

Miljøbistand til
Østeuropa
Årsberetning 2000

Miljøbistand Øst - DANCEE
Danish Cooperation for Environment in Eastern Europe

Indholdsfortegnelse

1 Forord <i>(v/miljø- og energiminister Svend Auken)</i>	5
2 Kommentar <i>(v/formanden for Den Rådgivende Komité, fhv. nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer)</i>	9
3 Nye initiativer	11
4 Miljøeffekter af indsatsen	19
5 Status over sektorintegreret miljøindsats	27
6 Generelt om bevillingen	31
7 Miljøprojekter i Østeuropa	43
• Bulgarien.....	43
• Den tjekkiske Republik.....	52
• Estland.....	55
• Hviderusland	66
• Kroatien.....	69
• Letland	70
• Litauen	81
• Moldova	97
• Polen.....	100
• Rumænien	113
• Rusland.....	123
• Slovakiet.....	138
• Ukraine.....	146
• Tværgående projekter	157
8 Den Rådgivende Komité	177
• Liste over Komitéens medlemmer	177
• Komitéens arbejde.....	178

1 Forord

Af miljø- og energiminister Svend Auken

En synlig miljøstøtte til Østeuropa

Der er for alvor kommet skred i miljøforbedringerne i Østeuropa. I dag er miljøbelastningen i hele regionen reduceret betydeligt. I de lande, som nu er kandidater til EU-optagelse, skyldes det både lukning af forurenende tung industri og en omfattende miljøindsats.

Ti østeuropæiske lande er i fuld gang med optagelsesforhandlinger med EU. Deres optagelse vil være den bedste garanti for økonomisk fremgang samt fred og stabilitet i Europa. Undersøgelser viser, at opfyldelsen af EU's miljøregelsæt er et af de dyreste områder i optagelsesprocessen – anslået til ca. 700 mia. kroner af EU-Kommissionen. Danmark fordrer størst mulig opfyldelse af kravene inden optagelsen, fordi vi ellers risikerer, at et nyt udvidet EU ikke vil kunne sikre fremskridt på miljøområdet i mange år fremover. En hurtig optagelse kan reelt kun sikres gennem omfattende bistand til opfyldelse af EU's miljøkrav, og det er derfor en hovedprioritet i Miljø- og Energiministeriets nye strategi for Miljøstøtteordningen til Østeuropa.

Miljøministrene i ansøgerlandene tager kravene til optagelsen særdeles alvorligt – både med hensyn til lovgivning og ved investeringer i miljøanlæg. Alle er blevet klar over, at de ikke slipper ind uden at opfylde EU's miljølovgivning, og mange har indset, at indførelsen af det nye miljøregelsæt giver en enestående chance for at få reformeret ikke blot lovgivningen, men også de institutioner og forvaltninger, der skal gennemføre og håndhæve lovgivningen. Fra dansk side hjælper vi både med forberedelse og gennemførelse af investeringer i miljøanlæg og med teknisk assistance på bl.a. lovgivningsområdet. Siden landene søgte om optagelse i EU, er der en stigende efterspørgsel fra landenes side på teknisk assistance på miljøområdet. Det er et godt tegn, som viser, at reformprocessen på miljøområdet er i gang i landene, og at landene nu tænker mere langsigtet og har større fokus på at finde den økonomisk og teknisk mest rigtige måde at løse problemerne på.

Ansøgerlandene ønsker stadig at få hjælp til investeringer i miljøanlæg. Men hvor der indtil for få år siden for større miljøanlæg primært var tale om finansiering af investeringer via lån fra udviklingsbanker, så står EU's førtiltrædelsesstøtte i dag for størsteparten af midlerne hertil. Fra dansk side har vi hjulpet EU-kommissionen med at komme i gang med investeringsprojekter, og i dag har vi et tæt samarbejde herom i flere lande. Samarbejdet betyder, at der nu forberedes og gennemføres mange flere miljøprojekter end før, til gavn for landene og de firmaer der deltager i projekterne.

EU's optagelse af de østeuropæiske lande kan medføre risiko for et nyt jern-tæppe mod øst og nye barrierer for samarbejde mod syd med Balkan landene. Økonomisk og miljømæssigt sammenbrud i disse regioner vil automatisk forplante sig til EU. Politisk uro, grænseoverskridende forurening og masser af fattigdoms- og miljøflygtninge vil banke på EU's døre. Derfor bør vores vision på sigt være at flytte mere af miljøstøtten øst og sydover i takt med optagelsen af lande i EU, således som det allerede er sket i den danske miljøstøtte med beslutningen om at udfase støtte til Tjekkiet og starte samarbejde med Republiken Moldova.

SNG landene oplever i disse år stigende sundhedsproblemer forårsaget af den dårlige miljøtilstand og manglende vedligeholdelse af miljøanlæg. OECD har med støtte fra dansk side analyseret de økonomiske forhold ved bl.a. drikkevandsforsyningen i flere af landene og udarbejdet strategier for finansieringen af forbedringer heraf. Analyserne viser massive behov for investeringer, som langt overstiger forbrugernes evne til at betale. På grund af landenes økonomiske situation er de internationale lånemuligheder begrænsede, og private investorer er kun interesseret i de største af byerne, hvor der kan komme et rimeligt afkast af investeringen. Disse og andre alvorlige problemer blev drøftet i Almaty i Kasakhstan på en midtvejskonference mellem Århuskonferencen i 1998 og den næste paneuropæiske Miljøministerkonference i Kiev i 2003. Kiev-konferencen vil forhåbentligt få både SNG-landenes egne regeringer til at prioritere miljøområdet højere end i dag og donorlande til at hjælpe mere.

Landene på Balkan har selv – ved at udarbejde et miljøgenopretningsprogram – taget initiativ til, at miljø indgår i den Freds- og Stabilitetspagt, som især EU har stået bag for at skabe varig fred i området. Der er en forventning om, at miljøsamarbejde – som mindre kontroversielt end så mange andre politikområder – kan være med til at genopbygge tilliden mellem de forskellige befolkningsgrupper. Og mellem befolkningerne og deres offentlige myndigheder.

I denne sammenhæng bruger landene Århus-konventionen som adgang til miljøinformationer, til deltagelse i miljøbeslutninger og som adgang til domstolsprøvelse for genopbygningen af befolkningernes tillid til de offentlige myndigheder.

Med udgangen af år 2000 er der via miljøstøtten igangsat projekter til fremme af Århus konventionens ratifikation og implementering i Estland, Polen, Tjekkiet, og Moldova og en række forstudier er forberedt til projekter i Kroatien, Ukraine, Kazakhstan samt Hviderusland.

En målrettet projektindsats på dette område er medvirkende til, at konventionen ventes at træde tidligt i kraft, forhåbentlig med udgangen af 2001. Århus konventionens ikrafttræden vil være et væsentligt skridt i den rigtige retning

ikke alene m.h.t. landenes gennemførelse af mere demokratiske beslutningsprocedurer på miljøområdet, men også m.h.t. bedre miljømæssigt funderede beslutninger, eksempelvis i forhold til planlægning, VVM-procedurer, miljøgodkendelser, mm.

2 Kommentar

Af formanden for den Rådgivende Komité, fhv. nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer

Komiteens arbejde har, som det fremgår af denne årsrapport, været præget af den økonomiske og politiske udvikling i de østeuropæiske lande og de deraf følgende behov for at tilpasse strategien for miljøstøtte.

De radikale ændringer, der skete i det politiske system og udformningen af den økonomiske politik efter 1989, førte som bekendt til en betydelig nedgang i den samlede produktion ifølge de officielle statistiske skøn.

I midten af 1990erne vendte nedgangen, og en del lande nåede ret hurtigt op på niveauet fra 1989.

Den stigende velstand har medført et øget ønske om at tilegne sig den vestlige markedsorienterede teknologi. Der sker derfor en ændring i den ønskede vægtfordeling mellem støtte til materielle investeringer (anlæg og maskiner) og immaterielle investeringer (teknisk assistance, "know how").

Det har spillet en vis rolle i vurderingen af miljøstøtten, fordi den konventionelle holdning er, at materielle investeringer er af større værdi end de ikke klart målbare immaterielle investeringer.

Det spillede en rolle i debatten, der fandt sted ved markeringen af 10 årsdagen for indledningen til miljøstøtten til Østeuropa. Det bør i denne forbindelse erindres, at den historiske erfaring – ikke mindst fra Marshallhjælpens tid – viser, at teknologisk viden er en stærk løftestang for økonomisk vækst.

På den politiske front er EU's udvidelse mod øst af stigende betydning for strategien vedrørende miljøstøtten. Opfyldelsen af normerne for medlemskab kræver stor indsigt i miljøproblemer og udformning af nye regelsæt. Også denne udvikling trækker i retning af øget teknisk bistand.

Endelig må det nævnes, at bevaring af naturværdier har en høj prioritet i mange modtagerlande. Man har derfor bevæget sig fra en situation, hvor der var et næsten desperat behov for at gribe ind mod navnlig vand- og luftforurening til forhold, der minder mere om vore egne.

3 Nye initiativer

Ny Strategi for Miljøstøtteordningen 2001-2006

Baggrund

Miljø- og Energiministeriets ny strategi så dagens lys i marts 2001, og strategiens gennemførelse er nu i fuld gang.

Forinden havde strategien været i ekstern høring, og hovedtemaerne blev præsenteret og diskuteret på en workshop med den danske ressourcebase d. 29. november 2000. Der var stor interesse og fremmøde fra både virksomheder, myndigheder og NGO'er herunder mange engagerede og konstruktive bidrag til den videre finpudsning af strategien.

Strategiens formål

Den ny strategi har som overordnet formål at:

- bidrage mest muligt til beskyttelse af miljøet i Østeuropa ved at støtte de østeuropæiske lande, der har ansøgt om EU-medlemskab, i deres bestræbelser for at implementere EU's krav på miljøområdet samt internationale miljøkonventioner,
- hjælpe SNG-landene og øvrige ikke-EU-ansøgerlande i deres tilnærmelse til et udvidet EU samt mindske forurening, der belaster befolkningernes sundhedstilstand; mindske den grænseoverskridende forurening, som indvirker på EU-landene; beskytte natur og biodiversiteten og implementere internationale miljøkonventioner.
- bidrage til, at den politiske og økonomiske udvikling sker i retning af en miljømæssig bæredygtighed, i særdeleshed ved at støtte en markedsbaseret udvikling og fremme af demokratiet, herunder også at tilskynde til ansvarlighed i den private sektor, inddragelse af befolkningen og NGO'ere i beslutningsprocesser på miljøområdet, samt til øget integration af miljøhensyn i andre sektorpolitikker,
- fremme anvendelsen af dansk miljøekspertise og -teknologi til gavn for de områder, der omfattes af nærværende program.

Strategien for Miljøstøtteordningen indarbejder samtlige relevante Folketings vedtagelser på området, relevante resultater og anbefalinger fra Statsrevisorernes beretning om Øststøtten fra 1999 samt den eksterne evaluering af Miljøstøtteordningen, der afsluttedes oktober 1998.

Strategiens indsatsområder

DANCEE har med den ny strategi for 2001-2006 sat fokus særligt på to overordnede temaer:

EU-tilnærmelse som drivkraft for kandidatlandenes forbedringer på miljøområdet, og »Environment for Europe«- processen særligt for de SNG lande, som

Implementering af strategien

ikke har udsigt til et fremtidigt EU-medlemskab, og som derfor i højere grad mangler det politiske incitament til at foretage miljømæssige forbedringer. Fremme af EU's politikker og handlingsplaner i øvrigt, samt støtte til internationale konventioners ratifikation og efterlevelse vil endvidere blive styrket.

Indsatsområderne for den fremtidige strategiperiode er fortsat forbedring af luftkvalitet, beskyttelse af vandkvalitet og drikkevandsforsyning, affald, naturressourceforvaltning samt kontrol af forurening, forårsaget af kemikalier. Kemikalieområdet er et nyt prioriteret indsatsområde.

Herudover vil særligt 3 tværgående indsatsområder få forøget vægt i den nye strategi: institutionel styrkelse, støtte til offentlighedens deltagelse i beslutningsprocesser på miljøområdet samt inddragelse af den private sektor.

Implementering af strategien vil ske gennem udarbejdelse og gennemførelse af 3-årige landeprogrammer for de enkelte samarbejdslande samt gennem en række regionale indsatser.

Formålet med landeprogrammerne er at udarbejde en mere langsigtet planlægning af indsatsen under Miljøstøtteordningen. Den nye række af landeprogrammer vil søge at fokusere støtten på færre indsatsområder og eventuelt til udvalgte geografiske områder, f.eks. amter, i det pågældende samarbejdsland. Ved landeprogrammeringen vil den danske støtte blive koordineret med andre multi- og bilaterale donorer med henblik på at opnå en større synergieffekt.

Landeprogrammet vil være rammen for projektforberedelsen primært for de projekter, der udbydes af Miljøstøtteordningen og de projekter, der indkaldes som led i tematiserede ansøgningsrunder. Samtlige landeprogrammer forventes revideret i løbet af 2001.

Indsatsen i de enkelte samarbejdslande vil blive justeret i takt med, at landene bliver i stand til at håndtere egne miljøproblemer, herunder bl.a. i takt med at EU-kandidatlandene opnår EU-medlemskab. Endvidere forudser strategien på sigt en større miljøindsats på Balkan.

Den ny strategi 2001-2006 danner således et strategisk grundlag, der nu er opdateret i forhold til de indkomne erfaringer fra 1993-2000, og som samtidig er en fleksibel ramme for de løbende ændringer i behov og indsatsområder, som uundgåeligt vil forekomme de næste fem år i Central- og Østeuropa, Balkan samt SNG-landene.

Styrket projektmonitoring

Den evaluering af den danske Miljøbistand, der blev gennemført i 1998, blev i 1999 fulgt op af Rigsrevisionens beretning nr. 11 om den danske bilaterale støtte til Central- og Østeuropa siden 1994.

Såvel evalueringen som Rigsrevisionens beretning anbefalede at styrke projektopfølgningen.

Projektopfølgningen blev i 1999 styrket med implementeringen af den eksterne manual for projektholdere og den interne projekt manual for sagsbehandlere, der opstiller mål og retningslinier for projektopfølgningen.

For at supplere disse værktøjer igangsatte Miljøstyrelsen i 2000 udarbejdelse af monitoringsplaner for igangværende og nye projekter.

Formålet med monitoringsplanerne er dels at prioritere tilsynet med igangværende projekter dels at sikre en effektiv opfølgning på projekterne således, at DANCEE kan korrigere uhensigtsmæssige projektførløb.

Afhængigt af de enkelte projekters kompleksitet og størrelse blev der i 2000 gennemført en vurdering af behovet for at supplere de værktøjer, som allerede er implementeret til projektopfølgning med yderligere aktiviteter. Et væsentligt værktøj til en bedre projektopfølgning for komplicerede/store projekter er egentlige projektbesøg og reviews.

DANCEE har hidtil løbende besøgt igangværende projekter, men med udarbejdelsen af egentlige monitoringsplaner for igangværende projekter i de enkelte samarbejdslande er prioriteringen og kvaliteten af tilsynsbesøg blevet yderligere systematiseret og styrket.

En væsentlig del af tilsynsbesøgene gennemføres af de lokale projekt-koordinatorer, der taler det lokale sprog og derfor har bedre mulighed for at opsamle oplysninger om projektmotdagerne meninger, behov og ønsker i forhold til de enkelte projekter. Hermed kan DANCEE opsamle væsentlige oplysninger om de enkelte projekter, som ellers kan være svært tilgængelige.

For at strømline og effektivisere rapporteringen fra lokale projekt-koordinatorer til DANCEE blev der også i 2000 udarbejdet og implementeret et fælles rapporteringsformat for tilsynsbesøg, ligesom de lokale projekt-koordinatorer blev udstyret med kameraer til foto-dokumentation.

ISPA

Førtiltrædelsesfaciliteten ISPA (Instrument for Structural Policies and Pre-Accession), består af 1000 MECU over år 2000-2006, som er bestemt til store infrastrukturprojekter i de nye EU-ansøgerlande i Central- og Østeuropa. Halvdelen af pengene er øremærket til transportprojekter og den anden halvdel til miljøprojekter. Projekterne skal være på over 5 MECU (ca. 38 MDKK), og projekterne skal kunne dokumentere, at de klart hjælper landene i forhold til optagelse i EU og med overholdelse af EU's miljøacquis. ISPA kan yde et gavetilskud på op til 75%, undtagelsesvist op til 85% af den offentlige investering i miljøprojektet.

Der er for hvert år allokeret en bestemt portion ISPA-midler til hvert ansøgerland baseret på landenes størrelse (areal), indbyggertal og BNP.

Ansøgerlandene skal fremsende ansøgninger om støtte til Kommissionen i henhold til ISPA-ansøgningsformatet. Ansøgningsformatet indebærer, at en lang række projektforslag skal være belyste og fremsendes sammen med ansøgningen, bl.a. et fuldt feasibility-studie, finansielle analyser, VVM-analyser og udbudsdokumenter.

ISPA-fonden administreres af Kommissionens DG REGIO (tidligere DG XVI). Såfremt en projektansøgning kan godkendes endeligt i ISPA Management Komitéen, bevilger Kommissionen grants og udfører internationalt EU-udbud baseret på de fremsendte projektoplysninger og -dokumenter.

DANCEE støtte til forberedelsen af TOR til forberedelse af ISPA-projekter

Primo 1999 viste det sig problematisk, at der ikke fandt projektforbereelse sted i ansøgerlandene til ISPA-faciliteten med start anno 2000, og at Kommissionen grundet interne forsinkelser ikke havde økonomiske midler til rådighed til at bevilge teknisk assistance (TA) til at fremme projektforbereelsen.

På Miljøstyrelsens initiativ har DANCEE i perioden april til oktober 1999 bevilget 5,0 MDKK til indledende projektforbereelse af Terms of Reference (TOR) for ca. 65 ISPA-miljøprojekter i ni ud af de ti ansøgerlande (Slovenien undtaget), baseret på projekter som indledningsvist var udvalgt som prioriterede projekter mellem det enkelte ansøgerland og Kommissionens DG XVI. Terms of Reference (TORs) blev herefter overgivet til de enkelte ansøgerlande og DG REGIO til videre foranstaltning, d.v.s. til udarbejdelse af feasibility-studier, finansielle analyser og udbudsdokumenter baseret på TOR.

DANCEE har efterfølgende i januar-februar 2000 finansieret appraisals/yderligere projektforbereelse af 3 af disse projekter anmodet af DG-REGIO (i alt 452.000 DKK), idet projektforsætningerne efterfølgende væsentligt ændrede

sig, og idet der herskede tvivl om, hvorvidt de økonomiske omkostningsberegninger var tilstrækkelige.

Forberedelsen af de 65 projekter har været en vanskelig opgave, dels p.g.a. Kommissionens egne deadlines, dels fordi DG REGIO i opstartsfasen for ISPA løbende ændrede kriterierne for ISPA projekterne og dermed også til TORs for de enkelte projekter.

Endvidere har DG-REGIO undladt at inddrage og bruge erfaringerne fra DG ENVIRONMENTs (tidligere DGXI) årelange samarbejde omkring PHARE programmet i modtagerlandene, hvilket har forlænget projektidentifikationsprocessen og givet anledning til misforståelser og frustrationer i modtagerlandene.

Det vurderes, at uden den danske støtte til modtagerlandene ville der være akut mangel på miljøprojekter i pipelinen til ISPA. DANCEE har fået ros for det gennemførte arbejde fra Kommissionens DG-REGIO, som samstemmende med DG XI har udtrykt, at der uden dansk hjælp til projektforberedelse ikke ville have fundet projektforberedelse sted i 1999 til ISPA faciliteten.

Det har efterfølgende vist sig (med udgangen af år 2000), at det er lykkedes at få mindst lige så mange miljøprojekter som transportprojekter godkendt i ISPA-Management Kommittéen, hvilket ikke ville have været muligt uden den danske indsats.

*EU ISPA Management
Committée*

Beslutning om tildeling af midler foregår via ISPA Management Kommittéen, der indtil d.d. har afholdt 8 møder – senest den 9. februar 2001 – hvoraf Miljøstyrelsen har deltaget i de 7.

Tidligere var transportprojekterne meget længere fremme i processen i forhold til miljøprojekterne. Dette skyldes til dels, at identifikationen af projekter byggede på de ti europæiske transportkorridorer, der er udpeget under TINA programmet.

Bl.a. på grund af den danske indsats i projektforberedelsen er der med udgangen af 2000 stort set balance mellem ISPA-støtten til transport- og miljøinfrastrukturprojekterne. Endvidere har DG ENVIRONMENT (tidligere DG XI) lanceret PEPA-projektet (programme of Priority Environmental Projects for Accession of the Applicant countries), der assisterer ansøgerlandene i at definere klare prioriteringer for miljøinvesteringer i landene. P.t. er der via dette projekt udarbejdet finansieringsstrategier for to lande. Projektet skal samtidig udfærdige en medium-term ISPA-projektpipeline i hvert enkelt ansøgerland.

Af vedlagte projektoversigter fra ISPA-Management Committéen (udleveret på mødet i Bruxelles den 24. november 2000) fremgår det, at der indtil udgangen af år 2000 er godkendt ISPA-støtte på i alt 497.668.979 EUR til i alt 42 miljøprojekter og i alt 532.861.052 EUR til i alt 29 transportprojekter.

De løbende diskussioner i ISPA Management Committéen drejer sig om følgende hovedområder:

- informationsniveauet i forbindelse med præsentationen af ISPA-projekter i Management Committéen,
- involvering af DG-ENVIRONMENT i den miljømæssige vurdering af projekterne – specielt i relation til de nødvendige VVM-vurderinger,
- ISPA-støtteprocentsatsen for de enkelte projekter, herunder projekternes økonomiske bæredygtighed,
- ansøgerlandenes og -regionernes kapacitet i forhold til ISPA-projektforberedelse og -implementering,
- projekterskab – herunder privatisering af ISPA-støttede projekter og samfinansiering med IFIs
- monitorering af ISPA-projekterne under og efter implementering
- koordinering med andre støtteprogrammer, specielt PHARE og bilaterale donorerers indsats i modtagerlandene.

I forbindelse med de seneste godkendelser af ISPA-projekter (november 2000) har der været afsat midler til teknisk assistance (TA) til modtagerlandene i erkendelse af, at kapaciteten i landene i forhold til projektforberedelse og specielt implementering p.t. er utilstrækkelig. Der er iværksat træningsprogrammer og evaluering af modtagerlandenes kapacitet på disse områder.

DANCEE støtte til forberedelse af ISPA-ansøgninger fra ansøgerlandene

DANCEE har tidligere og er p.t. i gang med på bilateral vis at hjælpe ansøgerlandene med at forberede projekter til ISPA-finansiering i bl.a. Bulgarien (2 projekter), Rumænien (6 projekter), Estland (4 projekter) og Litauen (1 projekt). De projektforberedende aktiviteter omfatter typisk hele forarbejdet i form af feasibility-studie, finansielle analyser, VVM-vurderinger og udarbejdelse af den endelige ISPA-ansøgning. Ansøgningerne overgives til modtagerlandene, der videresender projektansøgningen til godkendelse i ISPA-Management Committéen.

Der er tale om rene TA-projekter, idet DANCEE ikke har kalkuleret med en DANCEE-investeringskomponent i den efterfølgende implementeringsfase, idet ISPA-projekterne udbydes i internationalt EU-udbud. Generelt er ISPA-Management Committéen ikke interesseret i at samfinansiere implementeringen af ISPA-projekter med bilaterale donormidler. De resterende midler til et givet ISPA-projekt (de resterende 25%) skal samfinansieres af det modtagende

land/region/by selv, hvilket ofte sker ved et lån. De deltagende banker har været EBRD, NEFCO/NIB og EIB.

DANCEE har dog – som eneste bilaterale donor – været med i en samfinansieret implementering af 2 ISPA-miljøprojekter i Rumænien. I disse projekter følger DANCEE EU's udbudsregler. For et enkelt projekt i Estland er DANCEE blevet bedt om samfinansiering af implementeringen af et vand- og spildevandsprojekt og følger i dette projekt egne (danske) udbudsregler. DANCEE er blevet inviteret med i finansieringen af disse projekter, da det ikke har været muligt for modtagerlandene (den modtagende region/by) at stille med den fornødne medfinansiering (min. 25%). Det skal her erindres, at alle ISPA-projekters samlede omkostninger er på minimum 5 MEUR (38 MDKK).

Fremtidig DANCEE-støtte til ISPA-projekter

DANCEE følger nøje udviklingen i ansøgerlandenes ISPA-miljøstrategier og -projektipelines og evaluerer i den løbende dialog med landene behovet for støtte til ISPA-projektforberedelsesaktiviteter. Dette sker dels for at undgå, at DANCEE ikke støtter overlappende aktiviteter i forhold til igangværende forberedelsesaktiviteter, dels for at kunne træde til med støtte og sikre at landene får disse store ISPA-miljøinvesteringer ombord i tide.

Der er fra DG-REGIO's side afsat midler til ISPA-projektforberedelse i ansøgerlandene. Beløbene til dette formål er 200.000 EUR pr. projekt, hvilket vurderes for lavt i forhold til en komplet ISPA-projektforberedelse. Endvidere er der i mange ansøgerlande ikke den fornødne rådgivningskapacitet til at gennemføre en kvalificeret projektforberedelse.

Det er DANCEE's erfaring, at såvel ansøgerlandene som DG REGIO gerne ser, at ISPA-projekterne forberedes med bilateral støtte via DANCEE-programmet. Dels har det vist sig at give en højere kvalitet i projektansøgningerne, dels er forberedelsestiden kortere.

DANCEE vil også fremover tilbyde ansøgerlandene teknisk assistance til forberedelse af ISPA-projekter, men vil i højere grad i forbindelse med dette arbejde identificere projektkomponenter til egen (dansk) finansiering i implementeringsfasen.

Endvidere vil DANCEE fokusere på ansøgerlandenes behov for støtte i implementeringsfasen samt på modtagerregionernes behov for støtte i implementerings- og den efterfølgende overtagelses-/driftsfase af ISPA-projekterne. Her tænkes specielt på opbygningen (træning og uddannelse) af den modtagende region/bys administrative kapacitet i forhold til drift og vedligeholdelse af store ISPA-miljøinfrastrukturanlæg.

4 Miljøeffekter af indsatsen

CO₂-reduktioner via Øststøtte projekter

Oversigt over DANCEE projekter 1991-2001 med reduktion af CO₂

De seneste år har sat fokus på mulighederne for at reducere CO₂-bidrag til atmosfæren. I det følgende præsenteres en række tal for CO₂-reduktioner i DANCEE investeringsprojekter iværksat i perioden 1991-2001. Oversigtens tabel 1 omfatter med nogle få, uvæsentlige undtagelser alle projekter, hvor der er sandsynliggjort en reduktion af CO₂ som følge af projektet.

Tallene omfatter såvel afsluttede som igangværende projekter. Det skal understreges, at tallene er behæftet med en række usikkerheder, som er beskrevet i et senere afsnit.

Tabel 1: DANCEE investeringsprojekter m. CO₂-reduktioner (tons) iværksat 1991-2001, samlede omkostninger, DANCEE tilskud og dansk eksport i relation til projekterne fordelt på modtagerlande

Land	CO ₂ -red.	Sml.inv.	DANCEE tilsk.	DANCEE andel	Dansk eksport	Retur %
Bosnien	5.000	72.636.694	4.911.385	7%	7.685.021	156%
Bulgarien	53.206	31.839.961	12.974.199	41%	4.245.707	33%
Tjekkiet	104.773	307.509.624	30.294.351	10%	20.378.388	67%
Letland	4.800	22.030.600	3.500.991	16%	16.741.500	478%
Litauen	51.800	179.502.493	25.500.140	14%	1.266.461	5%
Polen	424.937	963.076.704	29.147.146	3%	175.390.676	602%
Rumænien	58.226	63.623.737	18.636.536	29%	5.348.872	29%
Rusland	12.395	17.736.385	16.536.781	93%	5.912.359	36%
Slovakiet	150.402	127.900.000	20.870.629	16%	6.892.038	33%
Ukraine	11.233	23.896.374	7.927.025	33%	8.300.000	105%
Ungarn	3.782	9.345.869	2.764.672	30%	5.173.000	187%
Total	880.554	1.819.098.441	173.063.855	10%	257.334.022	149%

Som det fremgår af tabellen har DANCEE givet tilskud på 173 mill. til projekter med CO₂-reduktion som hoved eller bi-formål svarende til ca. 6% af de samlede tilskud i ordningens løbetid. Hovedmodtagerne har været Tjekkiet, Polen, Litauen og Slovakiet, mens de største reduktioner er opnået i Polen og Slovakiet.

Generelt er der tale om en i DANCEE sammenhæng høj medfinansiering – 90% totalt set. Dette reflekterer dels, at projekterne som hovedregel har været økonomisk rentable for projektmodtagerne, som derfor har kunnet og været

villige til at påtage sig en væsentlig del af finansieringen selv. Dels reflekterer det, at især større rentable energiprojekter er og har været meget interessante for de internationale banker. Egenfinansieringen er dog langt større i de rigere lande som Polen og Tjekkiet, mens den er relativ lav i Rusland, Ukraine og Bulgarien.

Tallene for dansk eksport i relation til projekterne er systematisk og væsentligt undervurderede, da DANCEEs projektdatabase kun rummer eksporttal for afsluttede projekter. De anførte tal kan derfor kun opfattes som et absolut minimum, da eksport i forbindelse med igangværende projekter først opgøres og indrapporteres i forbindelse med afslutning af projektet. Selv disse usikre tal indikerer dog, at der er et betydeligt dansk eksportpotentiale på dette område, og at danske produkter er konkurrencedygtige, da projektmotagerne samlet importerer væsentligt mere, end der er ydet i tilskud fra dansk side.

Tabel 2 søger at illustrere særlige danske styrkepositioner, som de er reflekteret i DANCEEs projektportefølje. Kun projekter, der passer ind i de anførte hovedkategorier er medtaget i tabellen, hvis projektpopulation derfor afviger noget fra tabel I. Det skal understreges, at kun investeringsprojekter er medtaget, hvorfor tallene kun i mindre omfang omfatter danske styrkepositioner indenfor rådgivning om effektiv energianvendelse.

Tabel 2: DANCEE investeringsprojekter 1991-2001 med CO₂-reduktioner fordelt på hovedkategorier, DANCEEs tilskud, samlet investering, dansk eksport

Teknologi	CO₂-red.	Sml.inv.	DANCEE tilsk.	DANCEE andel	DK exp.	Retur %
Geotermi & FV	371.000	1.189.009.000	53.498.950	4%	147.630.000	276%
Cementind.	55.200	44.524.800	8.904.960	20%		0%
FV & KV	213.417	283.376.144	42.996.679	15%	20.230.728	47%
Vindmøller	4.710	35.873.060	13.325.814	37%	23.723.399	178%
Biobrændsler	37.909	113.449.604	28.796.949	25%	17.378.311	60%
Total	682.236	1.666.232.608	147.523.352	9%	208.962.438	142%

Note: FV = Fjernvarme, KV= Kraftvarme

Jf. tabel I er 85% af DANCEEs tilskud til projekter med CO₂ reduktion gået til 5 hovedområder, hvoraf alle undtagen cementindustrien vedrører energiforsyningsteknologier. (Omvendt kan dog nævnes, at IØ Fondens portefølje i højere grad er præget af investeringer i filialer af danske firmaer, der opererer indenfor teknologier til besparelser i slutanvendelser af energi (Rockwool, Danfoss).)

DANCEEs andel af projektf finansieringen svinger fra 4% for geotermianlæggene til 37% for vindmøller. Disse forskelle reflekterer dels den forkærlighed Internationale banker og finansieringsinstitutioner (IFIs) har vist for store, rentable projekter med stabile cash-flows og begrænsede risici – som f.eks. geotermi-anlæggene. Mindre projekter (enkelte vindmøller) er ikke attraktive for IFIs, fordi de normalt indebærer relativt store transaktionsomkostninger. Det spiller dog også ind, at nogle projekter er gennemført i fattige lande som Bulgarien og Rumænien, mens f.eks. geotermi-projekterne er koncentreret i de lidt rigere lande som Tjekkiet, Polen og Litauen.

Som anført ovenfor er tallene for dansk eksport systematisk og væsentligt undervurderede. Således er ingen af de 2 projekter i cementindustrien afsluttet endnu, hvorfor der ikke foreligger eksporttal for denne kategori. Tallene indikerer dog alligevel, at der for geotermi/fjernvarme og vindmøller er opnået en eksport, der i værdi går betydeligt ud over DANCEE tilskuddet.

Reduktionsomkostninger for CO₂

Der er ikke foretaget nogen systematisk beregning af omkostningerne ved reduktion af CO₂-emissioner i de støttede projekter. DANCEE har iværksat et projekt til udvikling af indikatorer for omkostningseffektivitet og har herunder bedt konsulenten se på hidtidige reduktionsomkostninger for CO₂ og udvikle indikatorer for fremtidige projekter. De foreløbige resultater peger på, at der ikke hidtil er indsamlet tilstrækkelige data om de enkelte projekter til at beregne pålidelige tal for reduktionsomkostningerne for CO₂. Der arbejdes på at forbedre DANCEEs projektdatabase på bla. dette punkt.

Nordisk Ministerråd har i rapporten ”Kriterier og perspektiver for Joint Implementation”, udgivet i 1997, set på 2 DANCEE-støttede projekter (et geotermi-projekt i Pырzyce, Polen hvor DANCEE stod for 4% af finansieringen og et vindmølleprojekt i Jeseník i Tjekkiet med 15% DANCEE finansiering). Her er de faktiske reduktionsomkostninger beregnet til hhv. US \$ 2/t CO₂ og US \$ 87/t CO₂. Vindmølleprojektet er dog atypisk, idet møllerne i Jeseník viste sig at være fejlplacerede.

En række af de støttede CO₂-projekter er som nævnt økonomisk rentable, og reduktionsomkostningerne for CO₂ vil her være negative.

De af DANCEE støttede projekter har været med til at bane vejen for eksport af en række teknologier på kommercielle betingelser. F.eks. udgør Østeuropa iflg. flere danske producenter af biomasse-kedler nu et betydeligt marked. Denne eksport er ikke forsøgt opgjort særskilt i denne sammenhæng.

Usikkerheder i talmaterialet

Der er kun medtaget tal vedrørende investeringsprojekter i oversigten. CO₂ reduktioner registreret i relation til rene TA-projekter indgår således ikke i opgørelsen. De er dog af meget begrænset størrelse.

En række projekter med angivet CO₂-reduktion er udeladt pga. inkonsistens i de foreliggende data eller begrundet tvivl om deres faktiske miljøeffekt.

For ikke-afsluttede projekter foreligger der kun foreløbige skøn for projektets CO₂-reduktioner og omkostninger og slet ingen tal om dansk eksport i relation til projektet. Erfaringerne peger dog på, at vurderingerne af emissionsreduktionerne sjældent ændres meget i forbindelse med projektafslutninger. De manglende tal for dansk eksport i relation til projektet medfører en systematisk og betydelig undervurdering heraf i tabel 1 og 2. Det er dog valgt at anføre tallene alligevel som en indikation af de meget betydelige danske eksportpotentialer på energiområdet.

Databasens tal for CO₂-reduktioner er endvidere behæftet med nogen usikkerhed, fordi der sjældent er gennemført systematiske vurderinger af den ”baseline”, projektet skal vurderes op imod og endnu sjældnere er gennemført egentlige målinger til verifikation af skønnene.

Endelig er reduktionstallene leveret af de firmaer, der har gennemført projekterne, og de har kun i begrænset omfang været genstand for en dybtgående, uafhængig vurdering.

Begrænsning af spildevandsudledninger fra Polen til Østersøen

Polen har, som hovedmodtager af DANCEE støtten i perioden 1991-2000, fokuseret sin indsats indenfor vandsektoren. Der er i denne periode igangsat 109 projekter (ud af i alt 232 projekter) med det formål at forbedre vandkvaliteten dels i floderne, som er kilde for drikkevandsforsyning, dels i recipienterne herunder især i Østersøen.

Nedenstående tabel viser fordelingen af midler indenfor vandprojekterne:

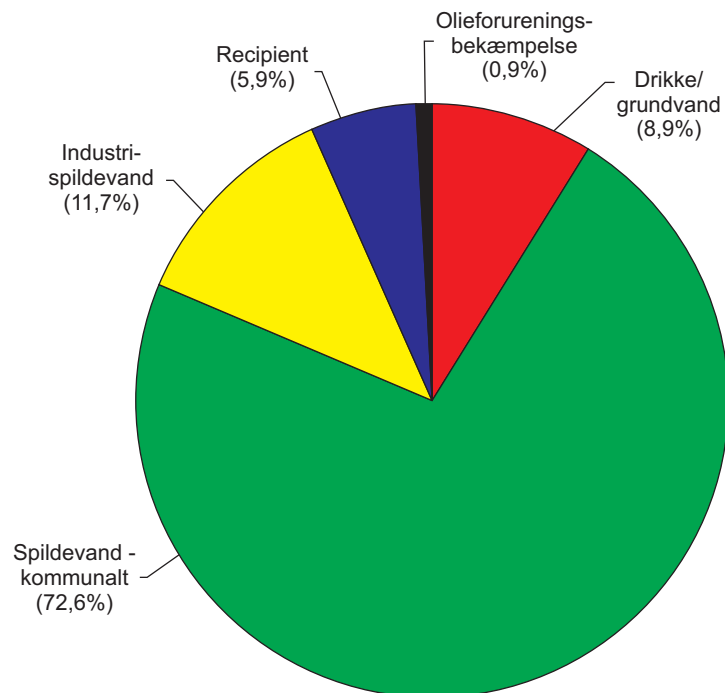
Table 1: DANCEE støtte til vandsektoren i Polen 1991-2000

	Antal projekter	DANCEE finansiering	Anden finansiering
B1 – Drikke/grundvand			
Teknisk assistance	10	9.111.060	3.789.235
Investeringsprojekt	6	20.502.278	37.928.540
I alt	16	29.613.338	41.717.775
B2 – Spildevand			
Teknisk assistance	25	45.257.767	29.377.161
Investeringsprojekt	39	196.448.281	1.557.618.514
I alt	64	241.706.048	1.586.995.675
B3 – Industrispildevand			
Teknisk assistance	6	7.869.442	568.350
Investeringsprojekt	11	31.189.414	7.392.986
I alt	17	39.058.856	7.961.336
B4 – Recipient			
Teknisk assistance	10	18.671.748	11.806.000
Investeringsprojekt	1	837.100	288.300
toI alt	11	19.508.848	12.094.300
B5 – Olieforureningsbekæmpelse			
Investeringsprojekt	1	3.099.197	15.600.803
Subtotal – Teknisk assistance	51	80.910.017	45.540.746
Subtotal – Investeringsprojekt	58	252.076.270	1.618.829.143
TOTAL	109	332.986.287	1.664.369.889

Mere end 99% af afstrømning i Polen sker til Østersøen. Vistula floden, som er en af Europas største, bidrager alene med over 56% af Polens totale afstrømning til Østersøen. Urenset spildevand fra byerne blev ledt til floderne og havnede via Vistula og Oder floderne i Østersøen, hvilket bl.a. betød en stærk forurening af denne især med næringssalte og organisk stof.

Som det fremgår af tabellen har forbedring af vandkvaliteten i Østersøen siden Øststøttens start været højest prioriteret, og mere end 82 projekter er igangsat. Indsatsen har primært været målrettet mod de kommunale rensningsanlæg, som hovedsageligt er blevet opgraderet med næringssaltsfjernelse (N- og P-fjernelse).

Nedenstående figur viser fordelingen af finansieringen:

Ser man på opgraderingen af de kommunale rensningsanlæg er de opnåede miljøeffekter betydelige. Forureningsbegrænsningen fra samtlige kommunale rensningsanlæg i perioden 1991-2000 er beregnet til:

Kommunale rensningsanlæg	BOD5	N-total	P-total
Reduktion 1991-2000 (tons/år)	40.195	8.063	1.869
Reduktion 1991-2000 (PE)	1.835.388	1.699.262	2.047.671
Polsk emission til Østersøen 1996 (tons/år)	255.877	242.338	12.357
Reduktion i %	15,7	3,3	15,1

Til sammenligning svarer den årlige reduktion således til fjernelsen af en spildevandsmængde fra en by med 1.800.000 indbyggere!

De DANCEE støttede projekter har således medvirket til en reduktion af organisk stof på mere end 15% til Østersøen. Denne reduktion svarer til mere end tre gange udledningen fra samtlige danske rensningsanlæg.

5 Status over sektorintegreret miljøindsats

Sektorintegreret miljøindsats i Østersøregionen

I maj 1997 vedtog regeringen en overordnet strategi for Øststøtten med særlig vægt på Østersøen. Ifølge denne skal en del af miljøbistanden til Østeuropa leveres af danske sektorministerier/styrelser til støtte for gennemførelsen af en del af Baltisk Agenda 21 og til forberedelse af EU medlemskab i de tidligere østlande i Østersøregionen.

Baltisk Agenda 21

Baltisk Agenda 21 er den første regionale Agenda 21 til opfølgning af Rio-konferencen. Det var Østersøregionens statsministre, der på et møde i Visby i maj 1996 besluttede, at den skulle udarbejdes. Beslutningen blev tiltrådt på Østersørådets møde i Kalmar i juni 1996, og miljøministrene vedtog en deklaration med de nærmere detaljer om en Baltisk Agenda 21 i Saltsjöbaden i oktober samme år.

Grundtanken i Baltisk Agenda 21 er, at samfundssektorer af økonomisk betydning skal påtage sig et ansvar for, at udvikling og økonomisk vækst sker på et mere bæredygtigt grundlag end hidtil i den regionale udviklingsproces. Miljøforpligtelsen skal integreres i den økonomiske og politiske udvikling i industri-, energi-, landbrugs-, fiskeri-, skovbrugs-, transport- og turistsektoren.

I det videre arbejde med Baltisk Agenda 21 har disse sektorer haft ansvaret for fastsættelse af mål for en bæredygtig udvikling inden for deres egen sektor og for udarbejdelsen af sektorhandlingsplaner, ligesom de har ansvaret for gennemførelsen. Miljøministerierne har en mere sekundær rolle i processen som rådgivere og koordinører.

Den følgende gennemgang af sektorernes handlingsplaner omfatter ikke skovbrugssektoren, hvis handlingsplan støttes af Miljøstøtten gennem samarbejdet mellem Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen

Handlingsplanen for industri er rettet mod:

- Forbedring af rammerne for erhvervsvirksomhederne gennem udvikling af økonomiske incitament, der forbedrer miljøforvaltningen i industrien; harmonisering af den industrirelaterede lovgivning og herunder arbejdsmiljø og arbejdssikkerhed; gennemførelse af internationale konventioner og aftaler af betydning for en bæredygtig udvikling inden for Østersø-regionen.
- Udvikling af økoeffektive virkemidler for de forskellige brancher; gennemførelse af miljøstyringssystemer (EMS); inddragelse af miljøfaktorer i alle former for aktiviteter og rapportering.

- Udvidet og forbedret samarbejde om forskning og udvikling samt overførelse af viden og teknologi inden for Østersø-regionen.

Handlingsplanen for energi er rettet mod:

- Styrkelse af samarbejdet mellem myndigheder.
- Forøgelse af vedvarende energi og fremme af forøget energieffektivitet og energibesparelser.
- Samarbejde om forskning og udvikling.

Handlingsplanen for landbrug er rettet mod:

- Undervisning og uddannelse.
- Udvikling af et »Virtual Research Institute« for bæredygtigt landbrug på grundlag af den allerede eksisterende NOVABOVA i Østersøområdet.
- Udarbejdelse og gennemførelse af agro-miljømæssig lovgivning og politik.

Handlingsplanen for fiskeri er rettet mod:

- Udvikling af langsigtede strategier for de vigtigste fiskebestande: Torsk, laks, sild og brisling.
- Retablering af tilholdssteder, der er vigtige for fisk og fiskeri i indre farvande.
- Skabelse af bæredygtigt aquakultur.

Handlingsplanen for transport er rettet mod:

- Gennemførelse af et projekt om udvikling af retningslinier, kriterier og anbefalinger for infrastrukturinvesteringer i et bæredygtigt transportsystem.
- Tilvejebringelse og styrkelse af samarbejdet mellem regeringerne om mere rationel godstransport, især ved at forbedre jernbane- og skibsforbindelserne.
- Udvikling af regionale strategier, der støtter en bæredygtig søtransport.

Handlingsplanen for turisme er rettet mod:

- Lovgivning vedrørende bæredygtig udvikling og turisme.
- Miljøstyringssystemer og udvikling af kontrolmetoder i turistbranchen.

Sektorenes mål og handlingsplaner for en bæredygtig udvikling samt planerne for det videre arbejde med Baltisk Agenda 21 blev tiltrådt af Østersørådet i juni 1998.

Sektorintegreret miljøindsats – hvilke lande

Den sektorintegrerede miljøindsats blev påbegyndt i 1998, hvor den afløste den tidligere miljørelaterede sektorbistand. Den sektorintegrerede miljøindsats finder sted i Estland, Letland, Litauen, Polen og de Østersønære russiske regioner Skt. Petersborg og Kaliningrad.

– yderligere mål med indsatsen

Ud over gennemførelsen af Baltisk Agenda 21 skal indsatsen støtte processen mod EU-medlemskab i de 4 ansøgerlande, Estland, Letland, Litauen og Polen. Der lægges endvidere vægt på, at indsatsen supplerer anden donorbistand.

– bevilling i 2000

Folketinget bevilgede 172 mio.kr. over finansloven for 2000, der blev fordelt på 7 ministerier/styrelser til en indsats over tre år. Fordelingen og forbrug i 2000 fremgår af tabellen.

Tabel 1. Fordeling 2000 bevilling i mio.kr.

Sektor	2000	Estland	Letland	Litauen	Polen	Skt. Petersborg	Kaliningrad	Regionale projekter	SUM
	Bevilling	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn
Arbejdsministeriet	15	–	–	–	–	4,9	6,1	–	11
By- og Boligministeriet	8	–	1,7	–	–	–	–	–	1,7
Beredskabsstyrelsen	18	2	2,5	5,5	2	6,0 ¹	–	18	
Erhvervsfremme Styrelsen	24	11,5	5	–	7,5	–	–	–	24
Energistyrelsen	75	11,5	11,4	20,5	9,8	10,4	3,1	4,3	71
Fødevarer-Ministeriet	35	6,0	6,1	4,6	4,4	–	2,4	7,9	31,4
Trafikministeriet	3	0,5	0,6	0,6	–	–	–	–	1,7

¹ Dækker både Skt. Petersborg og Kaliningrad

– ministeriernes indsats fordelt på sektorhandlingsplaner

Erhvervsfremme Styrelsen bidrog til gennemførelsen af handlingsplanen for industri gennem det erhvervsrelaterede miljøprogram, der sigter mod at gøre det østeuropæiske erhvervsliv konkurrencedygtigt gennem en dokumenteret efterlevelse af internationale miljøstandarder samtidig med, at en miljømæssig og økonomisk bæredygtig udvikling sikres. Projekterne har til formål at indføre miljøledelse i virksomhederne og fremme anvendelsen af renere teknologi. Projekterne blev gennemført i modtagerlandenes fødevarer-, tekstil-, trævarer-, elektronik-, metalindustri og farmaceutiske industri.

Arbejdsministeriet bidrog til gennemførelse af handlingsplanen for industri ved et program med komponenter indenfor arbejdsmiljø og miljø og beskæftigelse.

Energistyrelsen, By- og Boligministeriet og Beredskabsstyrelsen bidrog til gennemførelse af handlingsplanen for energi herunder atomkraftsikkerhed.

I Energistyrelsens program, der omfatter alle programsamarbejdslandene i Østersøregionen, blev der fokuseret på energieffektivisering herunder fjernvarme og kraftvarme, institutionel udvikling samt omlægning til mindre forurenende og vedvarende energikilder samt energibesparelser i industri, offentlige bygninger og boliger. I samarbejde med Miljøstyrelsen blev der endvidere ydet en særlig indsats i Litauen efter den litauiske regeringsbeslutning om gradvis afvikling af Ignalina kernekraftværket.

I By- og Boligministeriets program blev der fokuseret på energieffektivisering i bygninger med udgangspunkt i slutbrugerne. De konkrete projekter rettede sig både mod lovgivningsmæssige aspekter gennem f.eks. tilpasning af standarder og direkte mod slutbrugerne gennem rådgivning og informationer om energieffektiviserende tiltag.

Beredskabsstyrelsens program støttede etablering af et varslingsystem i tilfælde af uheld på atomkraftværker.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bidrog til gennemførelsen af handlingsplanen for landbrugssektoren. Programmet indeholdt projekter om nitratforurening, økologisk landbrug, godkendelse af pesticider og etablering af destruktionsanstalter.

Trafikministeriet bidrog til gennemførelsen af transporthandlingsplanen med et regionalt projekt om multimodal transport og håndtering af tolldokumenter i Skt. Petersborg og Estland.

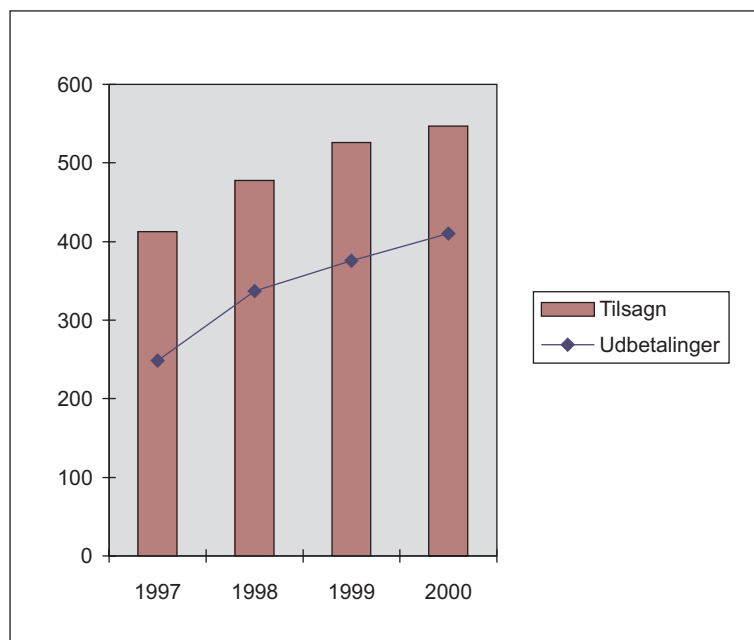
- Organisering af indsatsen – programudvikling* – Programforslag til sektorintegreret miljøindsats udvikles i et samarbejde mellem sektorministerier i Danmark og modtagerlandene.
- godkendelse af miljøindhold* – Programmernes miljøindhold skal godkendes af modtagerlandets Miljøministerium og af Miljøstyrelsen efter samråd med den Rådgivende Komité for miljøbistand til Østeuropa.
- støttefunktioner* – De danske ambassader i modtagerlandene rådgiver sektorministerierne om lokale forhold. Miljøstyrelsen koordinerer indsatsen og står for kontakten til modtagelandenes miljøministerier.

6 Generelt om bevillingen

Projekternes fordeling på lande og indsatsområder i år 2000

Der er i 2000 givet tilsagn om tilskud til 238 projekter for et samlet beløb på 572 mill. kr. Der har været udgifter, herunder til tidligere igangsatte projekter, for 390 mill. kr., jf. figur 2.

Figur 2. Tilsagn om tilskud og udgifter. Mill. kr. 1997-2000

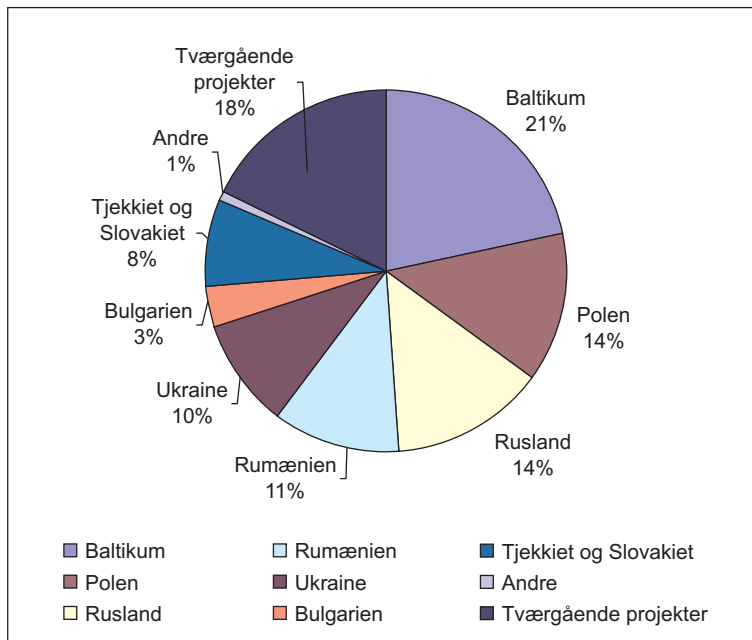

Tilskud ydes på baggrund af enten ansøgninger eller udbud. I 2000 udgjorde udbudsprojekterne¹ 204 mill. kr. svarende til ca. 37 pct. af det samlede disponerede beløb.

I henhold til regeringens overordnede strategi for Øststøtten fra 1997 er der lagt særligt vægt på at yde støtte til Østersøregionen, som har modtaget 51,5 pct. af den samlede støtte til Østeuropa, jf. figur 3.

¹ Den gennemsnitlige projektstørrelse har været mindre i 2000 sammenlignet med 1999.

Figur 3. Geografisk fordeling af tilsagn. Procentvis fordeling 2000

Der er således i 2000 iværksat projekter for 45 mill. kr. i Letland, 34 mill. kr. i Litauen, 39 mill. kr. i Estland, 74 mill. kr. i Polen, 76 mill. kr. i Rusland. I det øvrige Østeuropa er i 2000 især givet tilsagn til projekter i Rumænien (62 mill. kr.) og Ukraine (53 mill. kr.), mens der er iværksat projekter for 43 mill. kr. i Tjekkiet og Slovakiet og for 19 mill. kr. i Bulgarien. De resterende 98 mill. kr. er anvendt til tværgående aktiviteter, herunder ligeledes i Østersøregionen, bl.a. som tilskud til Nordisk Miljøinvesteringsfacilitet (NEFCO²) samt regionale projekter.

Ved folketingsbeslutning af 4. maj 1999 blev regeringen bl.a. opfordret til at styrke indsatsen i SNG-landene (sammenslutningen af tidligere Sovjet-republikker) og til at styrke modtagerlandenes egen miljøindsats med inddragelse af det civile samfund. I de tidligere Sovjet-republikker, men også i EU-ansøgerlandene, er der et stort finansieringsbehov på miljøområdet. Miljøstyrelsen arbejder forsat med en række initiativer til kortlægning af dette behov blandt andet nationale og regionale finansieringsstrategier for udvalgte lande og regioner. Målet er, at disse strategier sammen med miljøhandlingsplaner for de

2 Ifølge Nordisk Ministerråds beslutning af 20.10.95 om etablering af en nordisk blødgøringsfacilitet, samt beslutning af 19.02.99 om fortsættelse af faciliteten 1999-2003 skal MST indbetale et årligt bidrag.

pågældende områder skal kunne bruges til at tiltrække yderligere bistand til afhjælpning af de prioriterede miljøproblemer.

Der er givet støtte til SNG-landene i forbindelse med aktiviteter, der har relation dels til Environment for Europe-processen³ og dels til beslutningerne fra den seneste paneuropæiske miljøministerkonference afholdt i Århus i 1998. Det drejer sig bl.a. om støtte til udarbejdelse af ovennævnte finansieringsstrategier, hvoraf nogle på såvel nationalt som regionalt plan blev præsenteret ved en ministerkonference i 2000 i Almaty, Kazakhstan. En indsats for at sikre konkret implementering af borgernes miljørettigheder (Aarhus-konventionen) gennem inddragelse af det civile samfund i form af NGO'ere er yderligere støttet (ligesom det blev støttet i 1999) i en række SNG-lande i regi af Environment for Europe-processen.

Opgjort på indsatsområder tegnede vandområdet sig for ca. 30 pct. af indsatsen i 2000, *jf. figur 4*. Indsatsen har primært til formål at begrænse forureningen af Østersøen i regi af den internationale aftale om Østersøen, Helsingforskonventionen, og til at opfylde EU-direktiverne på vandområdet.

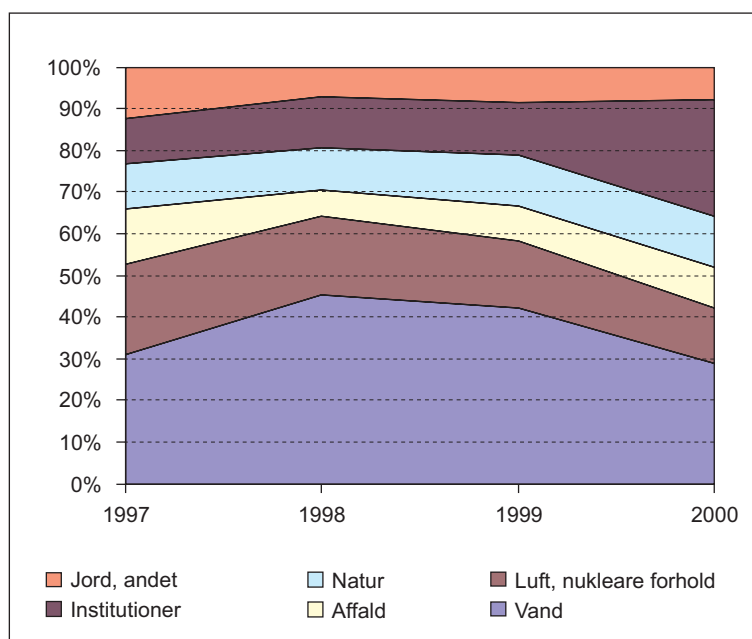
Indsatsen på luftområdet, der tegnede sig for ca. 10 pct. i 2000, *jf. figur 4*, har ligeledes til formål at begrænse den grænseoverskridende forurening samt at reducere udledningen af drivhusgasser, mens indsatsen på affaldsområdet bl.a. har til formål at gøre op med «fortidens synder» i form af kemikaliedepoter m.v. Derudover er der løbende sket en opprioritering af naturprojekter og institutionelle projekter. Sidstnævnte skal bl.a. ses i lyset af EU-ansøgerlandenes forberedelse til optagelse i EU i form af støtte til institutionsopbygning.

Indsatsen på naturressourceområdet udgjorde i 2000 ca. 13 pct. af miljøstøtten. Indsatsen, der tilrettelægges af Skov- og Naturstyrelsen i et tæt samarbejde med Miljøstyrelsen, retter sig mod naturbeskyttelse og -forvaltning, bæredygtig skovdrift, miljøundervisning og naturformidling. Endvidere ydes årligt støtte til et kulturmiljøprojekt foruden, at kulturmiljø søges indarbejdet i andre projekter. I EU-ansøgerlandene retter støtten sig i høj grad mod implementering af EU-direktiver herunder Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne samt etableringen af det fælles Natura 2000 netværk af beskyttede naturområder. I både ansøger- og ikke-ansøgerlande er støtte til implementering af internationale konventioner på naturområdet prioriteret højt. Mange projekter understøtter således opfyldelse af Biodiversitetskonventionen samt mere specifikke konventioner som Ramsar (vådområder for fugle), Washington (CITES for handel med truede dyr og planter) samt Bern (bl.a. etablering af et pan-europæiske EMERALD netværk af beskyttede områder). Naturressourceprojekterne fokuserer på kapacitetsopbygning og formidling for derigennem at støtte lande-

3 Der har p.t. været afholdt 4 PAN-europæiske miljøministerkonferencer.

ne i selv at håndtere den fremtidige beskyttelse. I mange projekter indgår NGOer (både danske og modtagerlandets) som hovedkræfter i projektimplementeringen. Indsatsen på naturområdet har hidtil koncentreret sig om Østersøområdet, men i 2000 indledtes projektsamarbejde på naturområdet med Slovakiet og Bulgarien bl.a. som følge af de to landes ønske om optagelse i EU.

Figur 4. Tilsagn fordelt på indsatsområder. Procentvis fordeling 1997-2000

Ved forvaltningen af miljøstøtteordningen er der som nævnt lagt stor vægt på bistand til EU-ansøgerlandene i Østeuropa. Danmark støtter et stort antal investerings- såvel som institutionsopbygningsprojekter med fokus på implementering, inspektion og gennemførelse af EUs krav til ansøgerlandene på natur- og miljøområdet. Hovedparten af disse projekter falder ind under direktiverne om luft, vand, affald og industri, de såkaldte investeringstunge direktiver samt naturdirektiverne

Informationsaktiviteter om miljøstøtteordningen er prioriteret højt i 2000 både internt i ministeriet og ved deltagelse i den tværministerielle informationsindsats i regi af Det Tværministerielle Østlandeudvalg. Disse aktiviteter vil blive videreført i den fremtidige indsats.

Udvikling i investerings- og teknisk assistance projekter, 1991-2000

Baggrund

De årlige rammer for tilskud til miljøstøtte til Central og Østeuropa har fra 1991 til 2000 udviklet sig beløbsmæssigt fra 75 mio. kr. i 1991 til 541 mio. kr. i 2000. Disse rammer bliver fastlagt ved de årlige finanslovsforhandlinger, medens anvendelsen af midlerne er lagt fast i strategier og landeprogrammer udarbejdet af Miljøstyrelsen. Strategier og tilhørende vejledninger afspejler de krav, som Regering og Folketing løbende har stillet til anvendelsen af midlerne. Desuden har den eksterne evaluering af Miljøstøtten i 1998, Rigsrevisions evaluering af støtten i 1995 og igen i 1999, samt det løbende samarbejde med den Rådgivende Komite haft indflydelse på anvendelsen af midlerne og på den daglige administration af støtten til Østeuropa.

Da Miljøstøtten til Østeuropa er tilrettelagt som et samarbejde mellem Danmark og de enkelte lande, har også landenes egne prioriteringer af, hvor den danske støtte gør størst nytte, haft en væsentlig indflydelse på anvendelsen af midlerne. Ofte er anvendelsen af midlerne et kompromis mellem modtagerlandets ønske om at udnytte de danske gavemidler på en særlig måde og danske ønsker om at opnå sammenhæng og synlighed i aktiviteterne.

Da støtten blev vedtaget politisk i 1991, var det på baggrund af en akut forureningssituation flere steder i Østeuropa, og at det ved tilrettelæggelsen af støtten var nødvendigt at gå i gang med at løse disse store miljøproblemer først. Det var også klart, at den danske støtte i sig selv ikke kunne løse problemerne, men at samarbejde med internationale finansieringsinstitutioner, andre donorer og frem for alt landene selv var nødvendigt for at finde tilstrækkelige midler til at reducere forureningen til et acceptabelt niveau.

Strategien for Miljøstøtte til Østeuropa fra 1993 lægger hovedvægten på, at støtten skal medvirke til reduktionen af især den akutte forureningssituation i Østeuropa, og at dette skal ske ved overførsel af teknologiske løsninger fra Danmark, samt at der skal ske en strategisk anvendelse af danske midler til at iværksætte aktiviteter, som kan tiltrække væsentlig større midler end de danske. Som det vil fremgå af den følgende gennemgang af anvendelsen af rammen, er støtte til investeringsprojekter stadig i fokus for den miljøstøtte, der gives til Østeuropa.

Det var imidlertid også klart, at miljøproblemerne i Østeuropa havde fået lov til at udvikle sig i en sådan grad, fordi der fra politisk side i landene ikke var tilstrækkelig bevågenhed om problemet. Medvirkende var også, at de eksisterende love og administrative procedurer og de ansatte, der var sat til at gennemføre disse, ikke havde tilstrækkelig gennemslagskraft og viden til at løse denne opgave. Der var baseret på erfaringer fra bl.a. udviklingslandene,

således en risiko for, at der uden en indsats til opbygning af administrative procedurer og viden på disse områder ville opstå nye akutte problemer.

I strategien for Miljøstøtte til Østeuropa fra 1993 og også i den nyeste strategi, er der derfor lagt vægt på, at der overføres såvel dansk teknologi som viden til landene, og at vægningen mellem disse afspejler den aktuelle miljøsituation og behov for videnopbygning i modtagerlandene.

Udvikling i investerings- og teknisk assistanceprojekter

Udviklingen i investerings- og teknisk assistanceprojekter følges løbende af Miljøstyrelsen, idet projekterne kategoriseres efter, om projektet er et investerings- eller teknisk assistance projekt. Kategoriseringen er lagret i en database, og fordelingen mellem disse kategorier fremgår bl.a. af DANCEE's årsrapporter.

Investeringsprojekterne er karakteriseret ved, at der gennemføres fysiske anlæg og overføres teknologi – som hovedregel dansk udstyr – til et modtagerland. Investeringsprojekterne omfatter som regel både rådgivning og udstyr, men kan også være rene investeringsprojekter, hvor midlerne til hard-ware kommer andetsteds fra. Investeringsprojekterne omfatter tre kategorier som omfatter forberedelsen, gennemførelsen og opfølgningen på selve overførelsen af teknologien.

Teknisk assistanceprojekter omfatter fire kategorier: støtte til etablering af planer og studier, støtte til etablering af monitoringsystemer, forundersøgelser til projekter som enten kan være investeringsprojekter eller teknisk assistance projekter samt overførsel af viden i form af træning og kapacitetsopbygning. Effekten af denne indsats er mere langsigtet og kan som oftest kun opgøres som en indirekte miljøeffekt.

Figur 1 viser udviklingen for investeringsprojekter og teknisk assistanceprojekter fra 1991 til 2000 for den samlede miljøstøtte omfattende såvel EU-ansøgerlandene som lande i det tidligere Sovjetunionen.

Det ses, at den del af rammen, der går til investeringsprojekter, er stigende med den stigende ramme frem til 1997, hvorefter tilskuddet til investeringsprojekter stort set fastholdes, dog med en tendens til et svagt fald i 2000. Det ses, at den forøgede fokus på investeringsprojekter, som blev indført med strategien fra 1993, allerede slår igennem samme år.

Faldet i 1999 og 2000 på investeringsprojekter modsvares dog i nogen grad af en stigning i teknisk assistanceprojekter, der forbereder investeringsprojekter (TA 3). En analyse af disse projekter viser, at der bl.a. er tale om forberedelse af projekter finansieret af en international finansieringsinstitution f.eks. EBRD eller forberedelse til finansiering via EU's førtiltrædelsesinstrument ISPA. For-

beredelsen af disse ISPA-projekter finansieret via danske midler har medført hurtigere godkendelse og iværksættelse af flere ISPA-miljøprojekter til en samlet værdi af flere hundrede millioner kr. Disse projekter udbydes af EU, og danske virksomheder kan byde på disse. Da også disse projekter har direkte og store miljøeffekter, bidrager disse til at fastholde fokus af miljøstøtten på støtte til løsning af de største og højst prioriterede forureningsproblemer i Østeuropa.

Til og med 1994 er alle projekter, som bevilges, såkaldte ansøgningsprojekter, hvor en dansk projekthaver ansøger om tilskud til et projekt i modtagerlandet. Fra 1995/96 begynder modtagerlandene i stigende grad at efterspørge mere strategiske projekter, ligesom de danske midler ofte indgår i forberedelsen af større investeringsprojekter i samarbejde med bl.a. internationale finansieringsinstitutioner og EU. Dette kræver et større initiativ til forberedelse af projekter fra DANCEE, og der indføres derfor en udbudsmodel, hvor DANCEE kan forberede og udbyde disse mere strategiske opgaver. Som konsekvens heraf bliver der anvendt flere midler fra rammen til udarbejdelse af planer og forstudier, hvorfor kategori TA1 er stigende fra 1996 indtil 2000. Der ses dog udsving – typisk således at der nogle år er mere fokus på forberedelsen af projekter, som så det efterfølgende år udbydes.

I 1997 søger en række af de lande, DANCEE har samarbejde med, om optagelse i EU. EU stiller en række krav til landene i forbindelse hermed, som får en væsentlig indflydelse ikke blot på landenes egne prioritering af indsatsen på miljøområdet, men også for de prioriteringer landene har til støtte fra donorer som DANCEE. Som respons herpå udarbejder DANCEE en rapport om behovet for støtte til landene, en rapport (EU's udvidelse mod Øst, miljømæssige perspektiver) som bl.a. viser store investeringsbehov, men også store behov for støtte til indarbejdelse af EU-lovgivning i landenes egen lovgivning, opbygning af administrativ kapacitet til at implementere lovgivningen og til at kontrollere, at denne efterleves.

Fra 1997 efterspørger landene i stigende grad støtte fra DANCEE på disse områder, og det ses da også i fig. 1, at DANCEE imødekommer dette behov, idet støtten til kategori TA4 (institutionsofbygning, kapacitetsopbygning og træning) er stigende fra 1997. DANCEE udvikler et modelprojekt til etablering af en EU-tilnærmelsesstrategi, som gennemføres i flere lande og hjælper disse med at identificere, dels hvilke direktiver de især vil få problemer med ved optagelsen og dels med at prioritere den nødvendige indsats. Denne indsats betyder, at flere lande øger den administrative bemanding og øger indsatsen på forberedelsen af EU-optagelsen.

Samtidig tjener denne tilnærmelsesstrategi som en ramme også for projekter støttet af DANCEE, hvor DANCEE bl.a. har fokuseret på lovgrundlag og vilkår for den private sektor især industriens miljøaktiviteter i landene, på lov-

grundlag og planlægning på affaldsområdet og luftområdet etc. På især spildevandsområdet er der centralt og decentralt i flere lande arbejdet med at opbygge kapacitet til at forberede og gennemføre investeringsprojekter, en kapacitet der er helt nødvendig, for at landene også kan modtage de mange midler fra EU i førtiltrædelsesbistand. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at denne støtte er meget synlig i modtagerlandene, og at den danske støtte har været af stor betydning for landenes fremskridt i deres optagelsesforhandlinger og i opbygning af de administrative systemer, der skal til for at administrere EU's miljølovgivning, når landene er blevet medlem. Det er ligeledes Miljøstyrelsens vurdering, at denne indsats er med til at sikre, at der stilles miljøkrav til den offentlige og private sektor i Østeuropa, og at dette medfører udvikling af nye markeder med et betydeligt eksportpotentiale for danske rådgivere og leverandører.

Den tekniske støtte har kun i begrænset omfang medført overførsel af dansk teknologi, men informations- og databehandlingssystemer, modelsystemer og laboratorieudstyr har dog indgået. Til gengæld har den danske rådgiverbranche kunnet opbygge netværk og lokale samarbejdspartnere, som vil betyde nye markeder i fremtiden.

Udover krav til opfyldelse af miljødirektiver har EU yderligere stillet krav til landene om, at alle nye investeringer, som foretages i landene, skal leve op til EU's miljøkrav for spildevand, drikkevand, affald, store forbrændingsanlæg etc. Dette og en række andre forhold har i stigende grad gjort det svært for danske firmaer at leve op til de kvalitetskrav som DANCEE og EU-ansøgerlandene stiller til ansøgningsprojekter. En ansøgningsrunde, som DANCEE iværksatte sommeren 1999, gav således kun et begrænset antal gode projekter og primært i Rusland og Polen.

Fra 1998 beslutter EU at støtte EU-ansøgerlandenes førtiltrædelse primært på investeringsområdet med etablering af ISPA (Instrument for support to pre-accession). Da ISPA på finansieringsområdet giver op til 75% gavemidler til miljøprojekter over 40 mio. kr. betyder dette, at lån fra de internationale finansieringsinstitutioner ikke efterspørges længere, og at disse stort set alene finansierer de midler, som landene ikke selv kan finde plads til i deres budget.

Miljøstyrelsen vælger at gå ind i et samarbejde med EU og har nu som en af de få donorer et tæt samarbejde om forberedelse og for enkelte projekter også gennemførelse af ISPA-projekterne. Etableringen af ISPA betyder, at finansministerierne i landene bliver mere opmærksomme på miljøområdet, og som resultat heraf øges den centrale styring af nationale midler til medfinansiering af investeringsprojekter. Dette har medført, at muligheden for DANCEE eller ansøgere til midler på rammen for at identificere egnede investeringsprojekter med høj medfinansiering i landene er reduceret gennem de senere år. Miljø-

styrelsen vurderer således, at valget af samarbejde med EU har været en rigtig strategi, idet det har kunnet fastholde DANCEE's profil på at støtte projekter med synlig miljøeffekt. Ulempen har været, at det ikke i alle tilfælde har været muligt at sikre, at DANCEE selv kunne udbyde investeringsprojektet, men at det har været nødvendigt at acceptere, at dette skete som et EU-udbud.

Et yderligere forhold, der har øget indsatsen indenfor institutionsopbygning og kapacitetsopbygning TA 4, er beslutningen om at øge indsatsen på naturområdet. Op gennem 90'erne øges bevidstheden om, at Østeuropa har store naturværdier og -ressourcer som skal beskyttes og forvaltes bedre, og der udarbejdes en strategi for denne indsats i 1996. En væsentlig del af indsatsen går til styrkelse af landenes implementering af EU-direktiver samt til efterlevelse af internationale konventioner på naturområdet, men indsats til bæredygtighed af infrastrukturen i naturparker indgår også. Støtten til infrastruktur i f.eks. naturparker omhandler bl.a. støtte til oprettelse af besøgscentre og giver således meget synlige resultater, der med rette kan henregnes under investeringstiltag. Den samlede naturressourceindsats, der i 2000 udgjorde ca. 13 pct. af Miljøstøtten opgøres dog som kapacitetsopbygning TA4.

I 2000 sker der en yderligere øgning af TA 4, som udover de tidligere nævnte faktorer skyldes en øgning af indsatsen for at inddrage civilsamfundet i miljøstøtten i overensstemmelse med Folketingets beslutning herom i 1999. Fra dette tidspunkt ydes der flere midler til miljøorganisationer, Århuskonventionsarbejde m.v.

Fig. 2 viser en oversigt over udviklingen i det tidligere Sovjetunionen, hvor EU-optagelse ikke er på dagsordenen. Det ses, at tilskuddet til investeringsprojekter er støt stigende gennem hele perioden, og at dette udgør 50% eller mere af den samlede støtte. Medregnes TA3 bliver procentdelen af investeringsprojekter snarere 60-70%. Som nævnt tidligere udgør ansøgningsprojekter stadig en væsentlig del af investeringsprojekterne i SNG-landene.

For SNG-landene ses ikke en stigning for teknisk assistance projekter fra 1997, således som det var tilfældet for støtten til EU-ansøgerlandene. SNG-landene efterspørger stadig primært investeringsprojekter, og den reformproces, som EU-ansøgerlande kom godt i gang med fra 1997, lader stadig vente på sig. Det er også Miljøstyrelsens vurdering, at SNG-landene har mere vanskeligt ved at få et fornuftigt udbytte af et teknisk assistance projekt end EU-ansøgerlandene.

Den videre udvikling for investerings- og teknisk assistance projekter

De ændrede vilkår for den danske miljøstøtte er i høj grad et udtryk for, at landene er godt i gang med en reformproces. Vi kan derfor ikke fra dansk side fastholde, at vi ønsker os tilbage til en situation, hvor vi selv kunne bestemme, hvilken form for støtte vi ville give. Hertil er landene for langt i deres egen planlægning af indsatsen. Det er vigtigt, at også den danske ressourcebase ind-

stiller sig på denne ændrede situation, som vil betyde, at danske støttemidler i hvert fald engang imellem bliver anvendt til at forberede og gennemføre projekter, som udbydes internationalt af EU eller de internationale finansieringsinstitutioner

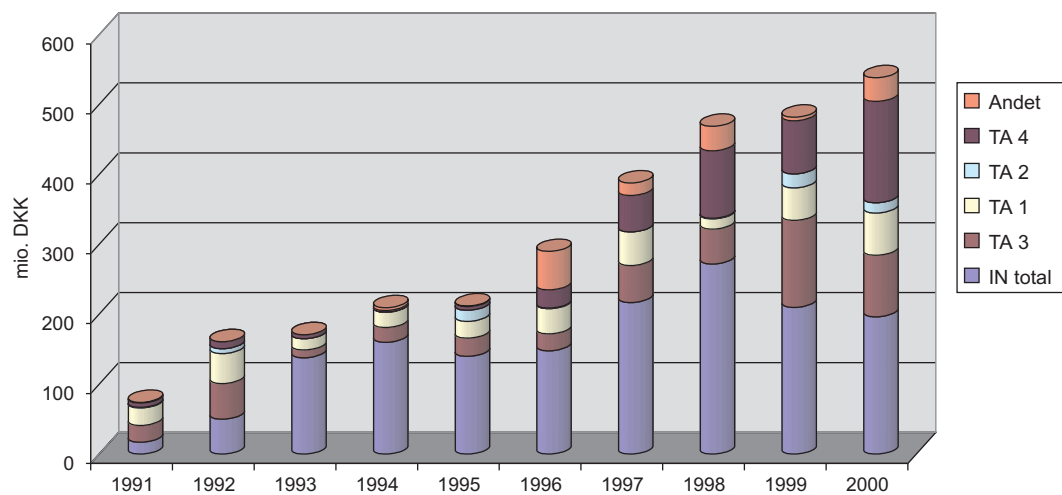
Det indgår i DANCEE's strategi for indsatsen fremover, at indsatsen på investeringer skal fastholdes i forhold til det nuværende niveau. Modtagerlandene skal dog være enige heri for at opretholde denne målsætning.

Ved landeprogrammeringen, som foretages i disse år, tilstræbes en balance mellem investeringsprojekter og teknisk assistanceprojekter med en fordeling på ca. lige meget til begge typer af projekter. Der planlægges med en højere andel af investeringsprojekter i SNG-landene og de EU-lande, der er meget langt fra optagelse nemlig Rumænien og Bulgarien, ligesom der på Balkan er et stort, men hidtil ikke udnyttet potentiale for DANCEE for investeringsprojekter.

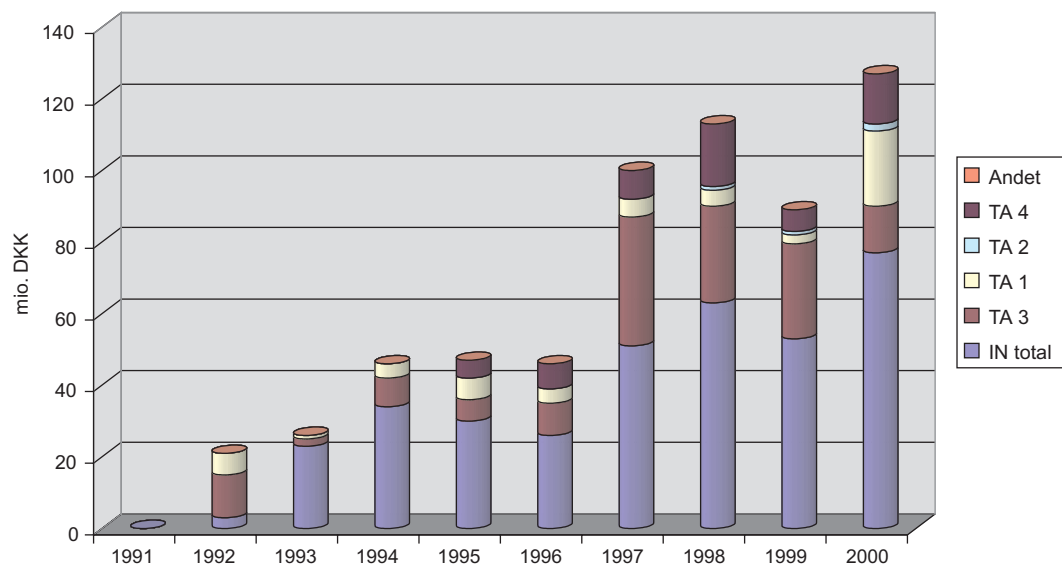
I de ansøgerlande, som er tættere på optagelse, er »vinduet« for investeringsprojekter mindsket gennem de senere år med den øgede centrale styring af medfinansieringsmidler, og et fortsat samarbejde med EU's ISPA program synes at være den bedste mulighed til at sikre, at danske investeringsprojekter stadig opnår høj medfinansiering. Den styrkede indsats fra DANCEE's side overfor den private sektor og fremme af Miljøkreditordningen er andre initiativer, som i EU-ansøgerlandene kan fastholde synlige projekter med direkte miljøeffekter.

For teknisk assistance projekter er situationen for EU-ansøgerlandene den, at de lande, som er længst fremme i optagelsesprocessen, i store træk har opfyldt den lovgivningsmæssige del, ligesom lande stort set opfylder kravene i de internationale konventioner, som EU er medunderskriver af. De fleste lande mangler dog administrativ kapacitet til at gennemføre og kontrollere og føre tilsyn med, om lovgivningen gennemføres, ligesom miljø endnu ikke er så højt på dagsordenen hos den private sektor, som skal efterleve denne lovgivning. Civilsamfundets inddragelse i miljøområdet skal også styrkes både i EU-ansøgerlandene, i SNG-landene og på Balkan. DANCEE støtter aktivt dette bl.a. ved at støtte landenes ratificering og implementering af Århus-konventionen.

Figur 1: Aktivitetstyper under DANCEE – alle landene

Figur 2: aktivitetstyper under DANCEE – SNG-landene

Bemærk forskellig skala på de to y-akser.

7 Miljøprojekter i de enkelte samarbejdslande

Fordeling af Miljøstøtteordningens tilskud i 2000 i mio. kr. til modtagerlande opdelt på antal tilskud til teknisk assistance og til investeringsaktiviteter, samt fordeling af tilskud til modtagerlande opdelt på indsatsområder fremgår af bilag 1..

Miljøprojekter i Bulgarien

I 2000 har samarbejdet med Bulgarien været præget af en fortsat hovedindsats i to sektorer, henholdsvis vand og luft. Først og fremmest er indsatsen overfor vandforurening blevet intensiveret. Endvidere indledtes i 2000 samarbejde om naturressourceforvaltning hvor potentielle indsatsområder blev kortlagt på møder mellem de bulgarske miljø- og skovmyndigheder samt Skov- og Naturstyrelsen. Førsteprioritet blev givet til formulering af et projekt til etablering af et netværk af beskyttede områder til opfyldelse af Bern-konventionen samt fortrædelseskrav fra EU.

Der er igangsat flere forstudier til opgradering af spildevandsanlæg i Sortehavsregionen, hvor det meste spildevand stadig ledes ubehandlet i havet. Her opgraderes et eksisterende spildevandsanlæg, der modtager spildevand fra to kommuner Obzor & Byala. Desuden udføres forberedelsesstudier i to byer Veliki Preslav og Balchik, hvor hele vandcyklen undersøges dvs. vandforsyning, kloakering samt spildevandsbehandling. Da Bulgarien ønsker at ansøge om EU/ISPA finansiering til disse projekter, vil projekterne også indeholde ansøgninger til ISPA. I Varna, som Styrelsen tidligere har ydet tilskud til, skal der udføres yderligere projektforberejdelser, således at efterfølgende investering lever op til EU krav.

De konkrete projekter indenfor luftsektoren har udmøntet sig i forberedelsesaktiviteter samt igangsættelse af et IPPC projekt, hvor tilladelser til 5 større særligt forurenede virksomheder udarbejdes. Projektet er en opfølgning på et tidligere udført projekt om IPPC direktivet. Et andet projekt indenfor luft, som vedrører udfasning af HCFC, er ligeledes en opfølgning på et gennemført projekt om ozonnedbrydende stoffer (ODS). Projektet skal skabe grundlag for, at Bulgarien kan opfylde Montreal Protokollen. Et investeringsprojekt på Rousse kraftværk i det nordlige Bulgarien skal reducere luftforureningen ved etablering af elektrofilter. Desuden er et forstudie igangsat vedr. brug af alternative energikilder i et fjernvarmeanlæg.

Indenfor industrisektoren er et forstudie, som omhandler indsamling og genanvendelse af bly i batterier på en af Bulgariens store virksomheder, igangsat. Ekstra udstyr er desuden givet til et igangværende lossepladsprojekt.

Der er i den forløbne periode iværksat ét større EU- approximeringsprojekt med ophæng i IPPC-direktivet. Det betyder ikke, at EU approximeringsprocessen ikke har høj prioritet, men Bulgarien har ønsket, at den danske støtte i år 2000 primært skulle fokusere på forberedelsesprojekter til kommende ISPA finansiering. I alle øvrige igangsatte projekter indgår forventeligt krav om, at EU regulering skal følges.

I alle investeringsprojekter er der en høj lokal medfinansiering fra det bulgarske Miljøministeriums fond (Environmental Protection Fund). Dette har betydet, at engagementet i projekterne er betydelig forøget. Desuden bidrager den svejtsiske donor National Trust Eco Fund ofte med ca. 1/3 af det totale beløb, hvilket muliggør, at større projektet kan iværksættes.

I 2000 er 5,4 mill. kr. allokert til investering af filtre, membraner og spildevandsudstyr. 4,3 mill. kr er allokert til teknisk assistance til henholdsvis HCFC samt udarbejdelse af tilladelser. Den resterende del af midlerne er gået til forstudier 9,4 mill. kr, hvoraf 5,6 mill. kr er gået til forstudier på spildevandsanlæg ved Sortehavet, som forventes at udløse efterfølgende investering fra hhv. Styrelsen og ISPA. Der er siden 93 allokert 104 mio. kr. i tilskud til projekter i Bulgarien.

Samarbejdet med Bulgarien er baseret på landeaftalen mellem Danmark og Bulgarien, som blev udarbejdet i 1994 og fornyet i 1999. Desuden blev et landeprogram udarbejdet i 97, som beskriver de forskellige indsatsområder. Samarbejdet med Bulgarien foregår med den internationale afdeling i det bulgarske Miljøministerium (MoEW), og projekter iværksættes kun, når disse er godkendt af MoEW. Det daglige arbejde i forbindelse med koordinering af projekter varetages af den lokale projektkoordinator (LPC), som har tæt kontakt til MoEW, kommuner mm. Desuden tilser LPC'en projekterne. Et udvidet landeprogram er planlagt gennemført i 2001, hvor der via en analyse af de forskellige sektorer skal udvælges indsatsområder, ligesom at specifikke regioner for fremtidige projektaktiviteter skal udpeges. Landeprogrammeringen vil forløbe i tæt samarbejde med miljøministeriet.

<i>Projekttitel</i>	WWTP, Varna, Bulgarien
<i>Journalnr.</i>	124/008-0008
<i>Projektmodtager</i>	Varna kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omhandler gennemførelsen af en forbedret slambehandling med introduktion af ny mekanisk afvanding på Varna spildevandsanlæg. Nærværende projekt omhandler tilsagn til en teknisk konference i forbindelse med åbning af projektet og igangsættelse af slambehandlingsanlægget.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen for dette tekniske seminar
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 25.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 35.500

<i>Projekttitel</i>	Construction of a New Sanitary landfill and implementation of Remedial Actions in Vratza & Mezdra, Bulgaria
<i>Journalnr.</i>	124/008-0021
<i>Projektmodtager</i>	Vratza & Mezdra kommune
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er en tillægsansøgning på udstyr til etablering af celle 1.2 på en DANCEE støttet losseplads i kommunerne Vratza og Medra. Den gamle losseplads er rekultiveret ved hjælp fra den bulgarske fond, og den første celle blev taget i brug i oktober. Extra udgifter på udstyr forekommer pga. øgede EU krav til membran mm. samt generelt øgede udgifter på udstyr. Tillægsansøgningen indeholder en høj grad af bulgarsk medfinansiering.
<i>Miljøeffekt</i>	Tillægsansøgning
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 510.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 510.000

<i>Projekttitel</i>	Rousse Thermal Power Plant, Bulgarien
<i>Journalnr.</i>	124/008-0039
<i>Projektmodtager</i>	Rousse Thermal Power Plant
<i>Projektansvarlig</i>	FLS Miljø
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omhandler etablering af et elektrostatisk filter på en af de 5 kedler på det statsjede kraftværk i Rousse. Filtret vil medvirke til en betydelig reduktion af luftforureningen i området. Rousse kraftværk ligger ud til Donau-floden, og området er højt prioriteret af det bulgarske Miljøministerium
<i>Miljøeffekt</i>	Reduktion af støvemission til EU standard (50 mg/Nm ³). Reduktion af flyve- aske (310 t/år), SO ₂ C (58 t/år) og CO ₂ (960 t/år)
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.457.500
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 11.185.300

<i>Projekttitel</i>	Drafting of integrated Permits for 5 industrial sites in Bulgaria
<i>Journalnr.</i>	124/008-0040
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet består af en projektformuleringsmission som led i en opfølgning på et 2 årigt IPPC-projekt, mhp. udarbejdelse af 5 miljøgodkendelser af særligt forurenende virksomheder omfattet af IPPC direktivet. Det bulgarske Miljøministerium har ønsket projektet, som er en betingelse for frigivelse af et bevilget lån fra Verdensbanken til oprensning af forurenede jord
<i>Miljøeffekt</i>	Projektformuleringsmission
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 173.704
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 173.704

<i>Projekttitel</i>	Obzor-Byala Waste Water Treatment Plant, Bulgarien. Implementation, Phase II
<i>Journalnr.</i>	124/008-0043
<i>Projektmodtager</i>	Obzor & Byala kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Envidan A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet indeholder anden fase af et spildevandsprojekt, som består af investeringskomponenter til et næsten færdigbygget spildevandsanlæg for kommunerne Obzor & Byala. Projektet er foreslået af det bulgarske Miljøministerium. Spildevandet fra 2 byer med mere end 10.000 indbyggere ledes pt ubehandlet ud i Sortehavet, som er defineret som et »hot spot« område af det bulgarske Miljøministerium.. Projektet er opdelt i to komponenter, der er hhv. supervision og investering af hhv. mekanisk rensningsudstyr og elektrisk udstyr. Nærværende projektkomponent indeholder supervision. Tilskud til udstyr gives, når udbud foreligger.</p>
<i>Miljøeffekt</i>	<p>Reduktion af: BOD₅: 375 tons/år til 26 tons/år</p> <p>Opløste partikler (SS): 452 tons/år til 88 tons/år, NH₄-N: 56 tons/år til 3,5 tons/år, PO₄-P 31 tons/år til 3,5 tons/år</p>
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.420.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 29.420.000

<i>Projekttitel</i>	Technical support for project preparation for Waste Water treatment Plants in the Black Sea Region
<i>Journalnr.</i>	124/008-0044
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Nordic Consulting Group A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet har til formål at undersøge, om forskellige spildevandsanlæg i Sortehavsregionen kan forberedes til en kommende ISPA ansøgning ved udarbejdelse af feasibility studie, design samt ISPA ansøgning. Appraisal af spildevandsanlæg i Sortehavsregionen skal udføres samt udarbejdelse af Terms of Reference« og efterfølgende udbud. Desuden skal konsulenten bidrage med udarbejdelse af udbudsmateriale til andre anlæg i regionen.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i disse forberedelsesprojekter
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.089.040
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.089.040

<i>Projekttitel</i>	National System for Collection, Storage, Transportation and Treatment of used lead batteries, phase I, Bulgaria
<i>Journalnr.</i>	124/008-0046
<i>Projektmodtager</i>	Virksomheden Lead & Zink samt det bulgarske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal vurdere et pilotprojekt vedr. national indsamling, transport, opbevaring og genanvendelse af brugte batterier, som er gennemført af det bulgarske Miljøministerium. Desuden skal en tilknyttet virksomhed L & Z, Kurdjali vurderes i forhold til, om virksomheden kan varetage hele processen vedr. genanvendelse af blybatterier. Projektet vil indeholde Terms of Reference for en efterfølgende investeringsfase inklusiv finansieringsplan.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i dette forstudie
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.937.552
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.337.552

<i>Projekttitel</i>	Preparation of Feasibility Study and ISPA Application for WWTP's in Balchik and Veliki Preslav
<i>Journalnr.</i>	124/008-0047
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske Miljøministerium samt Balchik & Veliki Preslav kommuner
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet indeholder feasibility studie, design samt ISPA ansøgning for spildevandsanlæg, kloakering samt vandforsyning til 2 byer: Veliki Preslav og Balshik. Begge byer har udløb til Sortehavet, som er defineret som et »hot spot« område af det bulgarske miljøministerium. Feasibility studier samt ISPA ansøgning til spildevandsanlæg er højt prioriteret af det bulgarske Miljøministerium.
<i>Miljøeffekt</i>	Forstudie
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.394.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.394.000

<i>Projekttitel</i>	Varna Waste Water Treatment Plant, Appraisal
<i>Journalnr.</i>	124/008-0048
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske Miljøministerium, Varna kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omfatter appraisal af projektdokumentet: Varna rensningsanlæg, fase 2, der dækker design, udbud og supervision af mekanisk og elektrisk udstyr, biogasanlæg og overvågningsystem SCADA (124/008-0008). Anlægget er på 370.000 PE.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte, projektet er en appraisal af Varna WWTP projektet Ref. No 124/008-0008
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 158.715
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 158.715

<i>Projekttitel</i>	Drafting of integrated Permits for 5 industrial sites in Bulgaria – desk appraisal
<i>Journalnr.</i>	124/008-0050
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Soil & Water Ltd.
<i>Projektbeskrivelse</i>	»Desk appraisal« af projektdokument, der vedrører udarbejdelse af 5 miljøgodkendelser af særligt forurenende virksomheder omfattet af IPPC direktivet. Det bulgarske Miljøministerium har ønsket projektet, som er en betingelse for frigivelse af et bevilget lån fra Verdensbanken til oprensning af forurenede jord
<i>Miljøeffekt</i>	Desk appraisal
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 25.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 25.000

<i>Projekttitel</i>	Drafting of integrated Permits for 5 industrial sites in Bulgaria
<i>Journalnr.</i>	124/008-0051
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal støtte det bulgarske Miljøministerium og de regionale »environmental inspectorates« i at udarbejde miljøgodkendelser af 5 særligt forurenende virksomheder i Bulgarien omfattet af IPPC direktivet. Det bulgarske Miljøministerium har ønsket projektet, som er en betingelse for frigivelse af et bevilget lån fra Verdensbanken til oprensning af forurenede jord
<i>Miljøeffekt</i>	Metal- og kemikalieindustrien er blandt de mest forurenende virksomheder i Bulgarien. Der forventes en betydelig forureningsminimering, når miljøgodkendelserne effektueres.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.299.265
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.299.265

<i>Projekttitel</i>	National HCFC phase-out Program, Bulgaria
<i>Journalnr.</i>	124/008-0052
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	RE-A-CT
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er en opfølgning på gennemførte DANCEE/GEF projektaktiviteter vedrørende udfasning af CFC'er i Bulgarien. Flere store virksomheder har udfaset CFC og taget alternativer i brug ved hjælp af finansiel støtte fra GEF. Men mange virksomheder har også taget HCFC'er i brug. Projektet skal kortlægge forbruget af HCFC og udarbejde strategi samt handlingsplan for udfasning af HCFC'er i Bulgarien således, at Montreal Protokollen kan opfyldes.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne forberedende fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 996.908
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.068.280
<i>Projekttitel</i>	Biomass fuelled District Heating System for Razlog, Bulgaria
<i>Journalnr.</i>	124/008-0054
<i>Projektmodtager</i>	Razlog fjernvarmeanlæg
<i>Projektansvarlig</i>	Ellegaard Energy Ltd.
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projekts formål er undersøge muligheden for at konvertere anvendelsen af 1600 t dieselolie til opvarmningsformål med nødvendige mængder biomasse (træpulp, savsmuld, flis mm.) i et nyt fjernvarmeanlæg.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne forberedende fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.640.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.640.000

Miljøprojekter i Den tjekkiske Republik

I juni 2000 blev der indgået en aftale med det tjekkiske Miljøministerium om, at støtten i løbet af de næste par år skulle udfases. Det blev aftalt, at der kun vil blive igangsat projekter inden for EU-tilnærmelse samt projekter, som ville sikre, at igangværende projekter blev afsluttet på fornuftig vis.

Fokus for støtten i 2000 har derfor været på EU-approximering og på at afrunde indsatsen inden for de områder, som i de foregående år især har modtaget dansk støtte.

Støtte til Tjekkiet udgør derfor kun DKK 11,1 mio. heraf DKK 5,8 mio. til Approximeringsprojekter og DKK 5,3 til afslutning af igangværende projekter.

<i>Projekttitel</i>	Pre-accession Planning at the EU Legislation in the Industri
<i>Journalnr.</i>	124/043-0060
<i>Projektmodtager</i>	Det tjekkiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet går ud på at vurdere de forventede tekniske, økonomiske og finansielle følger af implementeringen af IPPC-direktivet inden for et antal nærmere bestemte brancher med særlig henblik på omkostninger, affordability, implementeringstid og cost-effectiveness på virksomhedsniveau og på baggrund heraf at udvikle en tiltrædelsesstrategi for industrien.
<i>Miljøeffekt</i>	Kan ikke opgøres kvantitativt, men projektet vil medvirke til fastlæggelse af en realistisk overgangsperiode i forbindelse med Tjekkiet's optagelse i EU og en strategi for IPPC-direktivet med de deraf følgende miljøforbedringer.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.095.264
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.600.000

<i>Projekttitel</i>	Preparation of ISPA Application regarding Athmosphere
<i>Journalnr.</i>	124/043-0064
<i>Projektmodtager</i>	Det slovakiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet indeholder hjælp til tjekkerne med hensyn til at udforme og gennemarbejde en ISPA ansøgning til et moderniseringsprojekt med det formål at bringe den tjekkiske monitoring af luft og vand i overensstemmelse med EU-reglerne.
<i>Miljøeffekt</i>	Kan ikke opgøres direkte, men projektet vil medvirke til at bringe miljøovervågningen i Tjekkiet op på EU-niveau og dermed skabe et bedre grundlag for beslutninger om miljøforbedringer.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 697.605
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 800.000

<i>Projekttitel</i>	Protection of Nova Vous drinking water reservoir, Ostrava
<i>Journalnr.</i>	124/043-0065
<i>Projektmodtager</i>	Ostrava by
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der har gennem årene fundet en omfattende forurening sted i Ostrava i forbindelse med drift af byens mange og tunge industrier. Luft emissionsforureningen har været ganske omfattende, og Ostrava har sammen med byerne i den sorte trekant haft den lidet attraktive rekord i luftvejssydomme i Tjekkiet. Jord- og grundvandsforureningen i Ostrava er tillige omfattende, og nærværende projekt skal bistå byen med at sikre et af byens indvindingsområder mod forurening, idet man ellers er nødt til at flytte kildepladsen 50 km væk med deraf følgende store etablerings- og driftsomkostninger.
<i>Miljøeffekt</i>	Sikring af drikkevandsreservoir til 60.000 personer
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.090.471
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.500.000
<i>Projekttitel</i>	Modice Waste Water Treatment Plan, Brno
<i>Journalnr.</i>	124/043-0067
<i>Projektmodtager</i>	Byen Brno samt dets vandforsyningsselskab VTAK
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Rådgivningsassistance til byen Brno i forbindelse med opgradering af byens spildevands-rensningsanlæg til 510.000 PE svarende til en udbygning på 30%. Ved udbygningen moderniseres anlægget, så det vil overholde gældende EU-normer.
<i>Miljøeffekt</i>	EBRD har lånt byen/forsyningsselskabet BVK ca. 400 mio. kroner til udbygningen. Phare støtter tillige indirekte projektet via en grant på ECU 14.2 mio. til renovering af ledningsnettet. Renoveringen af ledningsnettet pågår p.t. og vil dermed foregå parallelt med renoveringen. Ved kommende implementering rensning af spildevand svarende til 510.000 PE
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.215.945
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.000.000

Miljøprojekter i Estland

Samarbejdet med Estland var i 2000 præget af Estlands ønske om EU-tilnærmelse inden for miljøområdet, inklusiv naturområdet. I alle de opstartede projekter i år 2000 ligger der indbygget klare målsætninger om, at disse vil styrke Estlands tilnærmelse til EU.

Der er således opstartet et større marint monitoringsprojekt direkte foranlediget af EU Kommissionens screeningsrapport. Endvidere er der gennemført forberedelse af to projekter med henblik på at opnå finansiering af op til 75% af den totale investering fra EU's fortiltrædelsesprogram ISPA (projektstørrelserne er her mindst 35 MDKK). IPPC II-projektet er en direkte opfølgning på det succesfulde IPPC-projekt i Estland (projektet har været fremhævet af EU Kommissionen), og et investeringsprojekt i papirfabrikken Horizon Pulp & Paper er direkte med til at sikre, at denne virksomhed overholder BAT-noten under IPPC-direktivet.

I overensstemmelse med optagelsesforhandlingerne med EU, prioriterer Estland at rette naturressourceindsatsen mod implementering af Fugle- og Habitatdirektiverne, samt etablering af Natura 2000 netværket. DANCEE har i 2000 taget yderligere skridt til forberedelse af nye og udbygning af eksisterende projekter inden for disse områder. På konventionsområdet blev der bl.a. givet støtte til folkelig deltagelse og styrket miljøformidling i forbindelse med et NGO-ledet projekt for implementering af Århuskonventionen.

Et affaldsdataregistreringsprojekt rettet mod de amtslige/regionale myndigheder er en opfølgning på det tidligere nationale affaldsdataregistreringsprojekt. Disse projekter vil bringe Estlands affaldsregistrering, -planlægning og -rapportering på linie med EU's direktivkrav. Som følge af den stærke position har det europæiske affaldstemacenter udpeget Estland som det ene af to focal points for affaldsrapportering i Central- og Østeuropa.

Der har været forholdsvis mange teknisk assistance projekter. Dette skyldes dels ovennævnte forhold vedrørende EU-approximering, men også at disse TA-projekter dels er investeringsforberedende, og dels skal sikre kvaliteten og bæredygtigheden af igangværende projekter. Det drejer sig således om fortsættelsen af det farlige affaldsprojekt, hvor DANCEE tidligere har investeret 11 MDKK i bl.a. slamsugere, registreringsudstyr og laboratorieudstyr, samt appraisal af feasibilitystudierne for 5 (6) byer inkluderet i SMIP-programmet (Small Municipalities Improvement Programme), før disse udbydes til implementering.

Endvidere er der opstartet et feasibility-studie på håndtering af hospitalsaffald i Estland, som ligeledes er investeringsforberedende, og som ligger i forlængelse af DANCEE's engagement i løsningen af miljøproblemer inden for det farlige affaldsområde i Estland.

<i>Projekttitel</i>	Institutional Organisation and Training of Operators in the Estonian Hazardous Waste Management System
<i>Journalnr.</i>	124/009-0009
<i>Projektmodtager</i>	Estonian Ministry of Environment and Operators of Hazardous Waste Facilities in Estonia
<i>Projektansvarlig</i>	Chemcontrol a/s
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet tilvejebringer det nødvendige beslutningsgrundlag for det estiske Miljøministerium vedrørende organisering og implementering af hele det estiske system for indsamling og håndtering af farligt affald: Projektet er delt i to faser: 1) beslutninger vedrørende organisatorisk set-up (herunder fee-struktur) og udarbejdelse af kontrakter for operatører af systemet faciliteter, 2) træning af de identificerede operatører, incl. personalet på det centrale laboratorie i Vaivara.
<i>Miljøeffekt</i>	Indsamling og forsvarlig opbevaring/håndtering af 30.000 tons farligt affald pr. år.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.122.512
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.500.000
<i>Projekttitel</i>	Waste Water Treatment Plant, Keila
<i>Journalnr.</i>	124/009-0017
<i>Projektmodtager</i>	Keila Municipality – Keila Vesi
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Indkøb af udstyr til rensningsanlægget i Keila (mekanisk og elektrisk udstyr).
<i>Miljøeffekt</i>	Nyt rensningsanlæg til ca. 10.000 PE overholder EU- og estiske lovgivningskrav.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 7.890.066
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK ca. 15.000.000

<i>Projekttitel</i>	Horizon Pulp & Paper
<i>Journalnr.</i>	124/009-0050
<i>Projektmodtager</i>	Horizon Pulp & Paper, Estonia
<i>Projektansvarlig</i>	FLS miljø a/s
<i>Projektbeskrivelse</i>	Støtte til nedbringelse af støvemissionen fra virksomheden Horizon Pulp & Paper til 50 mg/Nm ³ svarende til overholdelse af BAT-noten for denne type af IPPC-virksomheder. Virksomheden er udpeget som Helcom hot-spot.
<i>Miljøeffekt</i>	Reduktion af støvemissionen med ca. 16 ton pr. dag.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.600.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.600.000

<i>Projekttitel</i>	EU-approximation and Institutional Strenghtening of the Estonian Marine Monitoring System (EISEMM)
<i>Journalnr.</i>	124/009-0054
<i>Projektmodtager</i>	Estonian Marine Institute
<i>Projektansvarlig</i>	DHI Water and Environment
<i>Projektbeskrivelse</i>	Det estiske marine monitoringssystem opdateres ved teknisk assistance og udstyrsleverancer. Projektet er en direkte udløber af et tidligere PHARE-finansieret projekt og skal sikre Estlands kapacitet med hensyn til overvågning af forureningstilstanden i de marine områder og forureningsbelastningen fra land. Projektet vil sikre, at Estland kan imødekomme de krav om overvågning og rapportering, som stilles i det kommende vandrammedirektiv.
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet vil give esterne mulighed for at evaluere deres indsats overfor udledning af spildevand i forhold til vandkvaliteten i den finske bugt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.398.297
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.000.000

<i>Projekttitel</i>	Amphibians in Estonia
<i>Journalnr.</i>	124/009-0070
<i>Projektmodtager</i>	Estonian Ministry of Environment
<i>Projektansvarlig</i>	Amphi Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Overførsel af dansk ekspertise på habitatplejeområdet med henblik på at øge den lokale institutionelle kapacitet til udarbejdelse af habitatplejeplaner – særligt i relation til Habitatdirektivet og bevarelse af de specielt truede estiske amphibier
<i>Miljøeffekt</i>	Fire truede paddearter vil stabiliseres og forøge deres populationsstørrelse.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.927.253
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.259.053

<i>Projekttitel</i>	IPPC follow up project – IPPC 2
<i>Journalnr.</i>	124/009-0071
<i>Projektmodtager</i>	Estonian Ministry of Environment
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er en opfølgning på det første IPPC projekt i Estland påbegyndt i 1998 og afsluttet i 1999, hvorigennem der ydedes bistand til transponering og implementering af IPPC-direktivets bestemmelser i estisk lovgivning og administration. Gennem opfølgingsprojektet ydes bistand til implementering af den nye estiske lovgivning gennem støtte til de relevante myndigheder på centralt og decentralt plan.
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet vil medvirke til, at de nye estiske miljøregler på industriområdet i overensstemmelse med IPPC-direktivet vil slå igennem i praksis, og at der dermed opnås de tilsigtede miljøforbedringer indenfor industrisektoren.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.563.417
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK ca. 2.000.000

<i>Projekttitel</i>	Health Care Waste Management, Estonia
<i>Journalnr.</i>	124/009-0072
<i>Projektmodtager</i>	Ministry of Environment and Ministry of Social Affairs, Estonia
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Udarbejdelse af strategi for håndtering af sygehusaffald (klinisk risikoaffald) i Estland, inklusiv en detaljeret plan for implementering af strategien.
<i>Miljøeffekt</i>	På sigt en forsvarlig håndtering af årligt ca. 1000 tons klinisk risikoaffald i Estland under overholdelse af EU-lovgivning på området.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.650.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.000.000
 <i>Projekttitel</i>	 Udbud af to ISPA-forberedelsesprojekter
<i>Journalnr.</i>	124/009-0074
<i>Projektmodtager</i>	Miljøstyrelsen og det estiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Nordic Consulting Group
<i>Projektbeskrivelse</i>	Udbud og evaluering af to ISPA-forberedelsesprojekter (Tartu Waste Management og Kohtla-Järve Sewage Treatment)
<i>Miljøeffekt</i>	Alene udbudsforretning
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 81.100
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 81.100

<i>Projekttitel</i>	Development of the Estonian Forest Conservation Area Network – Midterm Review
<i>Journalnr.</i>	124/009-0077
<i>Projektmodtager</i>	Miljøstyrelsen og det estiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Danish Forestry Extension
<i>Projektbeskrivelse</i>	Mid-Term Review af projektet vedrørende udpegning og planlægning af netværk af beskyttede skovområder for at sikre bevarelsen af naturværdier samt udvikling af de institutionelle og personlige kompetencer og ressourcer inden for skovadministration.
<i>Miljøeffekt</i>	Evalueringen vil bidrage til at sikre maksimal effekt af projektets aktiviteter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 281.415
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 281.415

<i>Projekttitel</i>	Hydraulic Modelling and Leakage Control of Water Distribution System in Narva, Estonia
<i>Journalnr.</i>	124/009-0078
<i>Projektmodtager</i>	Narva Municipality and Narva Vesi
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet styrker det lokale vandselskab dels i form af en træningsindsats, dels i form af en udstyrsleverance (vandmålere, data loggers, lækagesøgningsudstyr). I projektet identificeres vandforsyningssystemets lækager, og der udarbejdes en plan for reovering af ledningsnettet.
<i>Miljøeffekt</i>	Kortlægning af lækager samt plan for opfølgning vil kunne medføre en besparelse på ca. 20.000 m ³ pr. dag.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.399.534
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.799.534

<i>Projekttitel</i>	Tartu Waste Management for ISPA
<i>Journalnr.</i>	124/009-0079
<i>Projektmodtager</i>	Estonian Ministry of Environment
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Udarbejdelse af ansøgning til EU/ISPA (incl. diverse baggrundsdokumenter i henhold til ansøgningsformatet herfor) om støtte til et affaldsprojekt i den syd-østlige region af Estland. Der udarbejdes bl.a. financial & technical studies, feasibility study, EIA, draft ISPA-application and public procurement documents.
<i>Miljøeffekt</i>	På sigt lukning af 2 eksisterende lossepladser og etablering af ny losseplads i overensstemmelse med EU's lossepladsdirektiv til servicering af hele den syd-østlige region i Estland.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.158.372
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK ca. 47.000.000

<i>Projekttitel</i>	Kohtla-Järve Sewage Treatment System for ISPA
<i>Journalnr.</i>	124/009-0080
<i>Projektmodtager</i>	Estonian Ministry of Environment
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Udarbejdelse af ansøgning til EU/ISPA (inklusive diverse baggrundsdokumentation i henhold til formatet herfor) om støtte etablering af centralt spildevandsrensingsanlæg for Kohtla-Järve området. Der udarbejdes bl.a. feasibility study, EIA, draft ISPA-application and public procurement plans.
<i>Miljøeffekt</i>	På sigt etablering af nyt rensningsanlæg i Kohtla-Järve området under overholdelse af estisk og EU-lovgivning svarende til rensning af ca. 75.000 PE.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.093.140
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK ca. 47.000.000

<i>Projekttitel</i>	NGO Capacity Building for Implementaton of the Aarhus Convention in Estonia
<i>Journalnr.</i>	124/009-0083
<i>Projektmodtager</i>	Estonian Fund for Nature (ELF)
<i>Projektansvarlig</i>	NEPCon
<i>Projektbeskrivelse</i>	Estland er som underskriver af Aarhus Konventionen forpligtet til at give borgerne aktindsigt og adgang til miljøoplysninger på miljøområdet. De estiske grønne NGO'er spiller en stor rolle i denne proces, men har kun begrænset erfaring og kapacitet på formidlingsområdet. Estonian Fund for Nature (ELF) er den bedst placerede til at udfylde denne rolle, og projektet vil forøge ELF's kapacitet i samarbejde med andre NGO'er både i og uden for Estland.
<i>Miljøeffekt</i>	Estonian Nature Fund (ELF) vil via projektet blive en af de betydeligste NGO'er i Estland med store muligheder for at præge naturbeskyttelsen og sikre en bæredygtig forvaltning af de estiske naturværdier.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.197.122
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.613.622
<i>Projekttitel</i>	Cross-Border-Cooperation, PEIPSI II
<i>Journalnr.</i>	124/009-0084
<i>Projektmodtager</i>	Grænseregionen mellem Estland og Rusland omkring Lake Peipsi, Center for Transboundary Cooperation (CTC) i Tartu, Estland.
<i>Projektansvarlig</i>	Fyns Amt
<i>Projektbeskrivelse</i>	Videreudvikling og fremme af det eksisterende grænseoverskridende samarbejde mellem lokale og regionale myndigheder på hver sin side af Lake Peipsi – specielt med fokus på økonomisk udvikling/samarbejde og reduktion af punkt-kildeforureningen omkring Lake Peipsi. Projektet samfinansieres med Udenrigsministeriet (DK).
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet støtter identifikation af miljøprojektforslag med det formål at formindske forureningsbelastningen af Lake Peipsi.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 880.309
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.141.893

<i>Projekttitel</i>	4 waste-related projects in Estonia
<i>Journalnr.</i>	124/009-0085
<i>Projektmodtager</i>	Det estiske Miljøministerium, Vormsi Island, Recycling Center in Tallinn, Tartu University
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet omfatter kvalitetssikring af den nationale affaldsplan og forbereder indkøb af udstyr til hhv. Vormsi Island, Tallinn Recycling Center og Tartu University
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 367.750
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 417.750

<i>Projekttitel</i>	Assistance to County Level Waste Management in Estonia
<i>Journalnr.</i>	124/009-0086
<i>Projektmodtager</i>	Alle regioners affaldsafdelinger i Estland
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Fase II i forlængelse af projektet vedrørende Master Plan for Implementation of a Waste Data Management System (WDMS) in Estonia. Fase II dækker udvikling og implementering af datasystemet på amtsligt/regionalt niveau, samt rådgivning i udvikling af amtslige/regionale affaldsplaner. Koordineres tæt med retningslinierne i den nye nationale affaldsplan for Estland.
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet yder støtte til amterne til registrering og planlægning af affald i henhold til den nationale affaldsplan, hvilket på længere sigt bidrager til, at affaldsstrømme kontrolleres, således at ulovlig dumpning af affald ikke sker, og de kommende, nye, miljømæssig forsvarlige lossepladser benyttes – alt sammen i overensstemmelse med EU-lovgivningen inden for området.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.511.662
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.300.000

<i>Projekttitel</i>	Feasibility of Wetland Restoration at Ramsar-Matsalu Nature Reserve, Estonia
<i>Journalnr.</i>	124/009-0088
<i>Projektmodtager</i>	Kasari River Delta, Matsalu Nature Reserve, Laane County, Estonia
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Undersøgelse af mulighederne for genetablering af et Ramsarområde i Matsalu Natur Park – et område der p.t. drænes via kunstige kanaler. Der gennemføres en topografisk opmåling, en EIA-undersøgelse i forhold til genopretning af vådområdet, samt en forvaltningsplan for området, som vil sikre en længere oversvømming af Matsalu Park og dermed øge biodiversiteten samt sænke nitratudledningen til Østersøen.
<i>Miljøeffekt</i>	Forøgelse af biodiversiteten i forhold til den nuværende domineret af tagrør. En forvaltningsplan sikrer beskyttelse af biodiversiteten. Desuden fremmes en lokal og bæredygtig interesse ved etablering af en lokal rørhøsterproduktion, som er nødvendig for at genvinde økosystemet i Matsalu Park. Mindst 4.000 ha dækkes af projektet.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.876.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK ca. 2.200.000
<i>Projekttitel</i>	Appraisal of 5 SMIP feasibility studies
<i>Journalnr.</i>	124/009-0091
<i>Projektmodtager</i>	Alle stakeholders til SMIP-Programmet i Estland, samt 6 byer i Estland.
<i>Projektansvarlig</i>	Water&Power Planners
<i>Projektbeskrivelse</i>	SMIP-programmet omfattende spildevandsrensning og forbedret vandforsyning til EU-niveau i 17 byer i Estland står til implementering til næste år. Det besluttedes at hver primærfinancier gennemfører en appraisal af de foreliggende feasibility-studier for deres respektive byer. Dette projekt omfatter appraisal af feasibility-studierne for de 5 byer, hvor DANCEE er primær donor (dette udvidedes undervejs til 6 byer).
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte af dette projekt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 383.366
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 383.366

<i>Projekttitel</i>	Project Formulation Mission on Freshwater Natura 2000, Estonia
<i>Journalnr.</i>	129-0214
<i>Projektmodtager</i>	Det estiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Ornis Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Estland er aktiv EU-ansøgerland og Fugle- og Habitatdirektiverne og Natura 2000-netværket har i den forbindelse højeste prioritet. Estland har gjort en del fremskridt inden for områderne, men det estiske Miljøministerium har i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen identificeret fersk- og brakvandshabitater som et område, der ikke har fået tilstrækkelig opmærksomhed. Projektet er således en projektformuleringsmission.
<i>Miljøeffekt</i>	Projektformuleringsmission.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 321.691
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 321.691

Miljøprojekter i Hviderusland

I år 2000 blev Miljøstyrelsens nye strategi over for Hviderusland implementeret. Efter EU's Rådskonklusioner fra september 1997 førte Danmark i 1998 og 1999 en meget tilbageholden politik over for Hviderusland. Bortset fra enkelte NGO projekter blev der ikke iværksat nye projekter, men i foråret 2000 besluttedes det at følge den fortolkning af Rådskonklusionerne, som TACIS programmet følger, nemlig at medlemslande kan starte nye projekter med Hviderusland forudsat, at der er tale om regionale eller grænseoverskridende projekter, humanitære projekter eller NGO projekter.

I efteråret 2000 igangsatte Miljøstyrelsen derfor en projektidentifikationsmission med henblik på at identificere sådanne projekter i Hviderusland. Rammen for Hviderusland var i 2000 godt 5 mio. kr., og i december bevilgede Miljøstyrelsen 4,5 mio. kr. til et slamprojekt på renseanlægget i Brest på grænsen til Polen. Slamlagunerne i Brest udgør en akut trussel mod det polske drikkevandsindtag. Polakkerne er interesserede i at samarbejde omkring løsning af problemerne i Brest og har indbudt hviderusserne til at søge den polske miljøfond om medfinansiering. Dette projekt er et investeringsprojekt med en betragtelig udstyrsleverance.

Foruden Brest projektet forlængede Miljøstyrelsen kontrakten med OVE, Danmark og Belaya Rus, en hviderussisk NGO, som udgiver et nyhedsbrev »Green News« og laver informationskampagner på skoler rundt om i landet om miljøforhold.

<i>Projekttitel</i>	Reduction of environmental threat from stored sludge at Brest WWTP, Belarus
<i>Journalnr.</i>	124/015-0025
<i>Projektmodtager</i>	Vodokanal Brest, Ministry of Housing and Municipal Services, Belarus og Ministry of Environment and Natural resources, Belarus.
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro Management
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med projektet er at reducere/eliminere forureningstruslen fra slamdepoter nær rensningsanlægget i Brest i Hviderusland. Depoterne ligger få hundrede meter fra Bug floden, som løber ud i Vistula og videre til Østersøen. Brest ligger tæt på den polske grænse, og depoterne udgør en forureningsrisiko ikke bare for hviderusserne, men også i høj for polakkerne, hvis drikkevandsindtag er truet. Projektet består dels af et feasibility studie af slambehandlingsmulighederne herunder mulighederne for finansiering heraf bl.a. fra den polske miljøfond (National Fund for Environmental Protection and Water Management), dels akut hjælp til design og installation af én »slamafvandingslinie«. Herudover omfatter projektet hjælp til involvering af lokale NGO'er på begge sider af grænsen i »awareness« og informations kampagner relateret til projektet og vandproblemerne i området. Projektet er identificeret af det hviderussiske Miljøministerium og støttes af det polske ditto.
<i>Miljøeffekt</i>	Fjernelse af forureningsrisikoen fra 250.000 m ³ stærkt koncentreret slam i laguner tæt på Bug floden.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.487.282
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 10.987.282

<i>Projekttitel</i>	Developing environmental awareness in Belarus. Phase II
<i>Journalnr.</i>	124/034-0023T
<i>Projektmodtager</i>	Belaya Rus, NGO, Hviderusland
<i>Projektansvarlig</i>	OVE, Danmark
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med projektet er at fortsætte støtte til NGO'en BelayaRus samt udgivelse af deres uafhængige månedsblad Green News. Målgruppen for bladet er andre NGO'er, skoler og befolkningen generelt. Et vigtigt tema i de kommende numre vil være miljøkampagner på hhv. energibesparelses- og affaldsområdet. Projektet indeholder undervisning af unge og opbygning af netværk med andre NGO'er. Desuden indeholder projektet en informationsbustur til udvalgte skoler rundt om i landet. Projektholder er den danske NGO OVE.
<i>Miljøeffekt</i>	Øget oplysning om miljøforhold til skoleelever og andre NGO'er.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 568.134
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 608.134

<i>Projekttitel</i>	Project Identification and Formulation Mission to Belarus – NGO and Cross Border Projects.
<i>Journalnr.</i>	124/034-0024
<i>Projektmodtager</i>	Ministry of Environment and Natural Resources, Belarus
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Med baggrund i Miljøstyrelsens beslutning om at følge Tacis strategien mht. indsatsen i Hviderusland er formålet med missionen at hjælpe hviderusserne med at identificere og formulere 2-3 mindre projekter, der opfylder kravene til støtte fra EU og DANCEE, d.v.s. der skal være tale om NGO eller regionale projekter, der inddrager flere lande.
<i>Miljøeffekt</i>	Forprojekt. Ingen direkte miljøeffekt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 358.178
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 358.178

Miljøprojekter i Kroatien

<i>Projekttitel</i>	Project to Croatia in the implementation of the Aarhus Convention – project identification mission
<i>Journalnr.</i>	124/000-0163
<i>Projektmodtager</i>	Ministry of Environmental Protection and Physical Planning, Zagreb, Croatia
<i>Projektansvarlig</i>	Milieu Environmental Law Consultancy, Ltd.
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet vedrører afholdelsen af en projektidentifikationsmission m.h.p. efterfølgende udarbejdelse af TORs/projektdokumenter for et implementeringsprojekt.</p> <p>Projektet skal assistere Kroatien i ratifikation og implementering af Aarhus konventionen, primært vedr. Aarhus konventionens søjle 1 og 2, dvs. vedrørende adgang til miljøinformationer og offentlighedens deltagelse i beslutningsprocesser på miljøområdet.</p> <p>Når implementeringsprojektet er færdigforhandlet med det kroatiske Miljøministerium, vil projektet blive udbudt.</p>
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 442.200
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 442.200

Miljøprojekter i Letland

I 2000 blev der bevilget 45.1 mio. DKK fra DANCEE-programmet til støtte for 23 projekter. Dette er et svagt fald i forhold til 1999, hvor 28 projekter blev iværksat. Projektporteføljen for 2000 indeholdt en række projekter med hovedvægt på følgende tre indsatsområder – vandsektoren, naturbeskyttelse og EU-tilnærmelse.

Forskellige faktorer har influeret på prioriteringen og forvaltningen af den danske miljøstøtte. EU-tilnærmelsen er et gennemgående element i alle projekter, idet EU-tilnærmelsen fra lettisk side er blandt de højst prioriterede områder.

En tentativ opgørelse over investeringsbehovet i forhold til at kunne imødekomme EU's miljøstandarder viser et investeringsbehov på 1.2 mia. EURO (9 mia. DKK). Størsteparten af disse investeringer skal foretages indenfor vandsektoren (drikkevand og spildevand) samt i affaldssektoren

Projekter, hvor EU-tilnærmelse og kapacitetsopbygning er dominerende, vil få en højere prioritering i fremtiden. Som led i en generel styrkelse af det lettiske Miljøministeriums administration af projekter på vandområdet er der fortsat ydet støtte til placering af en langtids ekspert i 800+ -vandsekreatariatet. Lignende projekter i andre sektorer forventes iværksat i fremtiden afhængigt af, i hvor høj grad privatiseringen slår igennem i Letland.

På naturressourceområdet blev der i 2000 iværksat væsentlige aktiviteter indenfor naturformidling, beskyttelse af fauna i vandløb og floder samt fortsat implementering af EU-direktiverne for fuglebeskyttelse og habitater. Sidstnævnte skete gennem støtte til et projekt, der støtter oprettelsen af et EMERALD netværk, der i første omgang opfylder kravene i Bern-konventionen, og som sidenhen i forbindelse med Letlands indtræden i EU kan opfylde kravene fra det fælles Natura 2000 netværk. I 2000 blev der endvidere formuleret et projekt, som har til formål at sikre kapacitetsopbygning til implementering af den national lettiske biodiversitetsstrategi og handlingsplan. Projektet skal styrke det lettiske Miljøministerium til udarbejde prioriterede handlingsplaner herunder finansieringsplaner for implementering af strategi og handlingsplan.

Samarbejdet med de lettiske miljømyndigheder er særdeles godt og velfungerende. Etablering af lokal projektkoordinatorfunktion i det lettiske Miljøministerium har styrket samarbejdet, og projektkoordinatorens funktioner vil i stigende grad bestå af monitorering af projekter, der er støttet via DANCEE-miljøbistandsprogrammet.

<i>Projekttitel</i>	Kurzemes, Cleaner Technology. Part of ongoing project on Capacity Building on Cleaner Technology in Latvia
<i>Journalnr.</i>	124/023-0003
<i>Projektmodtager</i>	Kurzeme by
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro International a/s
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette projekt er en fortsættelse af Project on Capacity Building on Cleaner Technology. Formålet med projektet er at foretage en miljømæssig gennemgang af en galvaniseringsvirksomhed i Kurzeme og at implementere en renere teknologiløsning. Oplysning om og udbredelse af projektsresultaterne er endvidere en vigtig del af projektet.
<i>Miljøeffekt</i>	Reduktion i vandforbruget og i mængden af produceret slam. Genanvendelse af tungmetaller.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 884.777
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 884.777
<i>Projekttitel</i>	Implementation of the EU-Nitrates Directive in Latvia
<i>Journalnr.</i>	124/023-0066
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Niras A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der ydes en tillægsbevilling til et igangværende projekt, som drejer sig om bistand til det lettiske Miljøministerium i forbindelse med transponering og implementering af Nitratdirektivet.
<i>Miljøeffekt</i>	Kan ikke kvantificeres direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.789.575
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.789.575

<i>Projekttitel</i>	Enhancement of the Natural Production of Aquatic Species by Introduction of Fauna Passages.
<i>Journalnr.</i>	124/023-0088
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske Landbrugsministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	På grund af vandkraftværker, der har blokeret for floder og ødelagt naturlige gydesteder, er den naturlige formering af laksearter etc faldet eller umuliggjort. Det nationale elektricitetsselskab har fremlagt en idé om at øge antallet af kraftværker. Med særlig henvisning til "Salmon Action Plan 1997-2010", der er godkendt af International Baltic Sea Fisheries Commission (IBSFC) i 1997, til Bern Konventionen og til EECs habitatdirektiv 93/94 vil projektet blandt andet foretage en vurdering af hovedbarriererne, gennemgå den juridiske struktur, skrive et udkast til en national handlingsplan og implementere to konkrete faunapassager for at forøge den naturlige produktion af arter, der lever i vand.
<i>Miljøeffekt</i>	På lang sigt forventes projektet at have en stærkt positiv effekt på biodiversiteten af fiskearter og gydning i det lettiske flodsystem.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.922.570
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.019.770

<i>Projekttitel</i>	Assistance to the 800+ Sekretariat – Extension of Contract with Long Term expert.
<i>Journalnr.</i>	124/023-0097
<i>Projektmodtager</i>	800+ sekretariatet
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Dette projekt er en forlængelse af et eksisterende DANCEE capacity building projekt i 800+. Projektet består af en placering af en langtidsekspert (LTE) indenfor vandforsyning og spildevand. Projektet har kørt i seks måneder, hvor LTE har arbejdet på fuldtidsbasis i sekretariatet. Hans primære funktion har været at bistå sekretariatet med rådgivning indenfor følgende områder: tekniske vurderinger af projekter, udbudsforretninger, feasibility studies osv. Han forestår undervisning af sekretariatets ansatte på bl.a. ovennævnte områder. Eksperten skal yderligere facilitere gennemførelse af danske projekter. På baggrund af de hidtidige erfaringer ændres ansættelsesforholdet, således at eksper-ten arbejder på deltidbasis i et helt år i stedet for på fuldtidsbasis i et halvt år.</p>
<i>Miljøeffekt</i>	Ikke kvantificerbar på kort sigt
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 873.030
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 873.030

<i>Projekttitel</i>	Integrated Pilot Permitting; Pilot Project to assist Latvia in Approximation of EU-Law concerning the IPPC-directive
<i>Journalnr.</i>	124/023-0114
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er et follow up til det i 1998 igangsatte IPPC-projekt, der hovedsageligt gav bistand til transponering af lovgivning og fastlæggelse af godkendelsesprocedure. I det foreliggende follow up projekt skal der i samarbejde med de lettiske Regional Boards udarbejdes seks konkrete IPPC-godkendelser med henblik på træning af de fremtidige IPPC-myndigheder.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen umiddelbar kvantificerbar. Projektet vil forbedre de lettiske myndigheders muligheder for at implementere den godkendelsesordning, hvormed IPPC-direktivet er gennemført i Letland med de deraf følgende miljøforbedringer.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.448.623
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.448.623
<i>Projekttitel</i>	Project Design Mission – Capacity Building and Implementation of Latvian Biodiversity Action Plan
<i>Journalnr.</i>	124/023-0116
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Design missionen skal udarbejde projektdokument vedr. projektet Capacity Building and Implementation of Latvian Biodiversity Strategy. Formålet med projektet er at styrke det lettiske Miljøministerium til selv at forestå den videre implementering herunder at fremskaffe den nødvendige finansiering af den nationale biodiversitetsstrategi og handlingsplan.
<i>Miljøeffekt</i>	Ikke målbar i projektformuleringsfasen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 289.268
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 289.268

<i>Projekttitel</i>	Latvian National Oil Spill Contingency Planning. Additional assistance to the Latvian Authorities for the equipment component presently under development.
<i>Journalnr.</i>	124/023-0118
<i>Projektmodtager</i>	De lettiske maritime myndigheder
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro International
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektansøgningen indeholder en opdatering af udstyrsdelen fra fase II af ”Preparation of the Latvian Oil Spill Contingency Planning.” Letland har søgt om økonomisk støtte til investeringsdelen. På grund af flere offshore aktiviteter blev der foretaget en anmodning om at opdatere udstyrslisten, før investeringen kunne finde sted.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen. Opfølgingsprojektet til dette projekt vil betyde, at Letland vil kunne opfylde Marpol og Helsinki konventionerne.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 309.448
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 325.148
<i>Projekttitel</i>	Tender Documentation Preparation for Eight Water Investment Projects in Latvia, EU PHARE
<i>Journalnr.</i>	124/023-0119
<i>Projektmodtager</i>	Byerne Bauska, Kuldīga, Saldus, Talsi, Gulbene, Aizkraukle, Jekabpils og Kraslava
<i>Projektansvarlig</i>	Nordic Consulting Group a/s
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er at udarbejde udbudsmateriale, samt gennemføre en prækvalifikationsrunde for et projekt til gennemførelse af 8 PHARE finansierede vandforsyningsprojekter. PHARE projektets formål er at opføre 5 nye vandværker, renovere et vandværk samt at udføre ledningsrenovering på enkelte værker. Dette projekt er komplementært til 5 DANCEE støttede projekter i de samme byer på spildevandssiden.
<i>Miljøeffekt</i>	Vandforsyningen i 8 byer vil bringes op på niveau svarende til EU og HEL-COM's drikkevandskrav ved gennemførelse af det overordnede projekt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.662.741
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.662.741

<i>Projekttitel</i>	Feasibility Study for Collection Station for Hazardous Waste in Riga City, Latvia
<i>Journalnr.</i>	124/023-0120
<i>Projektmodtager</i>	Riga By
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet drejer sig om udarbejdelse af et feasibility studie for anlæggelse af en modtagestation i Riga, Letland.
<i>Miljøeffekt</i>	Kan ikke opgøres
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 496.132
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 801.216

<i>Projekttitel</i>	Consultancy Service for Construction of Four Waste Water Treatment Plants in Bauska, Saldus, Dobeles and Kuldiga; and one Iron Removal Plant in Limbazi, Latvia
<i>Journalnr.</i>	124/023-0122
<i>Projektmodtager</i>	Byerne Limbazi, Kuldiga, Saldus, Bauska og Dobeles
<i>Projektansvarlig</i>	Water and Power Planners
<i>Projektbeskrivelse</i>	På baggrund af et af Miljøstøtteordningen støttet feasibilitystudie og appraisal samt efterfølgende udbud gennemføres en investering på ca. 50 mio. DKK i nye rensningsanlæg i 4 byer og 1 vandværk for i alt ca. 50.000 indbyggere og industri. Kontrakten omfatter supervision af byggeriet af de 4 rensningsanlæg og vandforsyningsanlægget.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen fra dette projekt. Der henvises til beskrivelse af investeringsprojekter i Årsberetning 1999 for opgørelse af miljøeffekterne.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.268.125
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK ca. 52.000.000

<i>Projekttitel</i>	Support to Finalisation of Latvian-Danish Twinning Project on Hazardous Waste.
<i>Journalnr.</i>	124/023-0124
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet går ud på at støtte afslutningen af twinning projektet i Letland gennem bistand til den fra MST udsendte før-tiltrædelsesrådgiver med udarbejdelsen af to større rapporter.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 202.567
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 202.567

<i>Projekttitel</i>	Oil Spill Response Equipment Supply for Latvia
<i>Journalnr.</i>	124/023-0125
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Ro-Clean Desmi A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	På baggrund af projekter, der er gennemført med henblik på at etablere et olieberedskab efter international standard i Letland, er der identificeret udstyr, som er påkrævet for at etablere et velfungerende beredskab. Beredskabsudstyret finansieres af Danmark, Finland og Letland med hver en tredjedel.
<i>Miljøeffekt</i>	Det forventes, at potentielle olieforureninger i Østersøen langs den lettiske kyst fremover vil kunne minimeres.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 8.000.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 24.800.000

<i>Projekttitel</i>	Twinning Partnership between Jelgava (UKSU) and Aarhus Municipality on Assistance to ISPA Waterproject, Latvia.
<i>Journalnr.</i>	124/023-0126
<i>Projektmodtager</i>	Jelgava By
<i>Projektansvarlig</i>	Århus kommune, miljøafdelingen
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette projekt er en 4-årigt twinning støtteaftale om levering af teknisk assistance i forhold til implementering af et overordnet 11 MEuro ISPA-projekt inden for drikke- og spildevandssektoren. Formålet med ISPA- og twinningprojektet er at hæve det overordnede drikke- og spildevandssystem i Jelgava (70.000 indb.) til EU og Helcom standarder.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte målbar effekt fra dette projekt. Vandbehandlingssystemet i Jelgava bliver mere omkostningseffektivt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.538.628
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.253.628
<i>Projekttitel</i>	Appraisal of the Projectdocument Capacity Building and Implementation of Latvian Biodiversity Action Plan.
<i>Journalnr.</i>	124/023-0127
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske ministerium for miljøbeskyttelse og regional udvikling
<i>Projektansvarlig</i>	Hedeselskabet
<i>Projektbeskrivelse</i>	Siden foråret 2000 er et omfattende projektdokument for et projekt om kapacitetsopbygning og implementering af Latvian Biodiversity Action Plan blevet udarbejdet. Det er nødvendigt med en grundig revision af projektdokumentet. Dette projekt består af en dybdegående vurdering af det overordnede projekt og en ny gennemskrivning af projektdokumentet.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 259.009
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 259.009

<i>Projekttitel</i>	Preparation for Latvia's Compliance with the EMERALD and Natura 2000 Networks of Protected Areas
<i>Journalnr.</i>	124/023-0128
<i>Projektmodtager</i>	Afdelingen for naturbeskyttelse i Ministeriet for miljøbeskyttelse og regional udvikling.
<i>Projektansvarlig</i>	DARUDEC
<i>Projektbeskrivelse</i>	Som en efterfølger til det igangværende DANCEE EU arts- og habitatprojekt vil dette projekt yderligere hjælpe Letland med at imødegå sine forpligtelser i forhold til EUs fugle- og habitatdirektiver, Bern konventionen inklusiv EMERALD netværket og EUs Natura 2000 netværk. Dette bliver gjort ved en gennemgang af eksisterende områder, ved en besigtigelse af yderligere områder, ved udvikling af en EMERALD database, ved en forstærket beskyttelse af områder og arter og ved en institutionel styrkelse og kapacitetsudvikling af naturbeskyttelsesmyndigheder og NGO'er.
<i>Miljøeffekt</i>	En styrket beskyttelse af arter og habitater ved at inkludere dem i EMERALD og senere i Natura 2000 netværkerne..
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 6.608.339
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.983.339
<i>Projekttitel</i>	Traineeship on the DANCEE-project.: Inventories of Species and Habitats, EU Birds and Habitats Directives, Latvia, DARUDEC
<i>Journalnr.</i>	124/023-0130
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	DARUDEC
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er en begrænset udvidelse af et igangværende projekt. Projektet medfører, at en trainee tilknyttes projektet i tre måneder med henblik på udførelse af nye sideordnede undersøgelser bl.a. i forbindelse med »The Otter Management Plan«. Anvendelse af GIS samt capacitybuilding hos de lettiske parter på GIS området er en væsentlig del af traineeopholdet.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen fra denne projekttype
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 158.352
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 158.352

<i>Projekttitel</i>	Development of a Latvian Environmental Interpretation Service (naturvejlederordning)
<i>Journalnr.</i>	124/023-0131
<i>Projektmodtager</i>	Ministeriet for miljøbeskyttelse og regional udvikling, afdelingen for miljøbeskyttelse
<i>Projektansvarlig</i>	Holsteinborg Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette projekt forsøger at etablere en grundlæggende ramme for en national naturvejlederordning såvel som at udvikle pædagogiske og kommunikationsmæssige værktøjer til miljøoplysning i Letland. Desuden vil projektet bidrage til en yderligere udvikling af ordningen, efter at projektet er afsluttet.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte effekter
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.170.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.592.000

<i>Projekttitel</i>	Provision of Reception Facilities for Ship-generated Waste and Measures for Port Waste Management in Liepaja Port. Phase II – Tender Assistance. Latvia
<i>Journalnr.</i>	124/023-0134
<i>Projektmodtager</i>	Liepaja havn, Letland
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro International
<i>Projektbeskrivelse</i>	Teknisk assistance til udarbejdelse af udbudsmateriale til udstyrsleverance til behandling af olieaffald i Liepaja havn i Letland. Havnen har modtaget 2,5 mio. kr. fra den lettiske stat til indkøb af udstyr til behandling af olieaffald. Der afholdes udbud for lettiske midler, mens et senere udbud vil blive afholdt i 2001 for dels danske dels yderligere lettiske midler.
<i>Miljøeffekt</i>	Reduktion af skibsgenereret olieaffald til Østersøen. Opfølgning på Marpol-konventionen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 366.172
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.947.172

Miljøprojekter i Litauen

Der blev i 2000 bevilget støtte til 31 projekter med et samlet støttebeløb på 34,5 mio. dkk.

I forhold til 1999 er der tale om en lille stigning i det samlede antal projekter, men et større fald i det samlede støttebeløb (der i 1999 var på knapt 57 mio. dkk).

En række faktorer har været af afgørende betydning for prioriteringen af støtten i 2000.

I efteråret 1999 vedtog det Litauiske Parlament en ny energistrategi, der bl.a. indbærer en gradvis lukning af atomkraftværket ved Ignalina, der er af samme type som atomkraftværket i Tjernobyl.

Som opfølgning på vedtagelsen af strategien besluttede den danske regering at yde en særlig støtte til Litauen – den såkaldte »Ignalinapakke«.

»Ignalinapakken« sigter mod at bidrage til en bæredygtig udvikling af energisektoren i Litauen og er specielt fokuseret på projekter indenfor følgende områder: energibesparelser (med specielt fokus på elektricitet), demonstrationsanlæg for elproduktion på kraftvarmeværk, fortsat reovering af fjernvarmesystemet (som forudsætning for kraftvarme), kapacitetsopbygning i den litauiske miljøadministration.

»Ignalinapakken« forventes gennemført indenfor en tidshorisont af 2-3 år og har en samlet værdi på ca. 100 mio. dkk, der udmøntes gennem de eksisterende støtteordninger administreret af Miljøstyrelsen og af Energistyrelsen. Hertil kommer et dansk bidrag på 20 mio. dkk til »Ignalina International Decommissioning Support Fund«, der administreres af European Bank of Reconstruction and Development.

Støtten til projekter omfattet af »Ignalinapakken« startede i 2000, hvor der blev igangsat miljø- og energisyn på 12 af de mest elektricitetsforbrugende Litauiske virksomheder, med henblik på investeringer i energi- og ressource besparende foranstaltninger på virksomhederne. Denne indsats tegnede sig for en tredjedel af den samlede støtte i 2000.

Litauens tilpasningen til EUs miljøpolitikker, -krav og -standarder spillede også i 2000 en stor rolle i den danske bistand, og dette aspekt er således en integreret del i langt hovedparten af de projekter, der blev støttet i 2000.

Den danske støtte til projekter indenfor vandsektoren udgjorde en tredjedel af den samlede støtte i 2000. Hovedparten af projektmassen omhandler investeringsforberedende og kapacitetsopbyggende projekter, men der blev også givet direkte investeringsstøtte til et renseanlæg og et vandbehandlingsanlæg i Ignalina.

På affaldsområdet er der givet støtte til at følge op den nye litauiske lovgivning på affaldsområdet, primært ved at udvikle værktøjer (vejledninger) til de kommunale myndigheder.

På det institutionelle område blev der bl.a. givet støtte til kapacitetsopbygning i det litauiske Miljøministerium i forhold til forberedelsen af ISPA støttede projekter, og den danske støtte til en EU-miljørådgiver til det litauiske Miljøministerium blev fortsat.

Indsatsen på naturområdet koncentrerede sig i 2000 om landeprogrammering samt forberedelse af et udbudsprojekt (2001) indenfor miljøundervisning og naturformidling.

Herudover støttede DANCEE første fase af etableringen af varslings- og beredskabssystem for i forhold til radioaktiv forurening af overfladevand omkring Ignalina NPP. Dette projekt koordineres i tæt samarbejde med beredskabsstyrelsen.

Indsatsen på naturområdet koncentrerede sig i 2000 om landeprogrammering samt forberedelse af et udbudsprojekt (2001) indenfor miljøundervisning og naturformidling.

Effekterne af den økonomiske krise i Rusland i 1998 aftog kun langsomt i løbet af 2000, hvor Litauen oplevede en beskeden økonomisk vækst. Satsbudgettet for 2000 indeholdt kun en mindre allokering til miljøinvesteringer. Sammen med en begrænset litauisk kapacitet til at forberede projekter og en uafklaret kompetancefordeling mellem forskellige institutioner har det betydet, at der kun er igangsat få miljøinvesteringsprojekter i Litauen i 2000.

Dette afspejler sig også i fordelingen af støtten til årets projekter idet kun 2 projekter var investeringsprojekter, mens de øvrige projekter overvejende havde præg af teknisk assistance. Halvdelen af den samlede allokering til Litauen skete gennem ansøgninger.

<i>Projekttitel</i>	Solid Waste Management Improvements in Kaunas, Phase 3
<i>Journalnr.</i>	124/025-0016t
<i>Projektmodtager</i>	SVARA, Affaldsselskab Kaunas Kommune
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Tillæg til eksisterende projekt vedr. affaldshåndtering i Kaunas kommune. Der ydes støtte til bundmembran i opsamlingsbassin for lossepladsperkolat.
<i>Miljøeffekt</i>	Udsivning af perkolat hindres og samtidig opnås bedre renseseffektivitet på perkolatbehandlingsanlægget på Lapes losseplads.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 566.834
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 976.334
<i>Projekttitel</i>	EU-approximation, Nitrates Directive, Lithuania, Studietur.
<i>Journalnr.</i>	124/025-0090t
<i>Projektmodtager</i>	De litauiske og lettiske Miljø- og Landbrugsministerier.
<i>Projektansvarlig</i>	Danagro A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	I forbindelse med tilpasningen af lettisk og litauisk lovgivning i forhold til EUs Nitratdirektiv er der givet støtte til en fælles studietur for deltagerne i to dansk støttede projekter.
<i>Miljøeffekt</i>	Det forventes at studieturen vil medvirke til at forbedre implementeringen af Nitratdirektivet i Letland og Litauen.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 164.400
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 164.400

<i>Projekttitel</i>	Long Term assistance on Information and Reporting
<i>Journalnr.</i>	124/025-0114
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro International
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er det første led i en sammenhængende støtteindsats vedr. opfyldelse af rapporteringsforpligtigelser og informationsforpligtigelser på miljøområdet, som er fastlagt i EU-lovgivningen. Det konkrete projekt retter sig mod udarbejdelsen af et Information Management Programme indeholdende de overordnede retningslinier for opfyldelsen af EU-lovgivningen.
<i>Miljøeffekt</i>	Gennem en forbedret oversigt over miljødata kan det litauiske Miljøministerium bedre planlægge og gennemføre tiltag på miljøområdet.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.820.062
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.820.062

<i>Projekttitel</i>	Finansieringsstrategi Litauen, tillægsbevilling
<i>Journalnr.</i>	124/025-0116t
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Milieu Environmental Law Co
<i>Projektbeskrivelse</i>	Tillægsbevilling til et igangværende projekt vedr. finansieringsstrategier for nødvendige miljøinvesteringer for at kunne leve op til EU krav og standarder. Tillægsbevillingen gives for at øge detaljeringsniveauet i det igangværende studie.
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet styrker investeringsplanlægningen i forhold til miljøområdet og medvirker dermed til en forbedret kapacitet til implementering af EUs miljølovgivning.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 176.200
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 176.200

<i>Projekttitel</i>	Improvement of Alytus Water Supply
<i>Journalnr.</i>	124/025-0118
<i>Projektmodtager</i>	Dzukijos Vandensys, Vandselskabet i Alytus Kommune
<i>Projektansvarlig</i>	DHI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet retter sig mod det kommunale vandselskab i Alytus Kommune. Formålet er: At skabe et sammenhængende mangement system for vandindvinding og energiforbrug, at styrke vandselskabets administrative og tekniske kapacitet, at forbedre vandforsyningsstrukturen og markant at reducere grundvandsindvindingen og energiforbruget.
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet forventes at føre til et fald i vandindvindingen, en forbedret drikkevandskvalitet og markante energibesparelser. Projektets miljøeffekt kvantificeres ved projektets afslutning.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.665.930
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.171.037
<i>Projekttitel</i>	Review Vilnius WWTP
<i>Journalnr.</i>	124/025-0121t
<i>Projektmodtager</i>	Vilnius Vandensys, Vandselskabet i Vilnius Kommune
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Tillægsbevilling for opfølgning af udredningsarbejde vedr. udbygningen af Vilnius Renseanlæg
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet medvirker til at skabe grundlag for at Vilnius Renseanlæg kan færdiggøres
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 769.481
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 769.481

<i>Projekttitel</i>	Emergency Management of Nuclear Pollution of Waters around Ignalina NPP
<i>Journalnr.</i>	124/025-0131
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Water Consult Aps
<i>Projektbeskrivelse</i>	Forberedelse af et overvågning- varslings- og beredskabssystem for radioaktiv forurening, der spredes via vand i tilfælde af udslip/uheld på Ignalina Atomkraftværk
<i>Miljøeffekt</i>	Specifikationerne for og finansieringen af et varslingsystem forberedes gennem projektet. Når det samlede projekt er implementeret vil effekterne af et radioaktivt udslip i et vist omfang kunne imødegås.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.452.898
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.488.098

<i>Projekttitel</i>	Tillægsbevilling, IT-project, Inspection and Enforcement, Lithuania, tillægsbev.
<i>Journalnr.</i>	124/025-0139
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske Miljøministerium, regionale miljøenheder.
<i>Projektansvarlig</i>	Kommunedata International A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Tillægsbevilling givet til 4 mindre afslutningsaktiviteter for igangværende projekt, rettet mod effektivisering af miljøtilsyn og miljøgodkendelse i de regionale miljøenheder.
<i>Miljøeffekt</i>	Den forbedrede kvalitet af hovedprojektet vil føre til en mere effektiv håndhævelse af miljølovgivningen.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 138.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 138.000

<i>Projekttitel</i>	Silute District Water and Wastewater Strategy Plan
<i>Journalnr.</i>	124/025-143
<i>Projektmodtager</i>	Silute kommune og distriktskommune
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Den kommunale vandforsynings- og spildevandsservice i Siluteområdet er meget ringe udviklet, og projektets mål er at udarbejde en strategi for kort- og langsigtede investeringer i vandsektoren i kommunen. I forbindelse med projektet udarbejdes der terms of reference for implementeringen af de kortsigtede mål.
<i>Miljøeffekt</i>	Med projektet skabes der basis for investeringer i vandsektoren i Silute distriktet. Miljøeffekterne af projektet afhænger af, hvilke tiltag der konkret vil blive gennemført.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.613.457
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.763.457
<i>Projekttitel</i>	Design and Construction Ignalina Waste Water Treatment Plant, Waterworks and Renovation of Pump Stations
<i>Journalnr.</i>	124/025-0146
<i>Projektmodtager</i>	Ignalina Kommune
<i>Projektansvarlig</i>	BioBalance A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet støttet etableringen af et nyt rensanlæg, et nyt vandværk og reno- veringen af 2 pumpestationer for spildevand i Ignalina Kommune.
<i>Miljøeffekt</i>	En vandforsyning der lever og til EU-standarder for 6.000 personer i kommunen. Årlige belastningsreduktioner på 124,8 tons BOD; 15,7 tons tot-N og 1,05 tons tot-P.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.200.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 13.500.000

<i>Projekttitel</i>	Technical Assistance to the Lithuanian Ministry of Environment; Preparation of ISPA Applications.
<i>Journalnr.</i>	124/025-0151
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Støtte til det litauiske Miljøministerium i forbindelse med udvikling af pipeline og ansøgninger til EUs ISPA-midler. ISPA programmet sigter bl.a. mod miljøinvesteringsprojekter, der bringer Litauen på line med EUs miljølovgivning, miljøkrav og miljøstandarder.
<i>Miljøeffekt</i>	En styrket kapacitet til prioritering og forberedelse af projekter, hvortil der kan søges ISPA-støtte vil, alt andet lige føre til, en hurtigere implementering af EUs miljølovgivning i Litauen. Den konkrete miljøeffekt afhænger af, hvilke projekter der forberedes.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.171.656
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.681.656

<i>Projekttitel</i>	Long Term Institutional Support to the Ministry of Environment on EU Integration, Lithuania
<i>Journalnr.</i>	124/025-0154
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	ENVAS
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der ydes bistand til det litauiske Miljøministerium m.h.t. policy planning og implementering af EU-miljøregler som led i Litauens tiltrædelsesbestræbelser. Bistanden ydes gennem en EU-rådgiver for ministeriet, og projektet er en fortsættelse af et tidligere projekt.
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet medvirker til at lette implementeringen af EU-miljøregler, men effekten kan ikke opgøres kvantitativt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 997.801
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 997.801

<i>Projekttitel</i>	Upgrading of Feasibility Study Ignalina WWTP, HUDF, Lithuania
<i>Journalnr.</i>	124/025-0155
<i>Projektmodtager</i>	Ignalina Kommune
<i>Projektansvarlig</i>	COWI A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der gennemføres en vurdering af det teknisk-økonomiske grundlag for etableringen af et nyt spildevandsanlæg i Ignalina. Projektet har udgjort en del af grundlaget for projekt 124/025-0146
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte, men projektet understøtter bæredygtigheden af projekt 124/025-0146.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 186.686
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 186.686

<i>Projekttitel</i>	Upgrading of Feasibility Study Trakai WWTP, HUDF, Lithuania
<i>Journalnr.</i>	124/025-0156
<i>Projektmodtager</i>	Trakai kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro International
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der gennemføres en vurdering af det teknisk-økonomiske grundlag for etableringen af et nyt spildevandsanlæg i Trakai. Projektet udgør en del af grundlaget for at vurdere eventuel støtte til etableringen af et nyt fælles anlæg for Trakai og Lentvaris.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte, men projektet understøtter bæredygtigheden af investeringsprojektet.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 501.138
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 501.138

<i>Projekttitel</i>	Intermunicipal Co-operation on Solid Waste Management in Lithuania
<i>Journalnr.</i>	124/025-0157
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske Miljøministerium og de litauiske kommuner
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Gennem beskrivelser af forskellig mulige fælleskommunale samarbejdsstrukturer og afholdelse af seminarer gives der støtte til etableringen af fælleskommunale affalds-samarbejder. Sådanne samarbejder er en forudsætning for at implementere den seneste affaldslovgivning, der følger EUs miljøregler.
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet medvirker til at lette implementeringen af EUs miljøregler, men effekterne af projektet kan ikke kvantificeres.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.622.344
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.622.344

<i>Projekttitel</i>	Appraisal of the Draft DANCEE document »Development of Integrated Environmental Education with Field Activities in Lithuania«
<i>Journalnr.</i>	124/025-0171
<i>Projektmodtager</i>	Litauen
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der gennemføres en desk-appraisal af : »Draft Project Document: Development of Integrated Environmental Education with Field Activities«
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen umiddelbar miljøeffekt
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 78.483
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 78.483

<i>Projekttitel</i>	Appraisal and Tendering Consultancy for three Household Waste Projects, Vilnius, Lithuania.
<i>Journalnr.</i>	129-0171
<i>Projektmodtager</i>	Vilnius Kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Water and Power Planners
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der gennemføres en appraisal af 3 husholdningsaffaldsprojekter, der blev forberedt i 1999. Udbud af de reviderede projekter er omfattet af kontrakten.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen umiddelbar miljøeffekt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 574.559
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 574.559

Ignalinapakken

Som opfølgning på den litauiske regerings beslutning i september 1999 om at afvikle atomkraftværket ved Ignalina offentliggjorde den danske regering, at man fra dansk side var indstillet på at udvide assistancen til Litauen vedr. etableringen af en bæredygtig erstatning for Ignalinaværket.

Assistance – den såkaldte Ignalinapakke – består af en række konkrete indsatsområder og projekter, og den udmøntes gennem de eksisterende miljøstøtteprogrammer, der administreres af Energistyrelsen og af Miljøstyrelsen.

I 2000 blev der fra DANCEE-programmet givet støtte til 13 projekter med et samlet støttebeløb på knap 12 mio. kr.

De støttede projekter sigter mod at nedbringe elektricitetsforbruget og forureningen fra en række af de mest ressourceforbrugende litauiske virksomheder. I 2000 blev der således igangsat energi- og miljøsyn på i alt 15 virksomheder. Resultaterne af disse energi- og miljøsyn vil danne grundlag for energi- og forureningsbegrænsende tiltag på virksomhederne.

Følgende projekter er omfattet af Ignalinapakken:

<i>Projekttitel</i>	Environmental and Energy Audits at Alytaus Textile Plant
<i>Journalnr.</i>	124/025-0152
<i>Projektmodtager</i>	Tekstilindustri Alytus
<i>Projektansvarlig</i>	Dansk Energimanagement
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 897.661
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 897.661
<i>Projekttitel</i>	Energi- og Renere teknologisynd, Ekranas
<i>Journalnr.</i>	124/025-0163
<i>Projektmodtager</i>	Billedrørsvirksomhed, Litauen
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.149.242
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.149.242

Projekttitel **Energy and Cleaner Production Audits in the Largest Energy Consuming industries**

Journalnr. 124/025-0166

Projektmodtager 15 industrivirksomheder i Litauen

Projektansvarlig Water and Power Planners a/s

Tilskudsbeløb DKK 806.363

Samlede omkostninger DKK 806.363

Projekttitel **El- og renere teknologisynd på gødningsfabrikken »Achema«, Litauen**

Journalnr. 124/025-0168

Projektmodtager Gødningsfabrik, Litauen

Projektansvarlig COWI

Tilskudsbeløb DKK 1.213.288

Samlede omkostninger DKK 1.213.288

Projekttitel **El- og renere teknologisynd på gødningsfabrikken »Lifosa«, Litauen.**

Journalnr. 124/025-0179

Projektmodtager Gødningsfabrik, Litauen

Projektansvarlig COWI

Tilskudsbeløb DKK 789.186

Samlede omkostninger DKK 789.186

Projekttitel **Energi- og renere teknologisynd, Cementfabrikken »Akmenes Cementa«, Litauen**

Journalnr. 124/025-0180

Projektmodtager Cementfabrik, Litauen

Projektansvarlig COWI

Tilskudsbeløb DKK 818.379

Samlede omkostninger DKK 818.379

Projekttitel **Energi- og renere teknologisynd, skibsværftet »BaltijosLiavo Statykla«, Litauen**

Journalnr. 124/025-0181

Projektmodtager Skibsværft, Litauen

Projektansvarlig Dansk Energi Management

Tilskudsbeløb DKK 989.917

Samlede omkostninger DKK 989.917

Projekttitel **Energi- og renere teknologisynd, 2 tekstilvirksomheder, Litauen**

Journalnr. 124/025-0182

Projektmodtager 2 tekstilvirksomheder, Litauen

Projektansvarlig COWI

Tilskudsbeløb DKK 786.784

Samlede omkostninger DKK 786.784

Projekttitel **Energi- og renere teknologisynd, havnerterminalen »AB Juru Kroviniu Kompanija«, Litauen**

Journalnr. 124/025-0183

Projektmodtager Havnerterminal, Litauen

Projektansvarlig Midtjydsd Elforsyning Erhverv

Tilskudsbeløb DKK 741.041

Samlede omkostninger DKK 741.041

Projekttitel **Energi- og renere teknologisynd, Jernstøberiet »AB Kauna Ketaus Liejykla«, Litauen**

Journalnr. 124/025-0184

Projektmodtager Jernstøberiet, Litauen

Projektansvarlig DTI

Tilskudsbeløb DKK 1.065.810

Samlede omkostninger DKK 1.065.810

Projekttitel **Energi- og renere teknologisynd, trævarevirksomheden, »Klaipėdos Mediena«, Litauen**

Journalnr. 124/025-0185

Projektmodtager Trævareindustri, Litauen

Projektansvarlig Dansk Energi Management

Tilskudsbeløb DKK 900.084

Samlede omkostninger DKK 900.084

Projekttitel **Energi og renere teknologisyn, mejerierne
»AB Marijampoles« og »Zemaitos Pienas«**

Journalnr. 124/025-0186

Projektmodtager Mejerier, Litauen

Projektansvarlig Dansk Energi Analyse

Tilskudsbeløb DKK 903.329

Samlede omkostninger DKK 903.329

Projekttitel **Energi og renere teknologisyn, papirfabrik, Litauen**

Journalnr. 124/025-0187

Projektmodtager Papirfabrik Litauen

Projektansvarlig Dansk Energi Analyse

Tilskudsbeløb DKK 904.440

Samlede omkostninger DKK 904.440

Miljøprojekter i Moldova

I år 2000 blev det besluttet at gøre Moldova til nyt samarbejdsland for miljøstøtten. Der er foretaget en programmering af samarbejdet for de næste 3 år med en indikativ ramme på 13 millioner kroner hvert år. Hovedindsatsen forventes at være indenfor vandsektoren.

Programmeringen forventes at være færdig i maj 2001.

Parallelt med programmering blev der afsat midler til at udarbejde 3 projektdokumenter indenfor de højeste prioriteter i programmeringen.

I år 2000 blev der iværksat et initiativ til at implementere dele af Aarhuskonventionen.

Samarbejdet i år 2000 med Moldova har været begrænset. Initiativerne fra år 2000 har været meget positivt modtaget i Moldova.

<i>Projekttitel</i>	Assistance to Moldova in the Implementation of the Aarhus Convention
<i>Journalnr.</i>	122/028-0004
<i>Projektmodtager</i>	Ministry of Environment, Chisenu, Moldova og tilhørende institutioner
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet assisterer Miljøministeriet i Moldova i arbejdet mod den praktiske implementering af Århus-konventionen, primært vedr. adgang til miljøoplysninger, dvs. søjle 1 i konventionen. Projektet bistår ministeriet <i>bl.a.</i> ved udarbejdelsen af en detaljeret juridisk »gap analysis« mellem Moldovas nationale lovgivning og Aarhus konventionens med anbefalinger til at opnå fuld overensstemmelse med konventionens tekst, samt ved oprettelsen af et bibliotek og informationscenter i ministeriet til brug for offentligheden. Projektet skal desuden udarbejde TORs/projektdokument til opfølgning på det videre arbejde med konventionens implementering.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen kvantitative effekter. Projektet indeholder primært TA og vil kvalitativt forbedre mulighederne for større deltagelse og gennemsigtighed i oplysninger og beslutningsprocesser på miljøområdet via ændringer i national lovgivning, udarbejdelse af procedurer for offentlighedens inddragelse, aktiv distribution af miljøinformationer fra ministeriet til offentligheden, etc.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.790.945
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.790.945

<i>Projekttitel</i>	Assistance to Moldova in the Implementation of the Aarhus Convention
<i>Journalnr.</i>	124/028-0004
<i>Projektmodtager</i>	Ministry of Environment, Chisenau, Moldova og tilhørende institutioner
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet assisterer miljøministeriet i Moldova i arbejdet mod den praktiske implementering af Århus-konventionen, primært vedr. adgang til miljøoplysninger, dvs. søjle 1 i konventionen. Projektet bistår ministeriet <i>bl.a.</i> ved udarbejdelsen af en detaljeret juridisk »gap analysis« mellem Moldovas nationale lovgivning og Aarhus konventionens med anbefalinger til at opnå fuld overensstemmelse med konventionens tekst, samt ved oprettelsen af et bibliotek og informationscenter i Ministeriet til brug for offentligheden. Projektet skal desuden udarbejde TORs/projektdokument til opfølgning på det videre arbejde med konventionens implementering.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen kvantitative effekter. Projektet indeholder primært TA og vil kvalitativt forbedre mulighederne for større deltagelse og gennemsigtighed i oplysninger og beslutningsprocesser på miljøområdet via ændringer i national lovgivning, udarbejde af procedurer for offentlighedens inddragelse, aktiv distribution af miljøinformationer fra ministeriet til offentligheden, etc.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.790.945
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.790.945
<i>Projekttitel</i>	Preparation of Moldova programme for DANCEE and three fast track projects
<i>Journalnr.</i>	124/028-0006
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministeriet i Moldova
<i>Projektansvarlig</i>	COWIconsult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Udarbejde et 3 årigt landeprogram for Moldova med hovedvægten indenfor vandsektoren. Der skal endvidere udarbejdes 3 projektdokumenter med hovedvægten indenfor vandsektoren.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne fase.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.571.282
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.621.282

Miljøprojekter i Polen

Miljøsamarbejdet med Polen har i 2000 været særligt fokuseret på projekter, som skal forberede Polen i tilnærmelsen til EU's miljøkrav.

Der er således forberedt og igangsat projekter, som skal støtte Polen i implementeringen af en række af EU's direktiver: IPPC-direktivet (Integrated Pollution Prevention and Control), direktivet om Access to Information (adgang til miljøoplysninger), Århuskonventionen, samt direktivet om EIA (Environmental Impact Assessment). Projekterne gennemføres dels ved støtte til det polske Miljøministerium samt ved pilotprojekter i udvalgte regioner. Desuden gennemføres et projekt, som informerer om EU's miljøkrav via konferencer m.v.

Den særlige indsats rettet mod de tre sydlige regioner (Wroclaw; Katowice og Krakow) er fortsat. Der er primært igangsat projekter indenfor affaldssektoren, som i Polen er et højt prioriteret område, fordi der kræves en betydelig indsats for at kunne opfylde EU's miljøkrav.

Indsatsen indenfor spildevandssektoren udgør dog fortsat en væsentlig del af projektporteføljen, idet dette område også er højt prioriteret i Polen. Rensningsanlæggene i regionshovedstæderne er efterhånden ved at være opgraderet til EU-krav, men behovet for modernisering/opbygning af anlæg til EU-krav i de mindre kommuner er stadigvæk stort.

Den samlede støtte indenfor spildevandssektoren har siden ordningens start i 1991 udgjort knap 40% (svarende til ca. 240 mio. dkk). En evaluering af alle afsluttede projekter indenfor kommunal spildevandsrensning er igangsat for at få en samlet vurdering af den danske indsats. Evalueringen forventes afsluttet i begyndelsen af år 2001.

På naturområdet er igangsat et review af det projekt, som blev startet i 1999 i Bialowieza nationalpark og skovdistrikt. Desuden er der ved Parceta floden igangsat et projekt om bæredygtig forvaltning af vådområder og beskyttelse af biologisk mangfoldighed baseret på EU's fugle- og habitatdirektiv, nitrat-direktivet og vandrammedirektivet.

Moniteringen af projekterne i Polen er styrket i 2000 ved ansættelse af yderligere en lokal projekt koordinator, således at der nu er ansat to lokale projekt koordinatore i Polen. Begge koordinatore er ansat i den polske nationale miljøfond, Fundusz.

Miljøstyrelsens direktør Steen Gade deltog sidst på året i det danske eksportfremstød for miljø på POLEKO messen i Poznan. De danske miljøvirksomheder var centralt placerede på udstillingen og blev bl.a. besøgt af den polske miljøminister Antoni Tokarczuk.

<i>Projekttitel</i>	Dolna Odra, Waste Water Treatment Plant
<i>Journalnr.</i>	124/031-0076T
<i>Projektmodtager</i>	Dolna Odra Power Plant
<i>Projektansvarlig</i>	Skandinavisk Miljø Service A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er en tillægsbevilling til det oprindelige projekt, et vandbehandlingsanlæg i forbindelse med afsvovlingen på kraftværket. Det oprindelige projekt er startet i 1996.
<i>Miljøeffekt</i>	De første 3 år: Årlig fjernelse af 6 ton tungmetaller; 6,6 ton BOD; 32,9 ton COD. Herefter: 12 ton tungmetaller; 13 ton BOD; 65,7 ton COD.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.227.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 7.000

<i>Projekttitel</i>	On our way to the European Union
<i>Journalnr.</i>	124/031-0149
<i>Projektmodtager</i>	Dolnoslaskie regionen (Wroclaw)
<i>Projektansvarlig</i>	DSPA International
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er at styrke spredningen af information om EU's krav om miljøbeskyttelse i det sydlige Polen via konference, workshops, træning og etablering af et EU-bibliotek i et miljø informationscenter. Projektet skal samtidig styrke den decentrale miljøbeskyttelse, som blev startet med Polens administrative reform d. 1.1.1999.
<i>Miljøeffekt</i>	Styrkelse/effektivisering af miljøbeskyttelsen hos de regionale og lokale myndigheder i Wroclaw regionen og dermed bidrage til Polens forberedelse til EU optagelse.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.866.075
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.866.075

<i>Projekttitel</i>	Aarhus Convention Project – Poland
<i>Journalnr.</i>	124/031-0152
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministeriet, Warszawa
<i>Projektansvarlig</i>	DARUDEC
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal assistere det polske MoE i arbejdet med implementering af EU's direktiv om adgang til miljøoplysninger + Aarhuskonventionen (primært søjle 1 og 2, dvs. adgang til miljøoplysninger samt offentlighedens deltagelse i beslutningsprocessen), samt i gennemførelsen af høringsprocedurer for VVM og IPPC i overensstemmelse med Aarhus konventionens forskifter.
<i>Miljøeffekt</i>	Ej kvantitativ angivelse – vil kvalitativt forbedre Polens indsats mod at overholde EU-kravene på området/Aarhus konventionen.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.302.978
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.302.978

<i>Projekttitel</i>	Registration of polluted sites in the Malopolska Region
<i>Journalnr.</i>	124/031-0185
<i>Projektmodtager</i>	Malopolska Regionen
<i>Projektansvarlig</i>	Fyns Amt
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med projektet er at udvikle en planlægnings- og kortlægningsdatabase over forurenede områder (lossepladser, militære og industrielle grunde), som giver den regionale myndighed mulighed for at prioritere og udvælge områder, der skal opryddes. For hvert registreret område laves en indledende undersøgelse/risikovurdering. Udvalgte områder vil tjene som demonstrationsprojekter for kommunale myndigheder.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative, men registreringen af forurenede grunde er forudsætningen for at kunne lave en prioritering af afværgeforanstaltninger, så de mest sundheds- og miljømæssige effekter opnås indenfor regionens begrænsede økonomiske ressourcer.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.155.900
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 9.543.400

Projekttitel **Assistance to Poland on implementation of the EU Directive on Integrated Pollution Prevention and Control**

Journalnr. 124/031-0186

Projektmodtager Miljøministeriet i Warszawa, samt tre udvalgte regioner Lodzkie (Lodz), Slaskie (Katowice) og Dolnoslaskie (Wroclaw)

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Projektet skal støtte det polske MoE i implementeringen af EU's IPPC-direktiv primært gennem træning og institutionel styrkelse. Via pilotprojekter i tre konkrete regioner vil der blive udarbejdet 15 – 21 konkrete miljøgodkendelse baseret på direktivets krav om best available techniques (BAT), samt et centralt BAT center.

Miljøeffekt Ingen direkte kvantitative, men på sigt betydelig forureningsreduktion som følge af overgang til integrerede miljøgodkendelser.

Tilskudsbeløb DKK 18.589.753

Samlede omkostninger DKK 18.589.753

Projekttitel **Waste Management and Recycling in Podhale Region**

Journalnr. 124/031-0190

Projektmodtager Podhale

Projektansvarlig Aaen Rådgivende Ingeniører A/S

Projektbeskrivelse Projektet vedrører teknisk rådgivning og leverance af udstyr i forbindelse med opførelse af genbrugsstationer, sorteringsanlæg, komposterings- og lossepladsanlæg samt tilhørende affaldsplanlægning for fem kommuner i Podhale området (del af Krakow regionen).

Miljøeffekt Behandling af ca. 10.000 ton affald pr. år.

Tilskudsbeløb DKK 4.997.000

Samlede omkostninger DKK 21.597.000

<i>Projekttitel</i>	Reduction of air emissions from the Czestochowa Steelworks
<i>Journalnr.</i>	124/031-0201
<i>Projektmodtager</i>	Czestochowa Steelworks (Slaskie regionen)
<i>Projektansvarlig</i>	dk-Teknik Energi & Miljø
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er en mission som forberedelse til et større projekt på stålværket, hvori indgår gennemførelse af detaljeret måleprogram for en række luftforurenende stoffer, levering af måleudstyr til laboratoriefaciliteter samt træning.
<i>Miljøeffekt</i>	Ikke relevant (mission).
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 140.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 140.000

<i>Projekttitel</i>	Supply and installation of the Hospital Waste Incinerator in the city of Sandomierz
<i>Journalnr.</i>	124/031-0206
<i>Projektmodtager</i>	Sandomierz, Swietokrzyskie regionen
<i>Projektansvarlig</i>	Envikraft A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omfatter levering af forbrændingsanlæg til destruktion af sygehusaffald for de 3 hospitaler i området (Sandomierz, Opatow, Staszow), som ligger i det sydøstlige Polen. Affaldet bortskaffes p.t. ukontrolleret/ukorrekt til losseplads, idet det gamle anlæg blev lukket af miljømyndighederne.
<i>Miljøeffekt</i>	Behandling af sygehusaffald fra 3 hospitaler, ca. 700 ton pr. år. Overholdes af EU's emissionskrav.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.717.884
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.524.880

<i>Projekttitel</i>	Integrated Wetland Management for the Parceta River catchment Area. A Demonstration Project.
<i>Journalnr.</i>	124/031-0209
<i>Projektmodtager</i>	Union of Towns and Communes of the Parceta River Bassin (Zachodnio-Pomorskie regionen)
<i>Projektansvarlig</i>	Water Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet fokuserer på bæredygtig forvaltning af vådområder samt beskyttelse af biologisk mangfoldighed. Formålet er at reducere risiko for oversvømmelser og forureningen med kvælstof fra diffuse kilder i overensstemmelse med EU's direktiver om fugle og habitater, nitrat og vand. Desuden styrkelse af den institutionelle kapacitet samt offentlighedens deltagelse i planlægningen.
<i>Miljøeffekt</i>	Beskyttelse af 50 km ² vådområder imod intensivt landbrug vil sikre en tilbageholdelseskapacitet op mod 2.000 ton kvælstof pr. år.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.330.490
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 9.530.490
<i>Projekttitel</i>	Sewerage Construction and Waterworks Raciborz
<i>Journalnr.</i>	124/031-0211
<i>Projektmodtager</i>	Raciborz kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med projektet er dels at opgradere byens vandværk (65.000 indbyggere) til overholdelse af EU-vandkvalitetskrav (værket blev ødelagt under oversvømmelserne i 1997), dels at udvide det eksisterende kloaknet med to mindre bydele.
<i>Miljøeffekt</i>	Reduktion af spildevandsudslip fra de to distrikter: <ul style="list-style-type: none"> • BOD: 27,4 tons/år • SS 32 tons/år • Total-kvælstof (N) 4,4 tons/år • Total-fosfor (P) 1,2 tons/år • Forbedring af drikkevandskvalitet til 65.000 indbyggere
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 9.823.697
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 51.000.000

<i>Projekttitel</i>	Bydgoszcz Feasibility Study, Phase II
<i>Journalnr.</i>	124/031-0214
<i>Projektmodtager</i>	Bydgoszcz vandforsynings- og spildevandsbehandlingsvirksomhed MWiK
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Med henblik på renovering og udvidelse af Bydgoszcz vandforsyning og spildevandsbehandling færdiggøres en opdatering og udvidelse af de allerede udarbejdede Masterplaner på området. Formålet med opdateringen er at forberede en delt ISPA og EBRD finansieret helhedsløsning af vandforsynings- og spildevandsproblemerne i Bydgoszcz. Nærværende projekt indebærer en videreudvikling af den allerede udarbejdede analyse af MWiK (MST Journalnr. 124/031-0183).
<i>Miljøeffekt</i>	Projekt er forberedelse af et større investeringsprojekt. Der er ingen direkte reduktion af forureningen som konsekvens af projektet, men på længere sigt vil investeringsprojektet lede til en væsentlig reduktion af BOD, SS, N- og P.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.957.159
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.957.159
<i>Projekttitel</i>	Zarzyn WWTP – Mission
<i>Journalnr.</i>	124/031-0215
<i>Projektmodtager</i>	Zarzyn kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Nordic Consulting Group
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med projektet er at vurdere muligheden for at gennemføre et projekt under Miljøkreditordningen (MKØ) på Zarzyn WWTP. Nærværende projekt omfatter en mission til afklaring af potentialet samt, såfremt projektet vurderes egnet til ordningen, at modne projektet til indstilling under MKØ.
<i>Miljøeffekt</i>	Forprojekt til forbedring af miljø og natur i Zarzyn kommune
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 422.996
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 422.996

<i>Projekttitel</i>	Protection of the Vistula River and its river basin
<i>Journalnr.</i>	124/031-0218
<i>Projektmodtager</i>	Wroclawek kommune
<i>Projektansvarlig</i>	AEC
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med projektet er dels at tilkoble 8 mindre byer til et eksisterende rensningsanlæg, dels at installere mini-rensningsanlæg på 81 mindre private ejendomme. I forbindelse med mini-renseanlæggene vil der blive udarbejdet en slamhåndteringsplan for området.
<i>Miljøeffekt</i>	Reduktion af spildevandsudledninger: <ul style="list-style-type: none"> • BOD 22.720 kg/år • Total-kvælstof (N): 4130 kg/år • Total-fosfor (P): 962 kg/år.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.350.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 14.775.000

<i>Projekttitel</i>	Ex-post examination of WWTP in Poland
<i>Journalnr.</i>	124/031-0225
<i>Projektmodtager</i>	Polen generelt
<i>Projektansvarlig</i>	Danish Water Services
<i>Projektbeskrivelse</i>	Af den samlede støtte til Polen (1991-2000) er omkring 40% (svarende til 241 mio. dkk) allokeret til spildevandssektoren (kommunale rensningsanlæg). En evaluering er igangsat med det formål at få vurdering af den danske indsats samt de miljømæssige effekter. Via site-visits på 15 rensningsanlæg foretages en analyse af kravopfyldelse, procesoptimering samt vurdering af træningsbehov for driftsoperatører.
<i>Miljøeffekt</i>	I forbindelse med procesoptimering af de 15 anlæg estimeres miljøforbedringerne.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.342.438
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.342.438

<i>Projekttitel</i>	Fact-Finding Mission (Waste) to the Malopolskie Region
<i>Journalnr.</i>	124/031-0227
<i>Projektmodtager</i>	Malopolskie regionen (Krakow)
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er en identifikationsmission indenfor affaldssektoren til Malopolskie regionen (Krakow) i det sydlige Polen med det formål at etablere et program for samarbejde med miljømyndighederne i regionen samt at identificere konkrete projektforslag.
<i>Miljøeffekt</i>	Ikke relevant på nuværende stade (mission).
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 522.078
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 522.078

<i>Projekttitel</i>	Municipal Waste Treatment in Municipalities in the District of Bedzin
<i>Journalnr.</i>	124/031-0230
<i>Projektmodtager</i>	Bedzin distriktet (Slaskie regionen)
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er et feasibility study for affaldsbehandling i kommunerne i Bedzin powiat (distrikt), som har dannet en affaldssammenslutning. Projektet er et resultat af den gennemførte Fact Finding Mission til Katowice regionen i december 1999.
<i>Miljøeffekt</i>	Medvirke til behandling af ca. 40.000 ton affald pr. år.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.162.232
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.162.232

<i>Projekttitel</i>	Extension of Gryfino waste water treatment plant, Phase II
<i>Journalnr.</i>	124/031-0231
<i>Projektmodtager</i>	Gryfino kommune
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Gryfino kommune har tidligere modtaget støtte til rensningsanlægget (forundersøgelse samt projektering af Gryfino rensningsanlæg). I forbindelse med den rådgivende komites besøg i Gryfino har byen bedt om støttemidler til udvidelse af anlægget (til 70.000 PE samt – overholder EU-udløbskrav). Formålet med nærværende projekt er at identificere kommunens behov (teknisk rådgivning samt udstyr til anlægget).
<i>Miljøeffekt</i>	<p>Reduktion:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BOD5 = 260.245 kg/år • SS = 480 kg/år • Total-kvælstof (N): 41.245 kg/år • Total-fosfor (P) : 8.395 kg/år. <p>Desuden vil den reducerede spildevandsudledning medvirke til en forbedring af drikkevandskvaliteten til Szczecin, som benytter Oder-floden som drikkevandsindtag. Endelig betyder forbedringen af vandkvaliteten i Oder-floden en øget beskyttelse af biodiversiteten i den nærliggende nationalpark, som ligger langs flodbredden af den polske og tyske grænse</p>
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 6.047.539
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 12.400.000

<i>Projekttitel</i>	Local Project Coordinator (LPC) – Start-up
<i>Journalnr.</i>	124/031-0233
<i>Projektmodtager</i>	Det polske Miljøministerium og den polske nationale miljøfond Fundusz
<i>Projektansvarlig</i>	Miljøstyrelsen
<i>Projektbeskrivelse</i>	Styrkelse af LPC-funktionen i Polen specielt i forbindelse med projekttilsyn. Før det polske Miljøministerium og den polske nationale fond (NFOS) har fået afklaret indbyrdes arbejds/kompetenceområder, kan LPC ikke ansættes i NFOS. Da behovet for styrkelse af LPC-funktion er akut, laves en rammeaftale direkte med LPC, som sidenhen afløses af en 2-årig kontrakt gennem NFOS (se journalnr. 124/031-0237).
<i>Miljøeffekt</i>	Styrkelse af miljø samarbejdet mellem det polske Miljøministerium, den polske nationale miljøfond, Fundusz og Miljøstyrelsen.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 194.500
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 194.500

<i>Projekttitel</i>	IPPC, Poland, Desk appraisal
<i>Journalnr.</i>	124/031-0235
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministeriet i Warszawa
<i>Projektansvarlig</i>	Soil and Water Ltd. (Jaakko Pöyry Infra)
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omfatter en desk appraisal af projektdokumentet på IPPC projektet (124/031-0186), Polen. IPPC projektet skal assistere det polske Miljøministerium i arbejdet med implementering af EU's IPPC-direktiv.
<i>Miljøeffekt</i>	Ikke direkte, men projektet er et forprojekt for IPPC-projektet (124/031-0186).
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 40.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 40.000

<i>Projekttitel</i>	Mid Term Review of the Bialowieza Forest project
<i>Journalnr.</i>	124/031-0236
<i>Projektmodtager</i>	Bialowieza
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er et Mid Term Review af projektet i Bialowieza skoven: Protection, Public Awareness, Sustainable Management and Income Generation in the Bialowieza Forest (124/031-0188). Review'et indeholder bl.a. en mission til Bialowieza.
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet vil forbedre og styrke Bialowieza projektet, som har til formål at styrke en bæredygtig udvikling og beskyttelse af Bialowieza skoven, der omfatter værdifuld 60.000 ha oprindelig europæisk lavlandsskov.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 279.757
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 279.757

<i>Projekttitel</i>	Local Project Co-ordinator (LPC), Poland
<i>Journalnr.</i>	124/031-0237
<i>Projektmodtager</i>	Det polske Miljøministerium og den polske nationale miljøfond Fundusz
<i>Projektansvarlig</i>	Miljøstyrelsen
<i>Projektbeskrivelse</i>	Ansættelse af lokal projektkoordinator i Polen. Formålet er at styrke samarbejdet med Fundusz og det polske Miljøministerium omkring projekterne i Polen, specielt med hensyn til monitorering af projekterne i Polen.
<i>Miljøeffekt</i>	Styrkelse af miljøsam arbejdet mellem det polske Miljøministerium, den polske nationale miljøfond, Fundusz og Miljøstyrelsen.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 970.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 970.000

<i>Projekttitel</i>	Assistance to Poland on the implementation of the EU Directive on Integrated Pollution Prevention and Control – Udbudskonsulent
<i>Journalnr.</i>	129-0189
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministeriet i Warszawa
<i>Projektansvarlig</i>	Modus Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Udbudskonsulentprojekt. Det efterfølgende implementeringsprojekt (124/031-0186) skal assistere det polske Miljøministerium i arbejdet med implementering af EU's IPPC-direktiv.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen (udbudsforretning)
<i>Tilskudsbeløb</i>	192.609 DKK
<i>Samlede omkostninger</i>	192.609 DKK

Miljøprojekter i Rumænien

I år 2000 har det ligesom i 1999 været den højeste prioritet at fastholde et tæt og målrettet samarbejde mellem det rumænske Miljøministerium, EU-delegationen og DANCEE programmet. Baggrunden har været at udnytte den danske fleksibilitet, implementeringserfaring og dele af de bilaterale midler til at sikre, at yderligere midler bliver tildelt Rumænien, og at projekter reelt bliver implementeret. Dette er sket indenfor de to EU-faciliteter LSIF (Large Scale Infrastructure Facility) og ISPA.

Samarbejdet mellem ovennævnte partnere har i 2000 i relation til ISPA været koncentreret om Arad, Craiova og Piatra Neamt, og i relation til LSIF har det været Brasov, Mangalia, Oltenita og Jiu Valley.

I det danske indsatsområde Neamt Amt er der blevet iværksat 3 projekter. Der er i samarbejde mellem EU-ISPA, DANCEE og de rumænske myndigheder iværksat et større affaldsprojekt i Piatra Neamt. Endvidere undersøges muligheder for at gennemføre et miljøprojekt på papirfabrikken Petrochart. Det er endvidere besluttet at fortsætte samarbejdet med den lokale miljømyndighed i Neamt Amt.

Det har ligeledes været en prioritet at foretage en indsats overfor den væsentlige luftforurening, der er på kraftværker i Rumænien. Demonstrationsprojekter i Brazi og Isalnita er iværksat.

I år 2000 vil det blive undersøgt, om det er muligt at lave en indsats indenfor tekstilindustrien i Rumænien med henblik på at iværksætte implementeringen i år 2001.

Projekttitel **Extension of the pilot project concerning the selective collecting of waste in Piatra Neamt**

Journalnr. 124/033-0049

Projektmodtager Piatra Neamt Kommune

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse Samfinansiering af EU-ISPA investeringsprojekt, mellem EU-commissionen (75%), DANCEE programmet (16%) og Piatra Neamt Kommune (9%). Indholdet er at gennemføre et fuldskala affaldssystem i Piatra Neamt, som også kan være model for andre byer i Rumænien. Projektet bliver færdig år 2005.

Miljøeffekt 65.000 tons affald bliver behandlet. Udvidet losseplads efter EU-standarder.

Tilskudsbeløb DKK 19.626.118

Samlede omkostninger DKK 103.027.000

Projekttitel **Implementation of Filter Plant, Turnatoria Metalul, Cluj, Romania**

Journalnr. 124/033-0052

Projektmodtager Turnatoria Metalul i Cluj

Projektansvarlig Agrovent

Projektbeskrivelse Ideen i projektet har været at reducere luftforureningen fra metalforarbejdningens virksomhed. Projektet blev stoppet, da virksomheden ikke kunne samfinansiere projektet

Miljøeffekt Ingen da projektet blev stoppet

Tilskudsbeløb DKK 585.300 (ikke anvendt da projektet blev stoppet)

Samlede omkostninger DKK 1.170.604 (ikke anvendt da projektet blev stoppet)

<i>Projekttitel</i>	Suceava Wastewater Treatment Plant – design Basis
<i>Journalnr.</i>	124/033-0053
<i>Projektmodtager</i>	Suceava Kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Grue & Hornstrup
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der bliver foretaget en gennemgang af Suceava spildevandsanlæg, og der bliver udarbejdet projektdokument, som beskriver et muligt investeringsprojekt. Det overordnede design for investeringsprojektet udarbejdes.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne fase.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 619.546
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 719.546

<i>Projekttitel</i>	Project Identification – New sawdust and biomass projects in Suceava, Bistrita and Harghita Counties in Romania
<i>Journalnr.</i>	124/033-0054
<i>Projektmodtager</i>	6 udvalgte lokaliteter
<i>Projektansvarlig</i>	Grue & Hornstrup
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der eksisterer betydelige miljøproblemer ved bortskaffelse af savsmuld fra en meget betydelig savværksproduktion i Rumænien. Der vil blive udarbejdet feasibility studier i 6 byer. Hovedindholdet i projekterne i de 6 lokaliteter vil formentlig være at installere en kedel til fyring med savsmuld fra den nærtliggende skovindustri og føre varmen til byens institutioner og boliger.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne fase.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 651.342
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 851.242

<i>Projekttitel</i>	Drinking Water Supply System, Rimnicu Vultea, Rumania
<i>Journalnr.</i>	124/033-0055
<i>Projektmodtager</i>	Vultea Amt
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der er i området en dårlig eller manglende vandforsyning. Hovedindholdet i denne fase vil være en opdatering af eksisterende feasibility studie og installation af måleudstyr og opsætning af tarifsistem.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne fase.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.339.938
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.539.938

<i>Projekttitel</i>	Cleaner Technology in the Romanian Textile Industry
<i>Journalnr.</i>	124/033-0056
<i>Projektmodtager</i>	Tekstilvirksomheder i Rumænien
<i>Projektansvarlig</i>	Teknologisk Institut
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der vil blive gennemført miljø audits på 6 virksomheder indenfor tekstilindustrien i Rumænien. De vil indeholde en præsentation af de forskellige renere teknologi muligheder på den enkelte virksomhed og en prioritering heraf.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 676.046
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 776.046

<i>Projekttitel</i>	Tendering according to the FIDIC Red Book of the Sewer System Component of the Craiova project.
<i>Journalnr.</i>	124/033-0058
<i>Projektmodtager</i>	Craiova Kommune
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er forarbejder til EU-ISPA projekt. Hovedindholdet er at udarbejde udbudsmateriale for kloakdelen af EU-ISPA projektet.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.411.506
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.911.506

<i>Projekttitel</i>	Brazi Thermal Power Plant, Romania
<i>Journalnr.</i>	124/033-0063
<i>Projektmodtager</i>	Brazi kulkraftværk
<i>Projektansvarlig</i>	F.L.Smith Miljø A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Brazi kraftværk anvender ca. 80% olie og ca. 20% naturgas. Hovedindholdet i projektet er at gennemføre et demonstrationsprojekt med installering af Lav NO _x brændere.
<i>Miljøeffekt</i>	Reduceret udslip 5475 NO _x /år
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 7.000.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 28.659.397

<i>Projekttitel</i>	Isalnita Thermal Power Plant
<i>Journalnr.</i>	124/033-0064
<i>Projektmodtager</i>	Isalnita Kulkraftværk
<i>Projektansvarlig</i>	F.L.Smith Miljø A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	På Isalnita kraftværk anvendes lignitkul som brændsel og gas som start op brændsel. Hovedindholdet er at gennemføre et demonstrationsprojekt med installation af elektrofilter.
<i>Miljøeffekt</i>	Reduktion på 5.500 tons støv/år
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 7.000.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 28.274.397

<i>Projekttitel</i>	ISPA application, Waste Water Treatment plant, Arad
<i>Journalnr.</i>	124/033-0065
<i>Projektmodtager</i>	Arad Amt
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Hovedindholdet i projektet har været at udarbejde feasibility studie og ISPA ansøgning for spildevandsanlægget i Arad.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.854.621
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.854.621

Projekttitel **Spildevandsprojekt, Arad, Udbudskonsulent**

Journalnr. 124/033-0066

Projektmodtager Arad Amt

Projektansvarlig Resources Development Consultants

Projektbeskrivelse Gennemførelse af Udbudsprojekt

Miljøeffekt Ingen

Tilskudsbeløb DKK 199.831

Samlede omkostninger DKK 199.831

Projekttitel **Four LSIF Projects in Romania. Assistance during implementation**

Journalnr. 124/033-0067

Projektmodtager Oltinita, Brasov, Petrosani og Comstanta amter og kommuner

Projektansvarlig COWIconsult

Projektbeskrivelse Deltagelse i supervision af 4 projekter, hvor investeringerne er finansieret af EU via LSIF. 3 af projekterne er relateret til spildevand og kloak (Brasov, Mangalia og Jiu Valley) og fjernvarmeprojektet (Oltenita).

Miljøeffekt I Jiu Valley er der en reduktion på 237 tons BOD₅/år og i Brasov er der en reduktion på 143 tons BOD₅/år. I Mangalia kan der deponeres 5.200 M³ tørt materiale/år. I Oltenita vil der være et reduceret SO₂ udslip på 1425 tons/år.

Tilskudsbeløb DKK 4.112.969

Samlede omkostninger DKK 109.000.000

<i>Projekttitel</i>	Strengthening the Institutional Capacity of the Local Environmental Protection Agency, Piatra Neamt
<i>Journalnr.</i>	124/033-0068
<i>Projektmodtager</i>	Miljømyndigheden i Neamt
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Målet er at foretage en styrkelse af den lokale miljømyndighed i Neamt Amt. Hovedindholdet vil være støtte til den lokale miljøhandlingsplan, forbedre laboratoriefaciliteter incl. akkreditering og forbedre mulighederne for opfølgning ved uheld.
<i>Miljøeffekt</i>	Kan ikke opgøres ved denne type projekt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.180.767
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.980.767

<i>Projekttitel</i>	Improvement of environmental conditions at the paper factory Petrochart.
<i>Journalnr.</i>	124/033-0071
<i>Projektmodtager</i>	Papirfabrikken Petrochart
<i>Projektansvarlig</i>	Miljøforskergruppen
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er en høj prioritet i den lokale miljøhandlingsplan i Piatra Neamt. Der vil blive udarbejdet forarbejderne til nødvendige forbedringer på spildevandsanlægget og introduktion af renere teknologi.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 682.459
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 782.459

<i>Projekttitel</i>	Suceava Waste Water Treatment Plant – Pilot Project
<i>Journalnr.</i>	124/033-0073
<i>Projektmodtager</i>	Suceava Kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Grue & Hornstrup
<i>Projektbeskrivelse</i>	En stor del af spildevandet fra Suceava løber direkte ud i floden. Dette projekt vil sikre, at hele kloaksystemet bliver tilkoblet spildevandsanlægget og bliver delvis rensat.
<i>Miljøeffekt</i>	Reduceret udslip på 1095 tons BOD/år
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.674.530
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.127.819

<i>Projekttitel</i>	Consultancy services for the EU-ISPA programme comprising the rehabilitation of the sewerage Network and Waste Water Treatment plant in Arad City
<i>Journalnr.</i>	124/033-0074
<i>Projektmodtager</i>	Arad Amt
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Nærværende projekt omhandler de nødvendige forarbejder, f.eks, opdatering af feasibility studier, design og udbudsmateriale for spildevandsanlægget og dele af kloaksystemet for Arad. Forarbejderne foretages for EU, EBRD og Arad Amt.
<i>Miljøeffekt</i>	Miljøeffekten kunne ikke kvalificeres på kontrakttidspunktet
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.104.077
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.104.077 og der forventes en supplerende samfinansiering på op til DKK 119.000.000 fra EU, EBRD og lokal samfinansiering

<i>Projekttitel</i>	Ambient Air Quality Directive, Udbudskonsulent
<i>Journalnr.</i>	129-0197
<i>Projektmodtager</i>	Det rumænske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Modus Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Gennemførelse af udbudsprojekt
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 184.952
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 184.952

Miljøprojekter i Rusland

Samarbejdet med Rusland blev intensiveret i år 2000. Med en samlet støtte i 2000 på godt 75 mio. kr. er Rusland nu den største modtager af støtte fra DANCEE – en tendens som forventes at ville fortsætte i 2001.

Støtten er fortsat koncentreret omkring de Østersø-nære områder med fokus på Skt. Petersborg og Leningrad regionen, Kaliningrad, Novgorod og Pskov. Desuden er samarbejdet med Moskva regionen videreført i 2000, ligesom der er igangsat et enkelt nyt projekt i Smolensk.

Samarbejdet har i år 2000 været præget af de nye omstruktureringer i den russiske administration efter valget af Putin til ny præsident i starten af året. På miljøområdet har det betydet, at den gamle miljøkomité er lagt ind under Naturressourceministeriet. Der har ligeledes været afholdt guvernørvalg i flere regioner, men omstruktureringerne, i hvert fald inden for miljø og naturområdet, synes nu at være faldet på plads. Således er der i 2000 etableret et fornyet samarbejde med såvel gamle som nye samarbejdspartnere.

Ansøgningsrunden i Rusland, som blev bekendtgjort i forbindelse med DANCEE's nye projektmanual i 1999, har også i 2000 kastet en del gode projekter af sig og bevirket en større prioritering af projekter. Samtidig er der blevet udarbejdet miljøfinansieringsstrategier på vandområdet i Novgorod og Pskov. I Kaliningrad er der i 2000 givet støtte til udvikling af en finansieringsstrategi inden for vand, og der vil blive arbejdet med at inddrage affaldssektoren i finansieringsstrategierne. Samlet giver den efterhånden store projekterfaring samt de nye miljøfinansieringsstrategier et godt input til den programmering af indsatsen i Rusland, som DANCEE gennemfører i 2001.

Indsatsen i 2000 har som tidligere år været fokuseret på vandområdet – både spildevand, vandforsyning og rehabilitering af ledningsnettet. Således gik 45% af støtten til Rusland til vandprojekter. Midlerne er i høj grad anvendt til udstyrsleverancer, og det har været kendetegnende, at der er opnået en relativ stor russisk medfinansiering på disse projekter specielt i Skt. Petersborg og Moskva områderne.

Indenfor naturressourceforvaltning blev der i 2000 ydet en markant støtte svarende til ca. 30 pct. af den totale ramme. Rusland er kendetegnet ved at der er bevaret en natur der rummer værdier som er udryddet eller truet i Vesteuropa. Den økonomiske afmatning har dog medført at der er få ressourcer til håndhævelsen håndhævelse af naturbeskyttelse i de beskyttede områder. Samtidig udgør en delvis ukontrolleret udnyttelse af naturressourcer en betydelig trussel. Der blev derfor i 2000 iværksat en række projekter der styrker naturformidling samt –forvaltning.

I Pushkin uden for Skt. Petersborg støttes etableringen af en naturskole inspireret af danske erfaringer. I Valdai nationalpark, der er på størrelse med det samlede danske statsskovareal, støttes parkforvaltningen i formidling foruden at parkens langsigtede fundament styrkes gennem naturbaseret turisme og naturvenlig skovdrift. I Yuntolovski naturreservatet vest for Sankt Petersborg styrkes involvering af lokalbefolkning i beskyttelsen af området, der ligger klods op ad en satellitforstad med 300.000 indbyggere. I den sydøstlige del af Chudskoyesøen støttes oprettelsen af et Ramsar område med henblik på beskyttelse af fuglelivet.

Indenfor kulturmiljøområdet iværksattes i 2000 et projekt til renovering af Den Indre Gård på Vinterpaladset. Den Indre Gård vil fremover blive hovedindgang for museets 3-4 millioner årligt besøgende. Projektet er kædet sammen med den øvrige danske støtte til renovering af museets varmforsyning.

På luftområdet er der igangsat projekter svarende til godt 20% af den samlede støtte til Rusland blandt andet inden for energibesparelser og reduktion af luftforureningen fra metalindustrien i Skt. Petersborg.

Der er kun givet en mindre støtte til affaldsområdet i forbindelse med forbrændingsanlæg 3 i Moskva. Det forventes dog, at affaldssektoren får stigende betydning i fremtiden. Blandt andet er der fra dansk side indikeret støtte til oprydning på anlægget for farligt affald i Krasny Bor uden for Skt. Petersborg i størrelsesordenen 8 mio. kr.

Som noget nyt har Miljøstyrelsen startet et regionalt projekt i Rusland og Baltikum omkring POP (Persistent organic substances) konventionen. Det forventes ligeledes, at kemikalieområdet kommer til at indtage en stigende rolle i den danske støtte til Rusland pga. af de store ophobninger af organiske stoffer fra den russiske industri i miljøet i Arktis.

Projekttitel **Municipal Water Supply, Sewerage and Solid Waste Management Unit in Selected Towns in the Leningrad region**

Journalnr. 124/034-0106

Projektmodtager Leningrad oblast og de fem byer: Gatchina, Tikhvin, Pikalevo, Svetogorsk og Kirovsk

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse Et program for udviklingen af vandforsyningen og for spildevandssektoren i udvalgte byer i Leningrad regionerne er blevet sat i gang af NIB, NEFCO, SIDA, FmoE og Miljøstyrelsen. Fem byer er blevet valgt ud i den første fase: Gatchina, Tikhvin, Pikalevo, Svetogorsk og Kirovsk. En PMU er blevet etableret, og et feasibility studie er ved at blive forberedt. Opgaven for de danske konsulenter er relateret til økonomisk vurdering og institutionel analyse.

Miljøeffekt 100% TA projekt

Tilskudsbeløb DKK 1.400.000

Samlede omkostninger DKK 2.800.000

Projekttitel **Energy Efficiency, Water Saving and Productivity Gains in the St. Petersburg South Water Supply Network**

Journalnr. 124/034-0112

Projektmodtager Skt. Petersburg Vodokanal

Projektansvarlig NIRAS A/S

Projektbeskrivelse Projektet er delt i tre faser med en indledende fase, hvor de eksisterende pumper og den kontrollerende teknologi skal kortlægges, og der skal foretages detaljerede beregninger af mulige besparelser og med en 2. fase med investeringer og fornyelse af hovedpumper i 16 udvalgte pumpestationer inkl. nyt kontroludstyr. Endelig vil de beregnede besparelser fra fase to blive geninvesteret i yderligere fornyelser i fase 3, hvor projektet vil blive 100 % finansieret af Vodokanal.

Miljøeffekt 2400 t CO₂/år, levetid 20 år

Tilskudsbeløb DKK 5.837.500

Samlede omkostninger DKK 6.018.500

<i>Projekttitel</i>	Strengthening of the Public Relation Department, Vodokanal, St. Petersburg, Phase 2
<i>Journalnr.</i>	124/034-0118t
<i>Projektmodtager</i>	Skt. Petersborg Vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro Management
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med denne tillægsbevilling er at sikre en ordentlig overdragelse af resultaterne til det overordnede støtteprogram for Vodokanal (CDSP: Corporate Development Support Programme).
<i>Miljøeffekt</i>	Et PR set-up skal forankres i Vodokanalens videre arbejde, således at man får en større betalingsvilje hos borgerne og dermed nemmere opnår fremtidige miljøgevinster.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 53.252
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 53.252

<i>Projekttitel</i>	Centre for Nature and Environment
<i>Journalnr.</i>	124/034-0127
<i>Projektmodtager</i>	Educational Methodological Center for Youth Policy (ECYP)
<i>Projektansvarlig</i>	Esrum Møllegaard, The Environmental School
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet opretter et servicecenter for information om natur og miljø. Servicecentret skal yde service til skoleelever, undervise lærere, producere undervisningsmateriale om natur- og miljøspørgsmål, udvikle og implementere offentlige oplysningskampagner og generelt være åbent for offentligheden.
<i>Miljøeffekt</i>	Oprettelsen af et center for undervisning og oplysning omkring natur og miljø forventes at øge lokalbefolkningens viden om og interesse for miljøspørgsmål og derved danne grundlag for en forøgelse af den folkelige deltagelse i miljøpolitik og debat.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.244.570
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.526.570

<i>Projekttitel</i>	Emergency Rehabilitation of Sewage Nets in the City of Kirovsk, Leningrad Oblast
<i>Journalnr.</i>	124/034-0133
<i>Projektmodtager</i>	Leningrad Oblast
<i>Projektansvarlig</i>	Per Aarsleff A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette projekt er en hasterestaurering af 580 meter kloakledninger i Kirovsk by. På grund af kloakledningernes sammenbrud er vejen kollapsede, og ubehandlet spildevand bliver ledt direkte ud i floden Neva..
<i>Miljøeffekt</i>	580 meter af de mest beskadigede kloakledninger repareret, hvorved udsivning af spildevand til den omgivende jord og til Neva'en herfra undgås. Reparationerne vil forhindre, at ledningsnettet kollapse helt og dermed forhindre en endnu større forurening af floden.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.304.202
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.635.562

<i>Projekttitel</i>	Yontolovsky Nature Reserve
<i>Journalnr.</i>	124/034-0138
<i>Projektmodtager</i>	Skt. Petersborg byråd og Primorski Rayon distriktet
<i>Projektansvarlig</i>	Danagro Adviser A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er at involvere de lokale beboere i udviklingen af en management plan for det vigtige naturreservat i Yontolovsky, der ligger i umiddelbar nærhed af et beboelsesområde med 300.000 indbyggere og tæt ved Skt. Petersborg. Dette skulle resultere i en bæredygtig udvikling for reservatet og løse konflikter omkring brugen af det i forbindelse med rekreation og aflæsning af affald..
<i>Miljøeffekt</i>	Bæredygtig forvaltning af et Ramsar område på cirka 2200 ha. vådområder i nærheden af Skt. Petersborg.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.754.215
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.000.215

<i>Projekttitel</i>	Rehabilitation of Water Supply Networks in Moscow
<i>Journalnr.</i>	124/034-0139
<i>Projektmodtager</i>	Mosvodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Per Aarsleff A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet er at demonstrere en ny no-dig metode for ledningsrenovering. De kendte russiske metoder er dyrere, og på samme tid forårsager de store problemer for trafikken i hovedstaden. Som resultat af projektet vil ca. 3 kilometer af de mest beskadigede vandforsyningsnetværk i midtbyen blive renoveret.
<i>Miljøeffekt</i>	Ikke målbar på dette stadie
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 6.029.428
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 9.800.000

<i>Projekttitel</i>	Equipment to Kaliningrad Vodokanal, Russia
<i>Journalnr.</i>	124/034-0143T
<i>Projektmodtager</i>	Kaliningrad Vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Per Aarsleff A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal gennem levering af entreprenørudstyr og slamsuger til Kaliningrad Vodokanal medvirke til afhjælpning af den generelle, dårlige tilstand i kloak- og spildevandet, herunder specielt medvirke til at afhjælpe de oversvømmelser, der finder sted i byens gade på grund af manglende vedligeholdelse og reparation af kloaknettet.
<i>Miljøeffekt</i>	Vil blive opgjort ½ år efter, udstyret er leveret i form af statistik over udstyrets anvendelse som minimum i lighed med de tilsvarende projekter i Ukraine. Der vil derudover blive gjort forsøg på en kvantificering af miljøeffekten målt, jf. de danske erfaringer.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.928.914
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.978.914

<i>Projekttitel</i>	Kaliningrad Water Support Project
<i>Journalnr.</i>	124/034-0144
<i>Projektmodtager</i>	Kaliningrad Vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Krüger International Consult A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Målet med dette projekt er at reducere privat vandspild og at reducere netværksspild gennem aktiv kontrol af udsivning. Hovedaktiviteterne i projektet er 1) at formindske vandspild 2) udformning af distributionsnetværk 3) udmåling af omfang og overordnet vandbalance 4) aktiv kontrol af udsivning og 5) Et investeringsprogram.
<i>Miljøeffekt</i>	I forsøgsområdet er det antaget, at vandforbruget vil blive reduceret som i det tidligere projekt fra 260 l/indb/dag til 200 l/indb/dag. Det totale vandspild i netværket er vurderet til at være 42% af den daglige forsyning, hvilket er 180.000 m ³ .
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 7.871.407
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 8.186.407
<i>Projekttitel</i>	Restoration of Inner Courtyard in State Hermitage Museum, St. Petersburg
<i>Journalnr.</i>	124/034-0147
<i>Projektmodtager</i>	The State Hermitage Museum, St. Petersburg
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	State Hermitage Museum/Vinterpaladset er blevet udvalgt til at være under World Heritage af UNESCO. Hovedformålet med projektet er at lave en masterplan for restaureringen af paladsets indergård. Desuden finansierer det danske tilskud en del af restaureringsarbejdet.
<i>Miljøeffekt</i>	Bidrage til øget bevidsthed om verdens kulturarv.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.477.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.477.000

<i>Projekttitel</i>	Reduction of Air Pollution from some Metalworking Industries in the City of St. Petersburg and Leningrad oblast
<i>Journalnr.</i>	124/034-0148
<i>Projektmodtager</i>	Skt. Petersburg and Leningrad oblast
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet forsøger af reducere partikler fra 8 virksomheder i metalindustrien i Skt. Petersburg og Leningrad oblast med 140 t/år ved at installere forfiltre, som har været i drift i Sabroe Foundry siden 1995. Projektet er et samarbejde med den danske Erhvervs Fremmestyrelse, som har finansieret et projekt om miljøstyring i de samme virksomheder.
<i>Miljøeffekt</i>	Bortskaffelse af 140 t partikler/år fra 8 virksomheder.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.846.211
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.980.083

<i>Projekttitel</i>	Financial Feasibility Study for Petroffskoye Boiler Plant
<i>Journalnr.</i>	124/034-0150
<i>Projektmodtager</i>	Prizersk Kommune, Leningrad oblast
<i>Projektansvarlig</i>	CBI Engineering
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette er den økonomiske del af et feasibility studie, hvor den tekniske del inklusiv udarbejdelse og rekonstruktion af kraftværket, der bliver ændret fra kul til biomasse, er blevet finansieret af den danske Energistyrelse. Projektet er et demonstrationsprojekt, der forsøger at ændre kulfyrede kraftværker til kraftværker, der fyrer med træflis. Petroffskoye ligger i et skovområde med træindustri og træaffald. Angående finansieringen af disse projekter vil et forslag blive præsenteret for internationale finansieringsinstitutioner.
<i>Miljøeffekt</i>	<ul style="list-style-type: none"> • CO₂: 9.968 t/år • NO_x: 7-8 t/år • SO₂: 63 t/år • Aske: 442 t/år
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.364.270
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.224.270

<i>Projekttitel</i>	Smolensk Water Sector Improvement Study
<i>Journalnr.</i>	124/034-0151
<i>Projektmodtager</i>	Smolensk By og Vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er dels et feasibility studie, der undersøger behovene i vandsektoren i Smolensk, dels et investeringsprojekt, der udskifter gamle pumper med nye og mere energieffektive. Projektet bygger til dels på et feasibility studie, som det svenske firma SWECO har stået for, og som er finansieret af SIDA. Smolensk var oprindeligt en af byerne i Verdensbankens vandsektor projekt, men er blevet udelukket af økonomiske årsager.
<i>Miljøeffekt</i>	Energibesparelse ca. 2500 MWh/år
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 9.384.574
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 10.339.574

<i>Projekttitel</i>	Inspection Mission to the Commander Islands
<i>Journalnr.</i>	124/034-0152
<i>Projektmodtager</i>	Kommandørerne, Rusland
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med missionen er at foretage en teknisk inspektion af to vindmøller, der er opført på Kommandørerne som en del af det dansk-russiske samarbejde.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 752.023
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 752.023

<i>Projekttitel</i>	Appraisal, Valdai National Park
<i>Journalnr.</i>	124/034-0153
<i>Projektmodtager</i>	Valdai National Park, Novgorod Oblast
<i>Projektansvarlig</i>	AEB Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Hovedformålet er beskyttelse af natur og kulturarv i nationalparken, som er 158.000 ha stor. Gennem kapacitetsopbygning vil projektet støtte en proces, der gør området til en moderne nationalpark.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen, i en appraisalfase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 134.155
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 134.155

<i>Projekttitel</i>	Borovichi Drinking Water, Prefeasibility Study
<i>Journalnr.</i>	124/034-0154
<i>Projektmodtager</i>	Borovichi by, Novgorod oblast
<i>Projektansvarlig</i>	Frederiksborg Amt
<i>Projektbeskrivelse</i>	Frederiksborg Amt har sammen med en russisk konsulent udført en fact finding mission til Borovichi, den næst største by i Novgorod Oblast. Studiet vil føre til konkrete forslag til investeringer i vandforsyningssektoren.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 209.358
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 209.358

<i>Projekttitel</i>	Rehabilitation of Incinerator No. 3, Moscow
<i>Journalnr.</i>	124/034-0155
<i>Projektmodtager</i>	Moskva bystyre
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet tilbyder teknisk assistance til Moskva bystyre og til Ekotehprom i renoveringen af forbrændingsanlægget. Investeringer vil fuldt ud blive finansieret fra russisk side, og produktion af udstyr vil også finde sted i Rusland. Forbrændingsanlægget er oprindeligt baseret på dansk udstyr. Rambøll har været involveret i Moscow Waste Management Programme siden 1992.
<i>Miljøeffekt</i>	Forøget forbrændingskapacitet, fra 100.000 t/år til op mod 300.000 t/år. Relevante indikatorer skal kvantificeres.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.000.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.000.000

<i>Projekttitel</i>	Protection of Nature and Culture Values in Vishtinets – Assessment
<i>Journalnr.</i>	124/034-0156
<i>Projektmodtager</i>	Kaliningrad Oblast
<i>Projektansvarlig</i>	Nordeco
<i>Projektbeskrivelse</i>	Målet med dette projekt er at revidere udkastet til projektdokument til projektet ”Protection of Nature and Cultural Values in Vishtinets” for at sikre, at det indstillede projekt er både gennemførligt og velegnet. Hovedformålet med det overordnede projekt er at sikre en langsigtet beskyttelse af naturen og kulturelle værdier i området og at styrke samarbejde med Polen og Litauen i forvaltningen af området. Gennem kapacitetsopbygning vil projektet styrke den lokale ledelse og støtte oprettelsen af en nationalpark.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne fase.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 182.794
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 182.794

<i>Projekttitel</i>	NGO, preparation to the Almaty Conference
<i>Journalnr.</i>	124/034-0157
<i>Projektmodtager</i>	NGO'ere i NIS-landene
<i>Projektansvarlig</i>	ECO Forum, Russia
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet finansierer tre regionale forberedelses- og koordinationsmøder mellem NIS NGO'er med henvisning til dagsordenen ved Almaty mødet. Formålet er at integrere NIS NGO'erne i Almaty processen.
<i>Miljøeffekt</i>	Ikke kvantificerbar
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 233.700
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 533.615

<i>Projekttitel</i>	Environmental Financing Strategy – Kaliningrad
<i>Journalnr.</i>	124/034-0159
<i>Projektmodtager</i>	Kaliningrad Oblast
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Målet med finansieringsstrategien er at vurdere investeringspotentialet i vandsektoren i Kaliningradregionen og at gøre det regionale styre i stand til at foretage realistiske prioriteringer i sine budgetfordelinger. DANCEE har haft et langvarigt samarbejde med vandsektoren i Kaliningrad og er for tiden del af det store EBRD, NEFCO, SIDA, DANCEE projekt, der omhandler både spildevandsbehandling og vandforsyning i byen Kaliningrad. Strategien vil hovedsageligt koncentrere sig om investeringer i vand uden for byen Kaliningrad og vil danne basis for DANCEEs programmering af indsatsen i regionen over de næste tre år.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.749.128
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.900.000

<i>Projekttitel</i>	Emergency Delivery to Vodokanal St. Petersburg of Two Combined Jetting and Suction Tankers with Build In Ejector System for Cleaning of Low Laying Main Sewer Pipes
<i>Journalnr.</i>	124/034-0170
<i>Projektmodtager</i>	Skt. Petersborg Vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	J. Hvidtved Larsen A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	2 slamsugere vil blive leveret på direkte forespørgsel til Vodokanal i Skt. Petersborg. Leveringen er en reaktion på flere tilfælde af oversvømmelser i byens gader, hvoraf en af dem gjorde, at to metrostationer måtte lukke.
<i>Miljøeffekt</i>	Skal estimeres af Hvidtved Larsen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.194.500
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.389.000

<i>Projekttitel</i>	Studies of PTS (Persistent Toxic Substances) Pollution Impact on Human Health and Development of Dietary Recommendations
<i>Journalnr.</i>	124/034-0172
<i>Projektmodtager</i>	Ruslands Ministerium for atom energi (MINATOM)
<i>Projektansvarlig</i>	Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP)
<i>Projektbeskrivelse</i>	Visse arktiske, oprindelige befolkningsgrupper har nogle af verdens højeste koncentrationer af PTS. Der mangler viden om de russiske arktiske oprindelige folk, og projektet skal tilvejebringe denne viden vedrørende ernæring, da de arktiske oprindelige folk gennem deres traditionelle føde er særligt udsatte for og påvirket helbredsmæssigt af PTS forurening. Projektet skal finansiere videnskabelige undersøgelser herom med inddragelse og aktiv deltagelse af de russiske oprindelige folk i undersøgelsen.
<i>Miljøeffekt</i>	Kan ikke opgøres
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.400.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.504.000

Projekttitel **Development and Implementation of a Management Plan for the Ramsar Site Lake Chudskoye/Pskovskoe**

Journalnr. 124/034-0175

Projektmodtager Pskov Oblast

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse Det overordnede mål er at opstille en management plan i overensstemmelse med retningslinjerne i Ramsar Konventionen.

Miljøeffekt En styrkelse af beskyttelsen og fredningsstatus for et vigtigt Ramsar område, der har en størrelse på 93.000 ha.

Tilskudsbeløb DKK 4.445.928

Samlede omkostninger DKK 5.153.052

Projekttitel **Valdai National Park, Capacity Building, Sustainable Tourism, Nature-Friendly Forestry and Local Involvement, Russia**

Journalnr. 124/034-0176

Projektmodtager Valdai Nationalpark

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Det overordnede mål er at højne beskyttelsen af natur og biodiversitet i det nordvestlige Rusland i beskyttede områder under "Lov om særligt beskyttede naturområder" Det umiddelbare mål er at gøre de ansatte i parken i stand til at drive parken og imødekomme forpligtelserne i forbindelse med naturbeskyttelse og bæredygtig brug af parken.. Den langsigtede bæredygtighed vil blive styrket gennem udvikling af øko-turisme og naturvenligt skovbrug.

Miljøeffekt Der opnås en betydelig vidensoverførelse, der vil bidrage til at mindske tabet af biologiske og kulturelle værdier.

Tilskudsbeløb DKK 7.866.983

Samlede omkostninger DKK 8.900.000

<i>Projekttitel</i>	Valdai National Park, Capacity Building, Sustainable Tourism, Nature-Friendly Forestry and Local Involvement, Russia
<i>Journalnr.</i>	129-0194
<i>Projektmodtager</i>	Valdai Nationalpark
<i>Projektansvarlig</i>	Modus Consult I/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Udbudskonsulent til det ovennævnte projekt.
<i>Miljøeffekt</i>	Der opnås en betydelig vidensoverførsel, der vil bidrage til at mindske tabet af biologiske og kulturelle værdier.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 215.990
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 215.990

Miljøprojekter i Slovakiet

I forbindelse med valg af en ny regering i efteråret 1999 og den nye regerings ændrede vægt på optagelse i EU både inden for approximeringsområdet som miljøområdet besluttede DANCEE, at støtten til Slovakiet skulle forøges væsentligt. Det blev i fællesskab besluttet at støtten skulle betå af bistand til projekter inden for EU-approximeringsområdet samt til investering inden for luftemissionsbegrænsning, affaldshåndtering samt inden for vand- og spildevandsområdet.

På naturområdet, der ikke tidligere har været omfattet af samarbejdet med Slovakiet, gennemførte Skov- og Naturstyrelsen en programmeringsmission i foråret 2000, som blev fulgt op af godkendelsen af de første projekter allerede samme år. Det ene omfatter naturbeskyttelse af moser bl.a. gennem forberedelse af udpegning af moseområder i medfør af EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver. Det andet projekt omfatter bistand til gennemførelse af CI-TES-konventionen vedr. handel med udryddelsestruede arter. Begge projekter understøtter Slovakiets bestræbelser på at opnå EU-medlemskab.

For at forstærke indsatsen har vi i fællesskab udarbejdet et nyt landeprogram for Slovakiet. Programmet fastlægger de overordnede retningslinier for bistanden for de næste 3 år og omfatter ikke alene bistand inden for det direkte miljøområde, men omfatter tillige områderne Energi og Natur. Programmet vil samtidig være paradigma for udarbejdelse af tilsvarende programmer for de øvrige samarbejdslande.

<i>Projekttitel</i>	Development of a DANCEE country programme -Slovakia
<i>Journalnr.</i>	124/000-0144
<i>Projektmodtager</i>	Slovakiet samt øvrige lande omfattet af Miljøstøtteordningen for Østeuropa med hvilke der samarbejdes på basis af bilaterale landeprogrammer.
<i>Projektansvarlig</i>	Milieu Environmental Law Consultancy, Ltd.
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet omfatter bl.a. udarbejdelsen af et landeprogram for Slovakiet, herunder et antal Terms of References for projekter primært indenfor vand- og affaldssektoren samt EU's IPPC direktiv. Implementeringsprojekterne vil efterfølgende blive udbudt.</p> <p>Projektet skal desuden udvikle et sæt guidelines til landeprogrammering indeholdende et paradigme for DANCEEs fremtidige landeprogrammer. Målgruppen for disse guidelines er primært samarbejdspartnere i modtagerlandene, lokale projektkoordinatorer, den danske ressourcebase samt DANCEE.</p> <p>Projektet er en opfølgning på 124/000-0125, tidligere omtalt.</p>
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 870.870
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 870.870

<i>Projekttitel</i>	Project to assist the Slovak Republic in the preparation of an integrated EU approximation strategy in the environment sector
<i>Journalnr.</i>	124/037-0037
<i>Projektmodtager</i>	Ministry of Environment, Bratislava, Slovak Republic
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as/NIRAS
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet skal assistere det slovakiske Miljøministerium i at udarbejde en integreret, sektorvis og direktivspecifik strategi for EU-tilnærmelse for samtlige EU-direktiver på miljøområdet.</p> <p>Projektet vil herudover også assistere miljøministeriet i udarbejdelsen af omkostningsberegninger og finansieringsplaner for de mest omkostningstunge direktiver på miljøområdet.</p>
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 12.482.168
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 12.973.668

<i>Projekttitel</i>	Geothermal Project in Kosice
<i>Journalnr.</i>	M 124/037-0043
<i>Projektmodtager</i>	Slovgeotherm (Geotermiselskabet i Kosice)
<i>Projektansvarlig</i>	Houe & Olsen
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omfatter rådgivningsassistance til et eksisterende geotermiselskab i Kosice. Selskabet har eksisteret i mere end 5 år, og på trods af, at man allerede har 3 borer betalt af henholdsvis Phare og det slovakiske gasselskab SPP, og at temperaturen er 135 grader, og de nødvendige mængder er til stede, er det endnu ikke lykkedes at få etableret et system til udnyttelse af den enorme varmemængde. Forudsætningerne er gode. Der eksisterer et fuldt udbygget fjernvarmenet i Kosice, og der er kun 16 km dertil. Projektet består derfor i at bistå det lokale geotermiselskab i at få udformet en organisation, der kan tiltrække international finansiering herunder medvirke til, at Kosice bys fjernvarmeselskab bliver repræsenteret i selskabet. Herudover skal der ydes bistand inden for reservoirtvurdering samt andre tekniske forhold.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i nærværende projekt, men ved færdiggørelse af anlægget vil mere end 120.000 personer blive varmforsynet herfra.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.068.781
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.000.000

<i>Projekttitel</i>	Seminar in Denmark for forrest people in Slovakia
<i>Journalnr.</i>	M 124/037-0045
<i>Projektmodtager</i>	Slovakiske skovfolk
<i>Projektansvarlig</i>	Dansk – Slovakisk venskabsforening
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omhandler afholdelse af et seminar i Danmark for slovakiske skovfolk, hvor der fokuseres på det danske flersidige skovbrug og sammenhængen med biodiversitet og inddragelse af brugere. Projektet skal danne indledningen til miljør Samarbejdet med Slovakiet på skovområdet.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i nærværende projekt
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 230.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 300.000

<i>Projekttitel</i>	Local project coordinator in the Slovak Republic
<i>Journalnr.</i>	124/037-0049
<i>Projektmodtager</i>	Det slovakiske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	DANCEE
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omhandler ansættelse af en lokal projektkoordinator (LPC) for en 2-årig periode i Slovakiet. LPC'en skal bistå Miljøstyresen med opfølgning af igangværende projekter samt bistå ved udformning af nye projekter. LPC'en deltager endvidere på vegne af Miljøstyrelsen i langt den overvejende del af styregruppemøderne. Indeholdt i nærværende tilsagn er endvidere indkøb af et stk. personbil samt drift af denne.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen. TA projekt
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 855.360
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.200.000
<i>Projekttitel</i>	Technical Assistance to the Slovak Ministry of Environment on general environmental policy, with an emphasis on EU approximation-related matters
<i>Journalnr.</i>	124/037-0050 (T)
<i>Projektmodtager</i>	Ministry of Environment, Bratislava, Slovak Republic
<i>Projektansvarlig</i>	Tom Owen, Senior Policy Advisor
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet består af støtte til det slovakiske Miljøministerium i form af en langtidsrådgiver (senior policy expert). Langtidsrådgiveren skal udføre dag-til-dag rådgivning i spørgsmål i relation til ministeriets indsats på EU-tilnærmelse og generel EU policy. Langtidsrådgiveren er <i>bl.a.</i> facilitator i forhold til implementeringen af »Project to assist the Slovak Republic in the preparation of an integrated EU approximation strategy in the environment sector« (124/037-0037) og har en rådgivende rolle i forhold til revision og implementering af landeprogrammet for Slovakiet.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.646.078
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.000.000

<i>Projekttitel</i>	Feasibility Study, Banska Stiavnica Waste Water Treatment Plant
<i>Journalnr.</i>	M 124/037-0051
<i>Projektmodtager</i>	Byen Babska Stiavnica
<i>Projektansvarlig</i>	Hedeselskabet
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omhandler udarbejdelse af et feasibility studie vedrørende spildevand for universitetsbyen Banska Stiavnica. Byen har gennem mere end 20 år bygget på et anlæg, som nu først er ved at være klar til installering af udstyr. Anlægget forekommer overdimensioneret, hvorfor nærværende projekt skal klarlægge, hvorvidt det er muligt at anvende eksisterende bygningsdele i et fremtidigt anlæg, hvor alle udledningskrav kan overholdes. Indeholdt er tillige et prisoverslag herfor.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen i denne fase. Først aktuel i fase II og III
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.052.878
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.200.000

<i>Projekttitel</i>	Disimission of methods and experience from the Slovak Brundtlandtown Rajac: Energy and environmental management in Slovakian municipalities
<i>Journalnr.</i>	124/037-0052
<i>Projektmodtager</i>	Byen Rajac
<i>Projektansvarlig</i>	Teknologisk Institut
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet dækker den sidste fase af det såkaldte Brundtlandsby Rajac projekt, hvor de første to faser etablerede Rajac som slovakisk demonstrationsområde for bæredygtig energiudvikling (parallel med Rheinsberg og Bredstedt i Tyskland og Toftlund i Danmark.) De dansk finansierede aktiviteter har tiltrukket flere EU finansierede projekter. Nærværende fase skal tjene til at komplettere og udbrede de opnåede resultater bl.a. ved at udarbejde en håndbog baseret på danske metoder og erfaringer.
<i>Miljøeffekt</i>	Ej mulig
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.419.070
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.530.000

Projekttitel **Implementation of the Convention on International Trade in Endangered Species (CITES) and EU regulations in the Slovak Republic**

Journalnr. M 124/037-0053

Projektmodtager Det slovakiske miljøministerium

Projektansvarlig Danagro Advicer A/S

Projektbeskrivelse Projektet omhandler implementering af den internationale konvention mod handel med truede dyrearter (CITES) og tilhørende EU-regulativer i Slovakiet. Indeholdt er tillige træning samt orientering af befolkningen.

Miljøeffekt Ingen

Tilskudsbeløb DKK 5.131.307

Samlede omkostninger DKK 10.000.000

Projekttitel **Conservation and sustainable use of Peatlands in Slovakia**

Journalnr. M 124/037-0054

Projektmodtager State Nature Conservancy of the Slovak Republic og de regionale dele

Projektansvarlig NEPCon

Projektbeskrivelse Hovedformålet med projektet er at vedligeholde og øge biodiversiteten i vådområder, hvilket foretages ved at identificere de mest truede arter i Slovakiet. Projektet vil fokusere på beskyttelse, bæredygtig anvendelse, management, restaurering af vådområder samt øge befolkningens arrangement i disse problemstillinger. Der vil på 6 udvalgte områder specielt blive fokuseret på restaurering og management plans.

Tilskudsbeløb DKK 4.529.964

Samlede omkostninger DKK 5.276.964

<i>Projekttitel</i>	Project to assist the Slovak Republic in the preparation of an integrated EU approximation strategy in the environment sector – udbudskonsulent
<i>Journalnr.</i>	129-0153
<i>Projektmodtager</i>	Ministry of Environment, Bratislava, Slovak Republic
<i>Projektansvarlig</i>	Modus Consult i/s
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet er et udbudskonsulentprojekt til indkaldelse af prækvalifikation, efterfølgende udbudsrunde, evaluering, afholdelse af tender committee meeting.</p> <p>Det efterfølgende implementeringsprojekt skal assistere det slovakiske Miljøministerium i at udarbejde en integreret strategi for EU-tilnærmelse for samtlige EU-direktiver på miljøområdet, jf. 124/037-0037.</p>
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 224.606
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 224.606

Miljøprojekter i Ukraine

På trods af de politisk ustabile forhold i Ukraine blev samarbejdet med Danmark i 2000 fortsat og intensiveret, og både de konkrete investeringsprojekter og teknisk assistance-projekterne bidrog i året til at opretholde Ukraines samarbejde med Vesteuropa og bidrog dermed generelt til at støtte en fortsættelse af den usikre reformkurs. Miljøstyrelsen har ofte i årets løb modtaget tilkendegivelser om at samarbejdet med Danmark vurderes højt, bl.a. idet det – indenfor miljøområdet – påviser konkrete udviklingsveje som alternativer til andre vestlige.

Samarbejdet med Ukraine er i 2000 blevet fastholdt på det i 1998 og 1999 udvidede niveau i forhold til de foregående år. Hovedvægten har igen i år ligget på projekter indenfor vand- og spildevandssektoren, men der er også givet støtte til projekter indenfor industrisektoren, energisektoren, opbygning af miljøfonde og indenfor styrket inddragelse af hensynet til den offentlige sundhed i miljøprojekterne indenfor vand, affald og luft.

Indenfor vand- og spildevandsområdet er der fortsat væsentlige problemer i de ukrainske byer med at opretholde en 24 timers forsyning af hygiejnisk forsvarligt drikkevand. Hovedproblemerne er fortsat langsigtede underinvesteringer, der har medført, at så godt som alle anlæg herunder ledningsnet og rullende materiel er nedslidt i en grad, så de ikke eller kun lige akkurat kan opretholde deres funktion. Samtidig er administrationen og lovgivningen ikke i nødvendigt omfang indrettet på de ændringer, der er sket i samfundet efter uafhængigheden og opløsningen af Sovjetunionen. Projekterne indenfor denne sektor tager derfor dels sigte på en øjeblikkelig afhjælpning af de værste anlægsbrist gennem investeringer, dels sigtes der gennem støtte til forberedende projekter for internationale lån på en mere langsigtet forbedring af sektorens evne til at levere god service for den billigst mulige pris.

Med henblik på at sikre en samlet større gennemslagskraft for projekterne i denne sektor er der i 2000 i samarbejde med de ukrainske partnere igangsat en programmering af de næste 3-5 års danske indsats i sektoren med vægten på tre niveauer: TA-støtte til den nationale niveau, TA-støtte til de enkelte vandselskaber, samt investeringsstøtte til enkelte vandselskaber indenfor energibesparelser, forbedret drift af anlæg samt forbedret spildevandsrensning. Der er på forhånd fra både ukrainsk og dansk side knyttet store forventninger til de projekter, der aftales under programmeringen.

International låneoptagelse er ikke uden problemer for et fattigt land som Ukraine, og der sigtes derfor på også i programmeringen at udforme projekter, der støtter en reformering af sektoren under anvendelse af egne ressourcer, såfremt et internationalt udviklingslån ikke indgås.

Sektorprogrammet for vandsektoren forventes endeligt vedtaget medio 2001.

Ukraine blev i efteråret 1998 valgt som værtsland for den næste Paneuropæiske Miljøministerkonference i Environment for Europe Processen. Bl.a. som følge heraf vil Miljøstøtteordningen i perioden frem til 2003, hvor konferencen afholdes, fortsætte bestræbelserne fra 1999 for at iværksætte en række projekter i Kyiv, der skal demonstrere de miljømæssige resultater, der kan opnås ved en kombination af national indsats og målrettet international miljøbistand.

Der blev således i 1998 bevilget støtte til et større kloakreoveringsprojekt, og i 1999 er der givet støtte til et studie, der skal forberede en omstrukturering af Kyiv Vand og Spildevandsselskab og et større investeringsprogram i de fysiske anlæg. Projektet er efter aftale med projektmodtageren ambitiøst og lægger op til en gennemgribende modernisering af vandforsyningen og spildevandsbortskaffelsen eventuelt med inddragelse af en international udviklingsbank.

I 2000 er der i fortsættelse af disse bestræbelser igangsat forberedelser af en større samlet dansk indsats indenfor affaldsområdet i Kyiv, der forventes at omfatte den offentlige affaldshåndtering og organiseringen heraf samt en indsats over for miljøforholdene på såvel den tidligere som den eksisterende losseplads. Endelig er det hensigten at støtte en forbedring af miljøforholdene omkring byens eksisterende affaldsforbrændingsanlæg.

Den danske støtte til problematikken omkring sikring af atomkraftværket Tjernobyl gives som fortsat støtte til den fond, Chernobyl Shelter Fond, der er etableret under den europæiske udviklingsbank, EBRD med henblik på at foretage en langsigtet sikring af ulykkesstedet mod fremtidig radioaktiv forurening.

<i>Projekttitel</i>	Chernobyl Shelter Fund, EBRD
<i>Journalnr.</i>	124/046-0019
<i>Projektmodtager</i>	Chernobyl Shelter Fund
<i>Projektansvarlig</i>	EBRD
<i>Projektbeskrivelse</i>	I forbindelse med reaktorbranden på Tjernobyl i 1986 og den efterfølgende slukning af branden etablerede det daværende Sovjetunionen i hast og under ekstreme arbejdsforhold en betonskal (Sarkofagen) hen over den udbrændte reaktorbygning. Konstruktionen var svag og er nu ikke bæredygtig mere og i fare for at styrte sammen med fornyet radioaktivt udslip til følge. De samlede omkostninger til opførelse af en erstatningsskal og langsigtet afværgring af forurening fra ulykkesstedet er anslået til USD 750 mio., hvoraf Danmark har givet tilsagn om at bidrage med ECU2.5 mio, der fordeles over årene 1998-2000. Danmark følger projektet gennem deltagelse i fondens råd.
<i>Miljøeffekt</i>	Miljøsikker indkapsling m.v. af den udbrændte reaktor.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 6.500.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK over 5 mia.
<i>Projekttitel</i>	Vapour Recovery Unit for Gasoline in Ukraine
<i>Journalnr.</i>	124/046-0025
<i>Projektmodtager</i>	Det ukrainske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	CoolSorption
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet vedrører støtte til indkøb af udstyr til opsamling af benzindampe, som vil blive installeret på et større benzinlager udenfor Kyiv, Ukraine med henblik på at mindske luftforureningen med kulbrinter.
<i>Miljøeffekt</i>	Reduktion af luftforureningen med 1.173 tons benzindampe årligt, svarende til 99.2%, og en luftforurening på 10 g/m ³ . EU's krav er på 35 g/m ³ , de danske (og tyske) krav er på 150mg/m ³ . Der findes ikke ukrainske krav.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.958.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 7.916.000

<i>Projekttitel</i>	Feasibility Study for Renewal and Modernisation of Kyiv Vodokanal, Addendum 1, Bridging Component.
<i>Journalnr.</i>	124/046-0047
<i>Projektmodtager</i>	Kyiv Vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	I forlængelse af det netop afsluttede feasibilitystudie for Kyiv Vodokanal er det projektets formål at støtte den administrative og tekniske modernisering af vodokanalen i perioden indtil 2 planlagte institutionelle studier igangsættes. Projektet udarbejder en hjemmeside for vodokanalen, undersøger energisparemuligheder på pumpestationer og udfører supervision af et danskstøttet ledningsrehabiliteringsprojekt.
<i>Miljøeffekt</i>	Projektet sikrer fortsættelse af reformen af Kyiv Vodokanal og bidrager dermed til sikring af hygiejnisk forsvarlig drikkevandsforsyning og miljømæssig bæredygtig spildevandsudledning fra byens 2.6 mio. indb.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.765.969
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.965.969
<i>Projekttitel</i>	Reduction of energy losses in ventilation systems of public and industrial buildings. Phase 1
<i>Journalnr.</i>	124/046-0050
<i>Projektmodtager</i>	State Committee of Ukraine for Energy Conservation
<i>Projektansvarlig</i>	Dansk Teknologisk Institut
<i>Projektbeskrivelse</i>	Gennem kortlægning, udvalgte energisyn og praktiske indgreb samt udgivelse af en håndbog for energikonsulenter skal projektet danne de nødvendige forudsætninger for omfattende initiativer til energibesparelser i ventilationssystemer inden for Ukraines offentlige og industrielle sektorer.
<i>Miljøeffekt</i>	Da projektet er i første fase, sigter det hovedsageligt mod forudsætningskabende kortlægning og vidensopbygning. Resultatet af projektets energisyn på 20-30 nærmere udvalgte ventilationssystemer vil utvivlsomt give anledning til energibesparelser, men da de aktuelle anlægs tilstand, energiforbrug og brændselstype m.v. ikke er kendt, er det ikke muligt at opgøre en miljøeffekt på forhånd. Miljøeffekten vil dog blive klarlagt efter endt energisyn
<i>Tilskudsbeløb</i>	1.199.750 DKK
<i>Samlede omkostninger</i>	1.199.750 DKK

<i>Projekttitel</i>	Strengthening of Environmental Funds in Ukraine at Regional Levels
<i>Journalnr.</i>	124/046-0056
<i>Projektmodtager</i>	Ukraines regioner
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Miljøstøtteordningen har tidligere støttet et miljøfonds optimeringsprojekt på nationalt og tildels regionalt niveau i Ukraine. Erfaringerne herfra tyder på, at flere Ukrainske regionale fonde godt kan udvikles til effektive miljøinvesteringsredskaber på regionalt niveau. Med henblik på at identificere disse regionale fonde, at introducere best practice guides og yde ad hoc støtte til implementeringen af disse procedurer igangsættes nærværende projekt. Projektet har endvidere til hensigt at identificere eventuelle DANCEE samfinansieringsmuligheder i regionerne.
<i>Miljøeffekt</i>	Afhænger af de miljøprojekter, der gennemføres med fondene.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.928.696
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.081.546
<i>Projekttitel</i>	Establishment of Hydraulic Models for Water and Waste Water Networks, and preparation of Preliminary Water Supply Improvement Plan for Sevastopol Water and Wastewater Services.
<i>Journalnr.</i>	124/046-0057
<i>Projektmodtager</i>	Sevastopol Vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	På baggrund af et dansk finansieret og udført feasibilitystudie skal projektet udarbejde en hydraulisk model for Sevastopol Vodokanal og derefter en plan til forbedring af Sevastopol vandforsyning, herunder udbrede 24 timers vandforsyningen fra de nuværende fra 25% til at dække op til måske 100%, afhængig af den påtænkte EBRD-finansiering.
<i>Miljøeffekt</i>	Forøgelse af udbredelsen af 24 timers vandforsyning fra 25% dækning af byen til op mod 100% afhængig af den opnåede bankfinansiering.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.173.771
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.273.771

<i>Projekttitel</i>	Demonstration of Water Saving possibilities in the industry of Zaporizhzhia
<i>Journalnr.</i>	124/046-0058
<i>Projektmodtager</i>	25-35 virksomheder (heraf 5 større implementeringer) i Zaporizhzhia
<i>Projektansvarlig</i>	Teknologisk Institut
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er gennem renere teknologi løsninger på 25-35 virksomheder (heraf 5 større implementeringer) i Zaporizhzhia at mindske forureningen af Dnjeprfloden, idet alle industrier med problematisk spildevand er afskåret fra tilslutning til det kommunale rensningsanlæg af hensyn til slamkvaliteten. Projektet skal dermed støtte den begrænsning af forureningen, som bygningen af byens nye rensningsanlæg medfører (EBRD-projektet).
<i>Miljøeffekt</i>	Vandbesparelser på 50-90%, kemikaliebesparelser på 50-90%. Det kræves i tilsagnet, at ansøger udfører dokumentation og opgørelse af miljøeffekt i absolutte størrelser.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 8.895.204
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 8.895.204
<i>Projekttitel</i>	Ukraine Household Water Metering and Conservation Study.
<i>Journalnr.</i>	124/046-0059
<i>Projektmodtager</i>	Den ukrainske statskomite for vodokanaler.
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	På baggrund af de dansk finansierede feasibility studie i Kyiv, Lviv og Sevastopol gennemføres en analyse af mulighederne for at gennemføre vandbesparelser i husholdningerne og statslige og kommunale økonomiske og tekniske virkemidler i denne forbindelse. Der udarbejdes en national handlingsplan for nedbringelse af husholdningers vandforbrug.
<i>Miljøeffekt</i>	Forøgelse af udbredelsen af 24 timers vandforsyning og forbedret økonomi i vodokanalerne pga. vandbesparelser, der også influerer på energiforbrug m.v.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.386.810
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.386.810

Projekttitel **Identification Study on Danish Support to the solid waste sector in Kyiv, Ukraine**

Journalnr. 124/046-0061

Projektmodtager Kyiv By

Projektansvarlig Nordic Consulting Group

Projektbeskrivelse Det er projektets formål at tilrettelægge en samlet dansk indsats i affaldssektoren i Kyiv med henblik på at støtte modernisering af affaldsplanlægningen, herunder administrativ organisering, indsamling, forbrænding og deponering. Projektet skal udbyde de aftalte projekter.

Miljøeffekt Ingen, da det er forstudie

Tilskudsbeløb DKK 1.543.800

Samlede omkostninger DKK 1.543.800

Projekttitel **Strengthening of managerial functions of Ukrainian Ministry of Environment and Ukrainian State Committee for Architecture, Construction and Municipal Service, Ukraine, 2000-2002**

Journalnr. 124/046-0062

Projektmodtager Det ukrainske Miljøministerium

Projektansvarlig Nordic Consulting Group

Projektbeskrivelse Projektets formål er at styrke det ukrainske Miljøministeriums og statskomiteen for vandselskabers evne til at indgå i internationalt projektsamarbejde, herunder med Danmark; samt at styrke præsentationen af de dansk støttede projekter både i Ukraine og på den kommende miljøministerkonference i 2002 i Kyiv, Ukraine.

Miljøeffekt Kan ikke kvantificeres, men projektet støtter gennemførelsen af igangsatte projekter.

Tilskudsbeløb DKK 4.678.000

Samlede omkostninger DKK 4.678.000

<i>Projekttitel</i>	Identification and formulation Mission – Sector Program Ukraine, Water Supply and sanitation Sector
<i>Journalnr.</i>	124/046-0064
<i>Projektmodtager</i>	Det ukrainske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Missionen skal i samarbejde med den ukrainske resort ansvarlige statskomite for kommunal service etc. og det ukrainske Miljøministerium udarbejde udkast til sektorprogram for den danske indsats i den ukrainske vandsektor i de næste 3-5 år.
<i>Miljøeffekt</i>	Større miljø- og sundhedsmæssig effekt af fremtidige projekter i kraine.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.330.917
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.330.917

<i>Projekttitel</i>	Assistance to fulfillment of the London Declaration, Ukraine
<i>Journalnr.</i>	124/046-0065
<i>Projektmodtager</i>	Det ukrainske Miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er på baggrund af et baselinestudy af miljø-sundhedsproblematikken i Ukraine at undersøge mulighederne for at styrke sundhedsaspektet i fremtidige miljøprojekter i Ukraine, herunder opstille konkrete forslag til fremgangsmåder i en manual, der skal støtte udarbejdelsen af fremtidige projektforslag.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen. Hensigten er at styrke sundhedsaspektet af indsatsen.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.240.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.340.000

<i>Projekttitel</i>	Exploitation of Geothermal Energy in Ukraine (Phase 1)
<i>Journalnr.</i>	124/046-0066
<i>Projektmodtager</i>	Ukraine
<i>Projektansvarlig</i>	Houe og Olsen I/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er en forundersøgelse af muligheden for at implementere et geotermisk varmforsyningsanlæg ved et af seks forslåede lokaliteter, der i samarbejde med ukrainske eksperter er blevet udvalgt som de mest velegnede for et demonstrationsprojekt.
<i>Miljøeffekt</i>	De specifikke miljøforbedringer som følge af projektet vil blive fastlagt i forundersøgelsen.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 423.399
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 423.399
<i>Projekttitel</i>	Kyiv Vodokanal Metering Programme, Phase 1
<i>Journalnr.</i>	124/046-0069
<i>Projektmodtager</i>	Kyiv Vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	På baggrund af et dansk finansieret feasibilitystudie for Kyiv vodokanal er etablering af et program for fuld dækning med vandmålere til boligblokke og institutioner identificeret som en nødvendig forudsætning for det moderniseringsprogram, der skal gennemføres for vodokanalen, og som er vedtaget af bystyret. Projektet gennemfører første fase i et sådant program.
<i>Miljøeffekt</i>	Nedbringelse af vandforbrug, bedre økonomi i vodokanalen.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.512.444
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 7.512.444

<i>Projekttitel</i>	Programme for Energy Savings and Utilisation of Biomass at the Sanatorium Forest Song, Ukraine
<i>Journalnr.</i>	124/046-0072
<i>Projektmodtager</i>	Shatsk Sanatorium »Forest Song«
<i>Projektansvarlig</i>	Viggo Folmer A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet sigter mod at erstatte eksisterende oliefyr på sanatoriet Forest Song, som bl.a. behandler ofre for Tjernobyl-ulykken, med træfliskedel og renovere fjernvarmesystemet. En nærliggende by vil blive omfattet af biomassevarme. Et økologisk meget følsomt område med bl.a. omfattende bestand af medicinske planter vil blive skånet for lokal forurening.
<i>Miljøeffekt</i>	Årlige besparelser: Olie: 1150 t, energibesparelse 20%, 20t SO _x , 3 t NO _x , 3.600 t CO ₂ . Biotopforbedring for medicinske planter m. v.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.895.868
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 9.949.968

<i>Projekttitel</i>	Demoprojekt for Rehabilitation by PE Pipes in Kyiv
<i>Journalnr.</i>	124/046-0075
<i>Projektmodtager</i>	Kyiv Vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Per Aarsleff
<i>Projektbeskrivelse</i>	På baggrund af et delvist dansk finansieret relining af en hovedkloak i Kyiv med strøpemetoden introduceres 3 andre relingsmetoder til rehabilitering af mindre dimensioner kloaker og vandrør med PE-rør. Der leveres det nødvendige udstyr samt materialer til de første 1800 meter samt uddannelse og træning, herunder i planlægning
<i>Miljøeffekt</i>	Nedbringelse af lækager i kloaker og vandrør i Kyiv, der også influerer på energiforbrug m.v.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 7.427.552
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 9.002.552

<i>Projekttitel</i>	Enhancement of Energy Awareness on Public Education in Ukraine
<i>Journalnr.</i>	124/046-0077
<i>Projektmodtager</i>	Det ukrainske undervisningsministerium
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet sigter mod gennem seminarer at uddanne lærere og personale fra skoleledelser samt Undervisningsministeriet i Ukraine med henblik på at opnå en højere grad af energibevidsthed og energieffektiv adfærd.
<i>Miljøeffekt</i>	Der forventes en gunstig virkning for miljøet i kraft af energibesparelser.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 249.800
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 499.600
 <i>Projekttitel</i>	 Training and Education of Experts from the Energy Sector of Ukraine
<i>Journalnr.</i>	124/046-0078
<i>Projektmodtager</i>	Statskomiteen for Energibesparelser i Ukraine
<i>Projektansvarlig</i>	European Institute of Environmental Energy
<i>Projektbeskrivelse</i>	European Institute of Environmental Energy, EEIE, vil afholde 2 økonomi/management kurser og 3 tekniske kurser for ukrainske energieksperter ad modum det uddannelseprogram, som EEIE har gennemført i Rusland og andre lande. Hvert kursus vil vare 2 uger og forventes at have 15 deltagere.
<i>Miljøeffekt</i>	Der forventes indirekte miljøpåvirkning i form af energibesparelser.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.564.725
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.452.125

Tværgående projekter

Tværgående projekter omfatter tilskud til fonde etc., til projekter, som omfatter mere end et land samt til udviklingsprojekter for nye værktøjer, som understøtter Miljøstøtten.

A) Tilskud til fonde

<i>Projekttitel</i>	Indskud i Nordisk Miljøfinansieringsselskab (NEFCO)
<i>Journalnr.</i>	124/000-0033 t og 124/000-0053 t
<i>Projektmodtager</i>	Østeuropa bredt
<i>Projektansvarlig</i>	Nordisk Miljøfinansieringsselskab
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der er tale om Danmarks bidrag til NEFCO, som gennemfører »joint ventures« mellem nordiske og østeuropæiske virksomheder på miljøområdet. Finansieringsformerne består af kapitalplaceringer i firmakonstellationer eller lån til projekter. Bidraget til grundkapitalen udgør ca. 12 mio. kr., mens der bidrages med ca. 6,3 mio. kr. til en særlig blødgøringsfacilitet under NEFCO.
<i>Miljøeffekt</i>	Vil blive opgjort i NEFCO regi
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 18.286.646
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 18.286.646

<i>Projekttitel</i>	Sekretariatstilskud til OECD EAP Task Force oktober 2000 til oktober 2002
<i>Journalnr.</i>	124/000-0130
<i>Projektmodtager</i>	Østeuropa bredt
<i>Projektansvarlig</i>	OECD
<i>Projektbeskrivelse</i>	OECD EAP Task Force blev etableret i 1993 med det formål at støtte implementering af en miljøhandlingsplan i Central- og Østeuropa. Sekretariatet er donorfinansieret og bidraget, som vil fokusere på SNG-landene, gælder for en to-årig periode. Det vil blive anvendt til arbejde indenfor finansieringsstrategier, 2. generationsmiljøhandlingsplaner, miljøomkostningstudier, styrkelse af miljøfonde, analyser af international finansiering af miljøinvesteringer og analyse af finansiering i vandsektoren.
<i>Miljøeffekt</i>	Ikke kvantificerbar
<i>Tilskudsbeløb</i>	5.940.000 DKK
<i>Samlede omkostninger</i>	5.940.000 DKK

B) Tilskud til projekter, der omfatter mere end et land

<i>Projekttitel</i>	Framework Agreement on Short Term assignments.
<i>Journalnr.</i>	124/000-0092 (T)
<i>Projektmodtager</i>	Primært miljømyndighederne i Baltikum, Polen, Bulgarien samt øvrige CEE lande efter behov.
<i>Projektansvarlig</i>	Milieu Environmental Law Consultancy, Ltd.
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omfatter forberedelse og udførelse af projektidentifikationsmissioner (udarbejdelse af inception notes, debriefing notes) til en række lande m.h.p. udarbejdelse af Terms of Reference /projektdokumenter. Projekterne vil efterfølgende blive udbudt, når de er færdigforhandlet med de pågældende miljømyndigheder.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter, da der alene tale om projektidentifikationsmissioner.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.130.738
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.130.738

Projekttitel **Implementation of the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna (CITES) and the Related EU Legislation; Estonia and Latvia**

Journalnr. 124/000-0113

Projektmodtager Letland og Estland

Projektansvarlig Danagro A/S

Projektbeskrivelse Projektets formål er at styrke administrationen af CITES. Projektet vil forberede Estland og Letland til gennemførelsen af de strammere EU CITES forordninger gennem træning og folkelig oplysning. Desuden vil CITES samarbejdet styrkes regionalt mellem de enkelte landes myndigheder.

Miljøeffekt Biodiversiteten styrkes i oprindelseslandene som følge af en begrænsning af ulovlig international handel med udryddelsestruede arter.

Tilskudsbeløb DKK 6.401.994

Samlede omkostninger DKK 7.042.514

Projekttitel **Appraisal of TORs for ISPA: Budapest, Prague, North Bohemia.**

Journalnr. 124/000-0114

Projektmodtager Miljøministerierne i hhv. Ungarn og Tjekkiet

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Projektet assisterer de respektive miljøministerier i Ungarn og Tjekkiet i at foretage appraisals af tre Terms of References vedr. 1) Budapest WWTP, 2) Reconstruction and extension of water and sanitation system in Prague, 3) Preparation of WWTP in North Bohemia. Projektets outputs er appraisal reports, mission reports samt revision of TORs. Samtlige projekter er oprindeligt udarbejdet under det generelle ISPA projekt (124/000-0086).

Miljøeffekt Ingen kvantitative effekter.

Tilskudsbeløb DKK 452.826

Samlede omkostninger DKK 452.826

<i>Projekttitel</i>	Workshop on Implementation of the Basel Amendment to be held by the Bratislava Regional Training Center (RTC).
<i>Journalnr.</i>	124/000-0116
<i>Projektmodtager</i>	Regional Centre for Training and Technology Transfer for the Basel Convention, Bratislava, Slovakia, samt miljøministerierne i regionen, som har ratificeret eller står for at skulle ratificere Basel konventionen inklusiv konventionens eksportforbud.
<i>Projektansvarlig</i>	Regional Centre for Training and Technology Transfer for the Basel Convention, Bratislava, Slovakia.
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet støtter afholdelsen af en workshop for de relevante myndigheder i regionen under konventionen som led i en opfølgning på et tidligere feasibility studie vedr. hindringerne for implementering af eksportforbudet under Basel konventionen (124/000-0080). Feasibility studiets resultater og anbefalinger fremlægges på workshoppen med henblik på drøftelse og anbefalinger til, hvordan hindringerne for eksportforbudets gennemførelse bedst gribes an i praksis.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 405.818
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 405.818

<i>Projekttitel</i>	Improvement of the Green Debate in Eastern and Central Europe – tilsagn
<i>Journalnr.</i>	124/000-0118
<i>Projektmodtager</i>	NGO'ere i Østersøregionen
<i>Projektansvarlig</i>	Danmarks Naturfredningsforening
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med det oprindelige projekt var at uddanne NGO'ere i Østeuropa (fra 8 lande herunder Kaliningrad og St. Petersborg) til aktivt at kunne deltage samt påvirke debatten og beslutningsprocesserne i deres respektive lande. Projektet har haft god succes og forventes videreført med henblik på, at netværket, der er blevet igangsat, videreføres, og at det på længere sigt bliver selvfinansierende. Miljøstyrelsen er pt. ved at formulere en NGO-strategi, hvori videreførelsen af det oprindelige projekt indgår. Det oprindelige projekt forlænges, til strategien er udarbejde for derved bedre at kunne tilpasses strategien.
<i>Miljøeffekt</i>	Der er ingen direkte miljøeffekter. Formålet med projektet er dog at gøre NGO'erne i bedre stand til at påvirke myndighederne og befolkningen for derigennem at styrke kravet om bedre miljø.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 417.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.042.915
<i>Projekttitel</i>	Tilskud til Rejsestøttefond under Committee on Environmental Policy, UN ECE
<i>Journalnr.</i>	124/000-0121
<i>Projektmodtager</i>	Delegater til ECEs Committee on Environmental Policy fra de fattigste medlemslande
<i>Projektansvarlig</i>	ECE Sekretariatet, Environment and Human Settlements Division, Geneve
<i>Projektbeskrivelse</i>	Støtte til en fond, der yder støtte til de fattigste, østeuropæiske landes rejser til møder i ECEs miljøkomité, Committee on Environmental Policy
<i>Miljøeffekt</i>	Kan ikke kvantificeres
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 200.000
<i>Samlede omkostninger</i>	Ikke relevant

<i>Projekttitel</i>	Aarhus Convention Regional Workshop for Central Asia, 4-8 May, Asghabat, Turkmenistan.
<i>Journalnr.</i>	124/000-0123
<i>Projektmodtager</i>	Miljømyndigheder og NGO'ere i de 5 centralasiatiske lande: Kazakhstan, Kirgisien, Usbekistan, Turkmenistan og Tadjikistan.
<i>Projektansvarlig</i>	ELC – Environmental Law Center, ul. Kotlarska 41, 50 151 Wroclaw, Poland
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet har til formål at støtte indsatsen i de Central-asiatiske lande for landenes ratifikation og implementering af Århus-konventionen. Projektet afholder en 3-dages workshop i Asghabat, Turkmenistan med deltagelse af ca. 50 personer, halvdelen fra miljømyndighederne, halvdelen fra NGO-siden med fokus på »best practices« for implementering. Workshoppen er et samarbejde mellem UN-ECE (herunder ELC), OSCE, UNEP, Østrig, Norge og Danmark.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 330.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 330.000
<i>Projekttitel</i>	Vind, Baltikum II
<i>Journalnr.</i>	124/000-0124
<i>Projektmodtager</i>	Øen Hurima og fiskerkollektivet Kursa
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as/Risø
<i>Projektbeskrivelse</i>	Nærværende projekt omhandler renovering af Genvind vindmøllerne i henholdsvis Estland og Letland. Herudover indeholder projektet en færdiggørelse af vindatlasset for Letland samt udarbejdelse af vindatlas for Estland. I projektet er indeholdt en opfølgning af projektet gennem de næste 5 år.
<i>Miljøeffekt</i>	En 50% forøgelse af elproduktionen fra møllen i Letland. Møllen i Estland forventes efter renovering at yde 10-20% mere.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.964.139
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK ca. 2.200.000

<i>Projekttitel</i>	The Rio +8 Copenhagen NGO Forum
<i>Journalnr.</i>	124/000-0126
<i>Projektmodtager</i>	Østeuropæiske NGOer
<i>Projektansvarlig</i>	92-Gruppen v. Mellem folkeligt Samvirke
<i>Projektbeskrivelse</i>	Støtte til afholdelse af et internationalt NGO-møde i forbindelse med mødet i FNs Committee on Sustainable Development (CSD8)
<i>Miljøeffekt</i>	Ikke kvantificerbar
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 348.875
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.948.500

<i>Projekttitel</i>	Project to assist Ukraine and Kazakhstan in the implementation of the Aarhus Convention – project identification mission
<i>Journalnr.</i>	124/000-0132
<i>Projektmodtager</i>	Miljømyndighederne i Ukraine, henholdsvis Kazakhstan
<i>Projektansvarlig</i>	Milieu Environmental Law Consultancy, Ltd.
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet udgør to uafhængige projektidentifikationsmissioner m.h.p. efterfølgende udarbejdelse af TORs/projektdokumenter.</p> <p>Projekterne skal assistere de pågældende landes miljøministerier i ratifikation og implementering af Aarhus konventionen, primært vedr. konventionens søjle 1 og 2, dvs. vedrørende adgang til miljøinformationer og offentlighedens deltagelse i beslutningsprocesser på miljøområdet.</p> <p>Når implementeringsprojekterne er færdigforhandlet med de respektive ministerier, vil projekterne blive udbudt.</p>
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 761.200
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 761.200

<i>Projekttitel</i>	Review on Obsolete Pesticides in Eastern and Central Europe
<i>Journalnr.</i>	124/000-0133
<i>Projektmodtager</i>	DANCEE,CEEC
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er et »desk review« af området »obsolete pesticides« af både igangværende projekter under miljøstøtteordningen og af relevante internationale projekter (OECD, UNEP, FAO). En feltmission til udvalgte lande indgår i projektet. Projektet skal komme med anbefalinger til en fremtidig indsats på området.
<i>Miljøeffekt</i>	Anbefalinger til bortskaffelse af gamle pesticider, samt på sigt (via dels eksisterende dels nye projekter) bortskaffelse af gamle pesticider.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 874.806
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 874.806
<i>Projekttitel</i>	Awareness – Values and Action II
<i>Journalnr.</i>	124/000-0134
<i>Projektmodtager</i>	NGO'er i Rusland (inkl.Kaliningrad), Estland, Letland, Litauen, Polen, Den tjekkiske republik, Slovenien, Moldova, Hviderusland
<i>Projektansvarlig</i>	Danmarks Naturfredningsforening
<i>Projektbeskrivelse</i>	Fortsættelse og udbygning/konsolidering af AVA-projektet, som har til formål at styrke samarbejdet og erfaringsudvekslingen mellem østeuropæiske og danske grønne NGO'ere, så disse styrkes i den offentlige miljødebat og demokratiseringsprocessen. AVA-NGO-samarbejde omfatter p.t. 27 NGO-kontaktpersoner og 10 østeuropæiske lande + Danmark. Projektet omfatter afholdelse af seminarer, gennemførelse af miljøtematiske kampagner, udgivelse af tidsskrifter og udbygning af internethjemmesider.
<i>Miljøeffekt</i>	Større NGO-deltagelse i miljødebatten og dermed indflydelse på miljøpolitikken i Østeuropa og dermed forbedring af miljøforhold.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 10.495.923
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 13.530.523

<i>Projekttitel</i>	East-West Environment for School Children, Teachers and Parents
<i>Journalnr.</i>	124/000-0135
<i>Projektmodtager</i>	Baltikum, Polen og Kaliningrad
<i>Projektansvarlig</i>	Danmarks Naturfredningsforening
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er, bl.a. gennem udgivelse af temanummer om miljøforhold i Østeuropa samt en række øvrige aktiviteter, at øge bevidstheden blandt danske skolebørn om miljøproblemer, der er fælles for Danmark og landene i Østersøregionen. Projektet vil fokusere både på natur, affald/forurening og energi. I projektet inddrages ca. 110 østeuropæiske skoler og 9.500 danske skoler og institutioner. Der holdes et seminar for Østeuropæiske lærere.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte effekt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.456.932
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.948.732
<i>Projekttitel</i>	Mikulowice Waste Water Treatment Plant, Poland/Czech Republic
<i>Journalnr.</i>	124/000-0136
<i>Projektmodtager</i>	Mikulowice kommune
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet støtter færdiggørelsen af et rensningsanlæg i grænsebyen Mikulowice i Tjekkiet, så udløbskrav overholder EU-grænseværdier samt forbedring af vandkvaliteten for byen Glucholazy. Udløbet fra rensningsanlæg fører ud i Biala Glucholazy floden som drikkevandsressource for byen Glucholazy i Polen med 25.000 indbyggere. Udløbet er mindre end 1 km fra drikkevandsindtaget og har således en betydelig effekt på vandkvaliteten.
<i>Miljøeffekt</i>	Reduktioner: <ul style="list-style-type: none"> • BOD₅: 3 tons/år • SS: 4,7 tons/år • Total-kvælstof (N): 700 kg/år • Total-fosfor (P): 100 kg/år. • 90% reduktion af colibakterier i vandindtag
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.428.063
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 12.560.063

<i>Projekttitel</i>	ECO Forums forberedelse af Kiev Konferencen
<i>Journalnr.</i>	124/000-0137
<i>Projektmodtager</i>	NGOer i NIS-lande
<i>Projektansvarlig</i>	ECO-Forum, Moskva/Bruxelles
<i>Projektbeskrivelse</i>	Støtte til ECO-Forum – det Pan-Europæiske NGO-netværk i relation til »Environment for Europe« processen – til forberedelse af Kiev Konferencen.
<i>Miljøeffekt</i>	Kan ikke kvantificeres
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.064.878
<i>Samlede omkostninger</i>	2.064.878 DKK + ikke-kvantificerbart frivilligt arbejde.

<i>Projekttitel</i>	Survey of Anthropogenic Sources of Dioxins in the Baltic Region
<i>Journalnr.</i>	124/000-0139
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministerierne i Estland, Letland, Litauen, Polen og Rusland
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal kortlægge forekomsten af dioxinkilder fra afbrændingsanlæg og industri i Østersølandene ved indsamling og vurdering af tilgængelige data fra de respektive lande. I de tilfælde, hvor data ikke er tilgængelige, vil andre relevante internationale rapporter inddrages (EMEP, European Dioxin Inventory). Feltmission til udvalgte lande indgår i projektet. Projektet afsluttes med anbefalinger til en fremtidig projektindsats på området.
<i>Miljøeffekt</i>	Anbefalinger til reduktion af dioxinforurening, som skal udføres i efterfølgende fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.499.618
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.499.618

<i>Projekttitel</i>	NGO cooperation within and beyond CEE borders
<i>Journalnr.</i>	124/000-0141
<i>Projektmodtager</i>	NGO'er i 22 lande i CEE og NIS-regionen
<i>Projektansvarlig</i>	Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er et regionalt projekt dækkende 22 lande i CEE og NIS-regionen (Central-Asien undtaget), bestående af 3 komponenter til støtte for NGO'erne: 1) et nationalt baseret small grant facility programme; 2) et regionalt grant programme til støtte for internationale (cross border) aktiviteter og 3) et program til støtte og fremme af partnerskabsindgåelse mellem danske/vestlige NGO'er og NGO'er fra CEE og NIS.
<i>Miljøeffekt</i>	Større NGO-deltagelse i miljødebatten og dermed indflydelse på miljøpolitikken i Østeuropa og dermed forbedring af miljøforhold.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 8.490.218
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 8.490.218
<i>Projekttitel</i>	Implementation of A Public Information and Participation Programme related to the Baia Mare Task Force (BMTF)
<i>Journalnr.</i>	124/000-0142
<i>Projektmodtager</i>	Ungarn, Rumænien, Jugoslavien, Bulgarien, Ukraine
<i>Projektansvarlig</i>	WWF International
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet yder støtte til gennemførelse af en offentligheds-/informationskampagne og etablering af informationsnetværk i forbindelse med Baia Mare flodforureningen i Rumænien.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 405.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 405.000

<i>Projekttitel</i>	Study on the strategy for DANCEE support to the water sector in the Newly Independent States
<i>Journalnr.</i>	124/000-0145
<i>Projektmodtager</i>	Vandmyndighederne i NIS-regionen
<i>Projektansvarlig</i>	DHI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet igangsættes med henblik på at skabe et overblik over de regionale og nationale situationer i vandsektoren i NIS. Formålet hermed er at kunne optimere DANCEEs aktiviteter inden for sektoren og for at få etableret et bedre kendskab til aktørerne i regionen. Det vil endvidere blive undersøgt, om der er potentiale for at etablere en afdeling af Global Water Partnership for regionen, eller om der måtte være andre relevante institutioner for denne type aktiviteter.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.710.271
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.710.271
<i>Projekttitel</i>	Small Grant Facility for NGOs
<i>Journalnr.</i>	124/000-0146
<i>Projektmodtager</i>	NGO'er i C&EE, S&EE og NIS
<i>Projektansvarlig</i>	Friluftsrådet
<i>Projektbeskrivelse</i>	Friluftsrådet får et tilskud til samarbejde mellem grønne NGO'er i C&EE og en dansk NGO. NGO-projekterne skal falde inden for 3 kategorier, støtte til: 1) Organizational development, 2) NGO-cooperation projects og 3) Project promoting out-door recreation. Projektansøgningsformatet samt godkendelseskriterierne godkendes af Miljøstyrelsen. Friluftsrådet skal i projektet etablere et tæt samarbejde med REC-centeret i Budapest se 124/000-0141.
<i>Miljøeffekt</i>	Større NGO-deltagelse i miljødebatten og dermed indflydelse på miljøpolitikken i Østeuropa og dermed forbedring af miljøforhold.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.099.577
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.600.000

<i>Projekttitel</i>	Projektforberedelsespakke; Miljøtilsyn Polen, Estland og Tjekkiet
<i>Journalnr.</i>	124/000-0147
<i>Projektmodtager</i>	Miljøinspektoraterne i Estland, Polen og Tjekkiet
<i>Projektansvarlig</i>	PlanMiljø
<i>Projektbeskrivelse</i>	Gennemførelse af projektidentifikation m.h.t. miljøtilsyn i Estland samt udarbejdelse af et eller to projektdokumenter. Forberedelse og gennemførelse af besøg i Danmark af Chief Inspector fra det polske miljøtilsyn (PIOS) samt efterfølgende projektidentifikationsmission til Polen. Forberedelse og gennemførelse af studiebesøg i Danmark af Debuty Chief Inspector fra det tjekkiske miljøinspektorat som forberedelse af det danske input i igangværende PHARE-twinning project.
<i>Miljøeffekt</i>	Kan ikke opgøres præcist, men gennemførelse af projekterne i de tre lande vil medvirke til en bedre håndhævelse af miljølovgivningen og dermed bedre miljøforhold generelt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 595.422
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 595.422
<i>Projekttitel</i>	Desk Appraisals and tender of 5 projects in Lithuania and Latvia
<i>Journalnr.</i>	124/000-0148
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministerierne i Letland og Litauen
<i>Projektansvarlig</i>	PEMconsult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Gennemførelsen af appraisal og tender procedure for to projekter i vandsektoren i Letland, et projekt i vandsektoren i Litauen og to projekter m.h.t. tilsyn og håndhævelse i Letland
<i>Miljøeffekt</i>	Kan ikke opgøres
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 836.050
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 836.050

<i>Projekttitel</i>	Investeringsplanlægning i CEE (PEPA konference)
<i>Journalnr.</i>	124/000-0149
<i>Projektmodtager</i>	CEE-landene
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Miljøstøtteordningen har gennem de sidste 1½ år arbejdet med udarbejdelse af strategisk planlægningsværktøjer som finansieringsstrategier og investeringsplanlægningsværktøjer. I forbindelse med CEE landenes forhandlingsudspil for optagelse i EU skal der udarbejdes konkrete investeringsplaner for de direktiver, hvor landene søger om overgangsordninger. Finansieringsprojektet i Litauen fremhæves således af EU som værende et godt eksempel på sådanne investeringsplaner. Nærværende projekt omfatter vidensspredning af metoden og processen for udarbejdelse af finansieringsstrategier og investeringsplanlægning ved afholdelse af en workshop om temaet for CEE landene.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 490.755
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 550.000

<i>Projekttitel</i>	Long term advisor to the Regional Training Center in Bratislava under the Basel Convention
<i>Journalnr.</i>	124/000-0150
<i>Projektmodtager</i>	Samtlige CEE og NIS landes miljømyndigheder som hører under Bratislava Regional Training Center, og som har ratificeret eller står for at skulle ratificere Basel konventionen og herunder særligt forbudet mod eksport af farligt affald fra OECD lande til ikke-OECD-lande.
<i>Projektansvarlig</i>	Adam Ostrowski, (LTA)
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet skal v.h.a. udsendelse af en Long Term Advisor (LTA) til det regionale træningscenter (RTC) i Bratislava under Basel Konventionen styrke centerets kapacitet og aktiviteter i CEE regionen, herunder give rådgivning til de omfattede 19 landes myndigheder i regionen i spørgsmål vedr. konventionens og eksportforbudets implementering samt farligt affald management.</p> <p>Projektet udføres i samarbejde med Basel sekretariatet, UNEP Geneve.</p>
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.592.395
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.592.395
<i>Projekttitel</i>	Project Preparation, Appraisal and Monitoring Assistance
<i>Journalnr.</i>	124/000-0157
<i>Projektmodtager</i>	Østeuropa bredt
<i>Projektansvarlig</i>	Glen Anderson, Freelance Consultant
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet er at sikre en fortsat høj standard og ens behandling af projekter vedrørende investerings- og finansieringsstrategier. Projektet vil sikre at investeringsplanlægningen vil blive indarbejdet i de relevante approximeringsprojekter.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.300.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.300.000

<i>Projekttitel</i>	Informationsprojekt om den danske miljøbistand i Syd, Øst og Nord, Geografforlaget og Nucleus
<i>Journalnr.</i>	124/000-0161 og 124/000-0162
<i>Projektmodtager</i>	Miljøstyrelsen
<i>Projektansvarlig</i>	Geografforlaget og Nucleus
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal via konkrete eksempler og resultater fra den danske miljøbistand bidrage til dels en øget forståelse og dels et øget engagement i bistandsproblematikken blandt børn og unge i folkeskole og gymnasium. Anvendelse af nye IKT relaterede undervisningsmaterialer/former vil indgå projektet.
<i>Miljøeffekt</i>	Bidrag til bevidstgørelse om miljøbistanden blandt skoleelever og gymnasieelever i Danmark
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.560.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.560.000
<i>Projekttitel</i>	DANCEE-NFNA-NEPA-Gene Modified Organisms (GMO) workshop for the Baltic Countire Estonia-Latvia-Lithuania in collaboration with CEE Biosafe and BEF.
<i>Journalnr.</i>	124/000-0164
<i>Projektmodtager</i>	Miljømyndighederne i Estland, Letland og Litauen
<i>Projektansvarlig</i>	Danmarks Miljøundersøgelser
<i>Projektbeskrivelse</i>	Kursus og workshops for embedsmænd hos de estiske, lettiske og litauiske Miljømyndigheder i forhold til risikovurdering for genmodificerede organismer og EU-tilnærmelse.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 527.729
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 527.729

<i>Projekttitel</i>	A Guide to the Cartagena Protocol on Biosafety
<i>Journalnr.</i>	124/000-0165
<i>Projektmodtager</i>	Diverse lande i Østeuropa
<i>Projektansvarlig</i>	IUCN Environmental Law Centre
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal støtte udarbejdelsen af en guide til Cartagena Protokollen. Guiden skal forklare protokollens bestemmelser, deres baggrund, implikationer og krav til implementering på en måde, så ikke-eksperter kan anvende den.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte fra dette projekt
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.957.737
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.639.558
<i>Projekttitel</i>	Mobilizing for POP phase-out in the Baltics and Russia
<i>Journalnr.</i>	124/000-0166
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministerierne i Estland, Letland, Litauen og Rusland
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er det første projekt, som samlet skal kortlægge forekomsten af de 12 såkaldte POP stoffer (Persistent Organic Pollutants) dels i Baltikum dels i Rusland. Projektet tager udgangspunkt i POP Protokollen («Long-range Transboundary Air Pollution»), som blev underskrevet i Århus 98. Der skal udarbejdes landeprogram indeholdende strategi samt handlingsplan til udfasning af POP stoffer for et udvalgt baltikumland. Projektet vil indeholde ToR til efterfølgende investeringsfase, som GEF har udtrykt interesse i at medfinansiere.
<i>Miljøeffekt</i>	Forstudie
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.789.575
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.789.575

C) Tilskud til udviklingsprojekter for nye værktøjer

<i>Projekttitel</i>	Economic Instruments (Work Programme)
<i>Journalnr.</i>	124/000-0072T
<i>Projektmodtager</i>	CEE-landene
<i>Projektansvarlig</i>	The Regional Environment Centre
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er en videreførelse af Sofia-initiativet om økonomiske styringsinstrumenter, hvis formål er at fremme anvendelsen af økonomiske styringsmidler på miljøområder i Østeuropa. Arbejdsprogrammet for 1999-2001 omfatter bl.a. en detailanalyse af økonomiske styringsinstrumenter på vandområdet, et ekspertseminar, opdatering af grundbogen om økonomiske styringsmidler og videreførelse af nyhedsbrev.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 505.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 505.000
<i>Projekttitel</i>	Experience and Perspectives in Co-operating with Financing Institutions Lessons Learnt
<i>Journalnr.</i>	124/000-0119
<i>Projektmodtager</i>	DANCEE
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Som et led i DANCEE's strategiarbejde udarbejdes et lessons learnt studie over DANCEEs samfinansieringsprojekter med finansieringsorganer (EU, IFI'er). Studiet gennemføres bl.a. med det formål at målrette og effektivisere samarbejdet med IFI'erne. Studiet skal bl.a. indeholde let tilgængelige oplysninger om institutionerne samt en deltageret gennemgang af DANCEEs og Energi-styrelsens erfaringer med disse (best/worst cases). Som afledte outputs vil der blive udfærdiget checklists for DANCEE med henblik på samarbejde med IFI'erne.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 924.340
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 924.340

<i>Projekttitel</i>	Support to development of DANCEE strategy on EU accession, incl. evaluation of a number of DANCEE projects.
<i>Journalnr.</i>	124/000-0125
<i>Projektmodtager</i>	Samtlige lande omfattet af Miljøstøtteordningen for Østeuropa, både program-samarbejdslande samt lande, der alene er omfattet af en bredere, regional ind-sats
<i>Projektansvarlig</i>	Milieu Environmental Law Consultancy, Ltd.
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet er et internt forprojekt/opsamling af erfaringer fra projekter udført af DANCEE 1997-2000, hvor EU tilnærmelse har været en erklæret målsætning for den bevilgede støtte. Projektet indeholder <i>bl.a.</i> review af en række EU-tilnærmelsesprojekter samt review og opdatering af et landeprogram for et ud-valgt EU kandidatland.</p> <p>Projektet indgår som en del af det forberedende arbejde for revisionen af den gældende 1993-strategi for Miljøstøtteordningen, som DANCEE skal udarbej-de i år 2000.</p>
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 637.120
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 637.120
<i>Projekttitel</i>	Environmental Factors and Health, The Danish Experience
<i>Journalnr.</i>	124/000-0140
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministerierne i samtlige samarbejdslande
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er gennem en redegørelse for status for dansk miljøregule-ring indenfor områder af sundhedsmæssig betydning at give østeuropæiske miljøministerier adgang til oplysninger om grænseværdier, administrativ op-bygning, historisk udvikling og videnskabeligt grundlag indenfor dette område af dansk miljøregulering.
<i>Miljøeffekt</i>	Kan ikke opgøres, da der er tale om et generelt vidensoverførelsesprojekt. Generelt vil projektet støtte opfyldelsen af internationalt gældende normer
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.700.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.700.000

<i>Projekttitel</i>	Municipal Solid Waste Management – Extension of the Environmental Financing Strategy Decision Support Tool
<i>Journalnr.</i>	124/000-0159
<i>Projektmodtager</i>	Flere lande. Case studier planlagt i Novgorod, Rusland og i Slovakiet.
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Nærværende projekt vedrører udbygning af finansieringsstrategi-modellen, som er udviklet for vandsektoren. Udbygningen vedrører affaldssektoren, som er den miljøsektor, hvor der i NIS og CEE anvendes næst flest midler. Projektet omfatter udvikling af beslutningsværktøjet til også at omfatte affaldssektoren samt afprøvning ved gennemførelse af 2 case studier – et i NIS og et i CEE landene.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte miljøeffekt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.570.830
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK ca. 6.000.000
<i>Projekttitel</i>	Update of summary on 1997 DANCEE Publication: »EU Enlargement –Environmental Perspectives«
<i>Journalnr.</i>	124/000-0169
<i>Projektmodtager</i>	Samtlige lande omfattet af Miljøstøtteordningen, dog primært EU kandidatlande.
<i>Projektansvarlig</i>	Milieu Environmental Law Consultancy Ltd.
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet har til formål at udarbejde en kort opdatering af Miljøstyrelsens publikation: »EU's udvidelse mod Øst – miljømæssige perspektiver« fra 1997. Publikationen skal udgøre opdateret baggrundsmateriale for den ny Strategi for Miljøstøtteordningen 2001-2006 og således underbygge de prioriterede indsatsområder mere i detaljen samt redegøre for de konkrete problemstillinger, som kandidatlandene står overfor primo 2001 i de konkrete optagelsesforhandlinger med EU på miljøområdet.
<i>Miljøeffekt</i>	Ingen direkte kvantitative effekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 299.530
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 299.530

8 Den Rådgivende Komité

Sammensætningen af Den Rådgivende Komité for Miljøbistand til Øst- og Centraleuropa pr. 1. juni 2001

Formand	Fhv. nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd	Cand.polit. Martin Windelin
Danmarks Naturfredningsforening	Direktør Gunver Bennekou
Dansk Industri	Konsulent Anders Holbech Jespersen
Det Danske Handelskammer	Cand.Pharm. Mette Herget
Erhvervsfremme Styrelsen	Kontorchef Kristian Birk
Foreningen af Rådgivende Ingeniører	Direktør John Cederberg
Friluftsrådet	Næstformand Jane Lund Henriksen
Udenrigsministeriet	Kontorchef Anne-Marie Esper Larsen
Danmarks Miljøundersøgelser	Vicedirektør Peter Koefoed Bjørnsen
Energistyrelsen	Kontorchef Morten Palle Hansen
Skov- og Naturstyrelsen	Kontorchef Peter Pouplier
Miljøstyrelsen	Underdirektør Karsten Skov
<i>Sekretariatsbetjening af Komitéen:</i>	
Miljøstyrelsen	Kontorchef Palle Lindgaard-Jørgensen

Komitéens arbejde

I 2000 har den Rådgivende Komité afholdt møder i marts, juni, september og december samt gennemført en besigtigelsestur til Rumænien fra den 4 til 8. september. I 2000 har en væsentlig aktivitet for komitéen været drøftelse af den nye strategi for miljøstøtte til Østeuropa for 2001 til 2006. Forskellige udkast til strategi og en model for landeprogrammering er således drøftet ved møderne i marts, juni og ved et ekstraordinært komitémøde i september.

På mødet i marts fremlagde Miljøstyrelsen bl.a. årsopgørelsen for 1999, og komitéen drøftede Miljøbistandens fordeling på henholdsvis investerings- og teknisk assistance projekter, samt fordelingen på lande og indsatsområder, ligesom en status for den sektorintegrerede Miljøindsats blev fremlagt af Miljøstyrelsen og drøftet.

På mødet i juni drøftede komitéen udover den nye strategi en status for EU's udvidelsesproces samt dansk bilateral støtte i relation til EU tilnærmelsen på Miljøområdet. En oversigt over miljøbistanden til Balkan blev fremlagt af Miljøstyrelsen, og den hidtidige og forventede fremtidige indsats blev drøftet af Komitéen.

Den Rådgivende Komité besøgte Rumænien på en besigtigelsestur 4. til 8. september. Programmet for besigtigelsesturen bestod dels af møder med Miljøministeriet i Bucharest og med EU-kommissionen, som er den vigtigste internationale samarbejdspartner for den danske miljøstøtte til Rumænien. Desuden besøgte projekter i omegnen af Bucharest. Et længerevarende besøg i Neamt amt, hvor den danske miljøstøtte har været koncentreret siden 1996, gav mulighed for at få et mere dybdegående billede af samarbejdet med dette amt. Der blev besøgt projekter indenfor hovedparten af de indsatsområder som Miljøstøtteordningen arbejder med: Spildevand, affald, renere teknologi i industrien, energiforsyning samt naturprojekter, samt kapacitetsopbygningsprojekter med de lokale miljømyndigheder i Neamt omfattende lokale miljøplaner og tilsyn og kontrol.

På mødet i september drøftede komitéen sidste udgave af den nye strategi, før denne blev udsendt i høring.

På mødet i december drøftede komitéen status for den Sektorintegrerede Miljøindsats. I mødet deltog repræsentanter fra de ansvarlige ministerier som deltager i denne indsats, og der blev især lagt vægt på de opnåede miljøeffekter og på planerne for den fremtidige indsats. Status for miljøbistanden til Østeuropa for 2000 blev drøftet. Desuden præsenterede Miljøstyrelsen udkast til landeprogrammerne for Litauen og Moldova.

Bilag 1

Fordeling af Miljøstøtteordningens tilskud i 2000 i mio. kr. til modtagerlande opdelt på antal tilskud til teknisk assistance og til investeringsaktiviteter.

	TA-projekter		IN-projekter		I alt	
	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal
Bulgarien	13,6	9	5,4	4	19,0	13
Estland	29,2	17	9,5	2	38,7	19
Hviderusland	1,0	3	4,5	1	5,5	4
Letland	33,4	20	11,8	3	45,2	23
Litauen	29,1	29	4,8	2	33,9	31
Polen	43,5	16	30,2	6	73,7	22
Rumænien	22,7	11	39,2	6	61,9	17
Rusland	30,1	16	45,8	9	75,9	25
Slovakiet	27,6	9	4,1	1	31,7	10
Tjekkiet	11,1	4	0	0	11,1	4
Ukraine	19,8	12	33,3	6	53,1	18
Andet	98,0	52	0	0	98,0	52
I alt	359,1	198	188,6	40	547,7	238

Fordelingen af Miljøstøtteordningens tilskud i 2000 i mio. kr. på modtagerland og indsatsområder.

Indsatsområde	Luft	Vand	Affald	Institutioner	Natur	Andet	I alt
Bulgarien	6,0	7,1	2,5	3,5	0	0	19,1
Estland	1,6	16,3	10,8	2,4	7,6	0	38,7
Hviderusland	0	4,5	0	1,0	0	0	5,5
Letland	0,9	13,1	1,2	18,8	10,6	0,5	45,1
Litauen	10,3	11,9	2,8	6,1	0,1	2,6	33,8
Polen	0,1	24,2	11,4	27,2	5,6	5,2	73,7
Rumænien	14,6	21,0	20,3	5,4	0	0,7	62,0
Rusland	16,2	34,3	1,0	1,8	22,3	0,2	75,8
Slovakiet	5,5	1,1	0	15,2	9,9	0	31,7
Tjekkiet	0	5,3	0	5,8	0	0	11,1
Ukraine	10,0	26,5	1,5	6,9	0	8,2	53,1
Andet	3,5	2,4	0,9	63,0	11,2	17,2	98,2
I alt	68,7	167,7	52,4	157,1	67,3	34,6	547,8

Beløb er angivet i mio. kroner.

Registreringsblad

Udgiver: Miljø- og Energiministeriet, Miljøstyrelsen,
Strandgade 29, 1401 København K, Tlf. 32 66 01 00; Fax: 32 66 04 79
<http://www.mst.dk>

Udgivelsesår: 2001

Titel: Miljøbistand til Østeuropa – Årsberetning 2000

Udførende institution:
Miljøstyrelsen, DANCEE (Miljøbistand til Østeuropa)

Resumé:

Årsberetningen for 2000 indeholder en gennemgang af initiativer og aktiviteter i forbindelse med miljøstøtte til Østeuropa fra januar 2000 til og med årets udgang.

Projekterne, der har fået tildelt støtte fra Miljøstøtteordningen, er hver især beskrevet ved bl.a. en kort projektbeskrivelse, forventet miljøeffekt samt størrelse på tilskudsbeløb mm.

Emneord

Støtteordninger; DANCEE; Polen; Tjekkiet; Slovakiet; Estland; Letland; Litauen; Rusland; Hviderusland; Ukraine; Rumænien; Bulgarien; Kroatien; Moldova.

Md./år for redaktionens afslutning: September 2000

Sideantal: 180

Format: A5

Oplag: 750

ISBN: 87-7944-682-5

Elektronisk: HTML

Tryk: Kannike Graphic A/S, Århus

Pris (inkl. moms): Gratis

Kan rekvireres hos:

Miljøbutikken, Læderstræde 1-3, 1201 København K.
Tlf: 33379292; Fax: 33927690

Trykt på 100% genbrugspapir Cyclus Offset